સોનેરી-ખજાનો

પ્રથમ ખંડ

વીરચંદ લાલચંદ શાહ

શ્રી

સોનેરી–ખજાનો

પ્રથમ ખંડ

સંશોધન કરી છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર
શાહ વીરચંદ લાલચંદ
રે આટકોટ (તાબે સંસ્થાન જામનગર)
હાલ ધુળીઆ (જીલ્લો પ ખાનદેશ)

કિંમત ૧૦ આના
સંવત્ ૧૯૮૧ — પ્રત ૧૦૦૦

મૂલ્ય અમુલ્ય–પણ ખરચ ફક્ત દશ આના પોસ્ટેજ અલગ

આ પુસ્તકની યત્ના રાખવી

આ પુસ્તકના સત્કાર ઉપર દ્વિતિયખંડનો આધાર છે

સમર્પણ

શ્રી જીનેશ્વર પ્રભુની

આજ્ઞામાં વિચરનાર

સાધુ

સાધ્વી

શ્રાવક

શ્રાવિકા

એ ચારે તીર્થને

સવિનય-વંદના સાથે

સમર્પણ

વચનામૃતો

વિશુદ્ધિ સદૈવ રહેશે? લક્ષ્મી ચચળ છે, તો વિશુદ્ધિ ચળપણ નહી હોય? અરે માનવી! **અભિમાન ને દમ્ભ** છોડી દે

રજનીમા ચદ્ર છે, આનદમા આસુ છે, દિવસમા સૂર્ય છે, સુખમા દુ ખ છે તેમ **આશામાં નિરાશા** છે

ચદ્ર વિના ચાદની, કથ વિના નાર અને દેહ વિના જીવ, જેમ શોભતા નથી તેમ સસાર **વિનય** વિના દીપતો નથી

દગાફટકા કરોડો કરો પણ **પ્રમાણિકતા** વગર વિજય મળતો નથી

લાહ્ય લાગવાથી જે ઝાડ બળી ગયુ હોય તે મેઘરાજાની વૃષ્ટિ થતા પુન નવપલ્લવ થાય છે પરતુ **ખોટા વચનોથી** જે મન દગ્ધ થયુ હોય તે ફરી એજ ભવમા રસયુકત થતુ નથી

લખ્યુ હશે જે વિધિએ લલાટે, કદી ન ફરશે તે શિર સાટે

ચદ્ર માફક **શિતળતા** સર્વ જીવોને **શાતા** પમાડતા શીખવુ એજ ધર્મની સાફલ્યતા છે

દયા વિનાનો દેહ—એક શોભાનુ પુતળુ છે **દયાના દરિયા** થવુ

શાને માટે ધમપછડા—**સતોષ** વિના ખરૂ સુખ મળવાનુ નથી

હજુ સુધી કોઇ એવી શોધ નથી કરી શકયુ, કે જે **જન્મ સસ્કારોને** મટાડી શકે

સોનેરી—ખજાનો

પ્રથમ ખંડ

અનુક્રમણિકા

૧૭	૪	૪૯	૭૩	૧	૯૩
૧૮	૧૧	૫૦	૭૫	૧	૯૫
૧૯	૧	૫૩	૮૪	૧	૯૯
૨૦	૩	૫૩	૮૮	૧	૧૦૩
૨૧	૩	૫૫	૯૧	૧	૧૦૪
૨૨	૩	૫૭	૯૯	૧	૧૦૫
૨૩	૧	૫૮	૧૦૮	૧	૧૦૫
૨૪	૫	૫૮	૧૨૪	૧	૧૦૫
૨૫	૩	૬૦	૧૪૫	૧	૧૦૬
૨૬	૩	૬૨	૨૦૬	૧	૧૦૭
૨૭	૪	૬૩	૨૪૦	૧	૧૦૯
૨૮	૨	૬૪	૩૬૩	૧	૧૦૯
૨૯	૨	૬૫	૮૪ લાખ	૧	૧૧૧
૩૦	૨	૬૬		૨૫	
				૩૫૮	

અગાઉથી ગ્રાહક થનારના મુબારક નામો

પ્રત			નામ	ગામ
૧૫	શ્રીયુત	શેઠ	લાલચંદ ત્રીભોવન	ભાવનગર
૧૦	,,	,,	કલ્યાણજી ત્રીભોવન રામોદવાળા	માલેગામ
૧	,,	,,	કેશરીમલજી હેમરાજજી	અહમદનગર
૨	,,	,,	મોહનલાલ પ્રેમજી આટકોટવાળા	માલેગામ
૨	,,	,,	પોપટ બાવા ભીમાણી લાઠીવાળા	માલેગામ
૧	,,	,,	દામોદર રાઇચંદભાઇ	બોટાદ
૧	,,	,,	નરસીગદાસ જગજીવન	ઇંદોર
૧	,,	,,	મણીલાલ જેચંદ	અમરેલી
૧	,,	,,	ફડલ [illegible]રજી–ઢસાવાળા	સાધલી
૫	,	,,	મોગરજી વીરચંદ મારફત	ઢસા
			૧ શેઠ મારારજી વીરચંદ	
			૧ શેઠ ભાણજી દેવકરણ	
			૧ શેઠ સીવલાલ ટોસા	
			૧ શેઠ નાનચંદ ભાઇચંદ	
			૧ શેઠ ભુરાભાઇ જાદવજી	
૩	,,	,,	ઓધવજી હંસરાજ	બનોસા
૧	,,	,,	ખેગારજી દયારામ	દાહોદ

૧	શ્રીયુત્	શેઠ	કાનજી મેરાજ ધોનકીયા	ચાવ ડ
૫	,,	,,	પારેખ ગોવીદજી ગીરધર મારફત	જુનાગઢ
			૨ પારેખ ગોવીદજી ગીરધર	
			૧ સાહ મુલજી સવચંદ	
			૧ સાહ પોપટ માનમંગ	
			૧ સાહ પરસોતમ મીઠા	
૧	,,	,,	રાયચંદ ચકુ	સનાળી
૧	,,	,,	નાગરદાસ જીવરાજ	ખારજ
૧	,,	,,	સા જસરાજ ભાઈચંદ	,,
૧	,,	,,	સા માણેકચંદ વીરપાળ	,,
૧	,,	,,	સા ચીકાભાઇ વીરચંદ	,,
૧	,,	,,	મોદી તલકશી જેઠાભાઈ	,,
૧	,,	,,	વોરા તલકશી ઓઘડ	,,
૧	,,	,,	મોદી અમૃતલાલ ભીમજી	,
૧	,,	,,	મોદી જેસંગ જેઠાભાઈ	,,
૧	,,	,,	વોરા જગજીવન સોમચંદ	ખીરસરા
૧	,,	,,	રા રા જેઠાલાલ ત્રીભોવનદાસ	,,
૧	,,	,,	લવજી મોતીચંદ	રાપર
૨	,,	,,	શાકરચંદ જેચંદ ભીમાણી	મુંબાઇ
૧	,,	,,	શ્રી મંગળ જૈનશાળા રા–બખાઇ	ધોરાજી
			પ્રભાશંકર રણછોડ	

૨ શ્રીયુત શેઠ પરસોતમ ખુશાલ મારફત વડોદ

૧ શા પરસોતમ ખુસાલ

૧ શા હરજીવન પરસોતમ

૩ ,, ,, વીરચંદ નાનચંદ મારફત ખસ

૧ શા વીરચંદ નાનચંદ

૧ શા હરીચંદ જગજીવન

૧ માસ્તર હીરાચંદ કસળચંદ

૧ ,, ,, ડાયા કલ્યાણજી રામોદ

૧ ,, ,, છોટાલાલ વલ્યમ સીકંદરાબાદ (દખન)

૧ ,, ,, શા સામજી જેઠાભાઇ ગદગ

૪ ,, ,, વોરા ખુસાલચંદ તુલસીભાઇ બેંગલોરસીટી મારફત

૧ મેસર્સ કપુરચંદ એન્ડ કું

૧ શા ધરમસી લાલચંદ

૧ શા અમૃતલાલ કલ્યાણજી

૧ વોરા ખુસાલચંદ તુલસીભાઇ

નોટ—તા ૩૧-૧૦-૨૫ સુધીમા જેમના તરફથી ગ્રાહક થવાના ખબર મળ્યા છે, તેમના નામો દાખલ થઇ શકયા છે

સોનેરી-ખજાનો

પ્રથમ ખંડ

મંગળાચરણ

સ્તુતિ -

માને પરંપુરૂષ સર્વ મુનિ તમોને,
ને અંધકાર સમીપે રવિ શુદ્ધ જાણે,
પામી તને ભલી રીતે જન મૃત્યુ જીતે,
છે ના બીજો મુનીશ ! મોક્ષ તણોજ પંથ

અર્હંતો ભગવંત ઇદ્ર મહિતા, સિદ્ધાશ્ચ સિદ્ધિ સ્થિતા,
આચાર્યો જિનશાશનોન્નતિ કરા, પૂજ્યા ઉપાધ્યાયકા
શ્રી સિદ્ધાંત સુપાઠકા મુનીવરા, રત્નત્રયા રાધકા,
પંચૈ તે પરમેષ્ટીન પ્રતિદિન, કુર્વન્તુ વો મંગલમ્

વિર-વાણી

સવૈયા

વીર હેમાચલસે નિકસી, ગુરૂ ગૌતમ કે મુખ કુંડ ઢરી હૈ,
મોહ મહાચલ ભેદ ચલી, જગકી જડતા સબ દૂર કરી હૈ,
જ્ઞાન પયોદધિમાહિ રલી, બહુ ભંગ તુરંગનસે ઉછરી હૈ,

તાસ સુશાગ્દ ગ ગનદી, પ્રથમે અ જલી નિજ શિશ ધરી હૈ ॥૧॥
જ્ઞાન સુનીર ભરિ સરિતા, સુરધેનુ પ્રમોદ સુક્ષીર નિધાની,
વૈદ જ્યો વ્યાધિ હરત સદા, ભવ્યજીવ ચકોર કો ચ દ્ર સમાની,
જૈન સિદ્ધાતકી જ્યોતિ ખરી, સુર વૃક્ષ સમાન મહા સુખદાની,
લોક અલોક પ્રકાશ ભયે, મુનિરાજ બખાણુત હૈ જિનબાની ॥૨॥
શોભત દેવ વિષે મઘવા, ઉડ વૃ દ વિષે શશી મ ગલકારી,
ભૂપ સમૂહ વિષે ભરતેશ્વર, કેશવ યોધ વિષે મનુહારી,
નાગનમે ધરણેદ્ર બડો, ચમરેન્દ્ર અસુરનમે અધિકારી,
યુ જિન શાસનસ ઘ વિષે, મુનિરાજ દીપેશ્રૂત જ્ઞાન ભ ડારી ॥૩॥

મનહર ૭૬

કૈસે કરી કેતકી, કણેર એક કહ્યો જાત,
આક દૂધ ગાય દૂધ, અ તર ઘણેરાહે ॥
રી રી હોત પીરી પણ, હુ સ કરે ક ચનકી,
કહા કાગ વાણી, કહા કોયલકી ટેર હે ॥
કહા ભાનુ તેજ ભયો, આગીયો બિચારો કહા,
પુનમકો અજવાલો કહા, અમાવાસ અ ધારો હે ॥
પક્ષ છોડ પારકી, નિહાલ એક નિંગે કર,
રાગીવ નિરાગી વેણુ, અ તર ઘણેરો હે ॥૪॥
વીતરાગ વાણી સાચી, મુક્તિકી નિશાની યેહ,
સુકૃતકી ખાની જ્ઞાની, મુખસે વખાણી હે ॥

ઈણકુ અરાધ કર, તરિયાહે અનત જીવ,
સોહી જહાજ જાણ, શ્રદ્ધા મન આણી હે ॥
શ્રદ્ધા હે સારધાર, શ્રદ્ધા હિસે ખેવોપાર,
શ્રદ્ધા બિન જીવ કાય, નિશ્ચૈ કરમાની હે ॥
વાણી તો ઘણેરા પણ, વીતરાગ તુલ્ય નાહી,
ઈણકે સિવાય ઔર, ચૌરાશી કી કહાની હે ॥૫॥

નમસ્કાર —

જેના પ્રસાદથી જ્ઞાન ગ્રહણ કરવામા આવે છે એવા હે! શ્રુતદેવતા–અન્ય શાન્તિ આપવાવળી હે! પ્રવચન દેવી–આપને નમસ્કાર કરૂ છુ

આભાર

ઉપકારી મુની મહાપુરૂષ શ્રી, અમુલખ રૂષીજીએ સૂત્રોની ટીકા તથા અર્થ હિંદુસ્થાની ભાષામા કર્યા, દાનેશ્વરી રાજા બહાદુર લાલા સુખદેવ સહાયજી તથા લાલા જવાલાપ્રસાદજી જૌહરીએ મોટી રકમની સખાવત કરી, આ સૂત્રો ઘણાખરા સ્થાનક (ઉપાશ્રય) મા મોકલ્યા તે ખાતે તેઓશ્રીનો ઉપકાર કેમકે આટકોટમા આવેલ આ સુત્રોમાથી આ “ખજાના”નો ઘણોખરો આધાર લીધો છે સિવાય છુટક છુટક ચુટણી પણ થઇ છે એ સર્વે ઉપકારીઓનો આભાર માનુ છુ.

વિનતી

આ પુસ્તકમા નવીન કાઇ છે નહીં, ગાયેલુ ગાયુ છે અને લખેલુ લખ્યુ છે છતા ધર્મપ્રીય બાઇઓ તથા ભાઇઓને, શાસ્ત્રના અભ્યાસીઓને, અને જૈનશાળામા ભણતા વિદ્યાર્થીઓને આ પુસ્તક એક ઉપયોગી સાધન થઇ પડશે એમ મારૂ માનવુ છે, કેમકે તમામ શાસ્ત્રોમાથી રત્નો લઇ આ "ખજાનો" ભર્યો છે

મને આશા છે કે આ મારા પ્રયાસને સ્વધર્મી બધુઓ ઉત્તેજન આપશે

અસમજની ભુલ, હસ્તદોષની ભુલ, પ્રુફની ભુલ–આવી ભુલો હશે, એ મારા સ્વધર્મી બધુઓ મને માફ કરશે એવી આશા રાખુ છુ ને વિંનતી કરૂ છુ કે–ભુલોની મને સુચના કરશો કે જેથી બીજી આવૃત્તિનો પ્રસગ આવ્યેથી સુધારો કરી શકુ

ક્ષમા એ વિર પુરૂષનુ ભૂષણ છે

વીનતી સેવક

વીરચદ લાલચદ શાહ

ના જયજીનેદ્ર

સોનેરી-ખજાનો

પ્રથમ ખંડ

(૧)

એક તુહી, અનેક તુહી

સિદ્ધ શિલા

(૨)

૧ સિદ્ધ ભગવાન – ૧ ભાષક (બોલતા સિદ્ધ અરિહંત ભગવાન)

૨ અભાષક (સચ્ચિદાનંદ)

૨ દર્શનના ભેદ – ૧ સમ્યક (સત્ય પદાર્થનુ સત્ય અને અસત્ય પદાર્થનુ અસત્ય સ્વરૂપ હૃદયમા દર્શે તે)

૨ મિથ્યા (સત્યનુ અસત્ય અને અસત્યનુ સત્ય સ્વરૂપ હૃદયમા દર્શે તે.)

૩ પ્રમાણ –	૧ પ્રત્યક્ષ (૧ સાવ્યવહારિક ૨ પારમાર્થિક)
	૨ પરોક્ષ (૧ સ્મરણ ૨ પ્રત્યભિજ્ઞાન ૩ તર્ક ૪ અનુમાન ૫ આગમ)
૪ ઉપદેશના ભેદ –	૧ સ્વાર્થોપદેશ ૨ પરમાર્થોપદેશ
૫ નિર્જળા –	૧ અભ્યતર (માલીકોર–કામ, ક્રોધ, માન, લોભથી મુક્ત)
	૨ બાહાજ્ય (બહાર–સસારથી મુક્ત)
૬ આચાર –	૧ પ્રધાનાચાર ૨ ક્ષુલ્લકાચાર
૭ આહાર –	૧ સાવદ્ય (સદાવર્જનીય–સાધુને)
	૨ નિર્વદ્ય (યથોક્ત રીતિએ યથોક્ત કાળમા કલ્પે)
૮ મૃત્યુ –	૧ અકામ મરણ ૨ સકામ મરણ
૯ દડ –	૧ અર્થદડ (પોતાના કાર્ય સારૂ પ્રાણીને હણવુ તે)
	૨ અનર્થદડ (નિર્થક પ્રાણીને હણવુ તે)
૧૦ વિનય –	૧ આગાર (પાચ અણુવ્રત, સાત શિક્ષા, શ્રાવકની અગિયાર પ્રતિમા)
	૨ અનાગાર (પાચ મહાવ્રત, બાર પ્રકારની ભીક્ષુ પડીમા)
૧૧ સરિસવ –	૧ મિત્ર સરિસવ (સાથે જન્મેલ, સાથે ઉછરેલ, સાથે રમતગમત કરેલ)

	૨ ધાન્ય સરિસવ (શસ્ત્ર પરિણુત, શસ્ત્ર પરિણુત રહિત)
૧૨ કુલત્થી –	૧ સ્ત્રીકુલત્થી (કુલાતનીવઉ, કુલ માતા કુલવત પુત્રી)
	૨ ધાન્યકુલત્થી (શસ્ત્ર પરણિત, શસ્ત્ર પરિણુત રહિત)
૧૩ બધન –	૧ રાગ બધન ૨ દ્વેષ બધન
૧૪ ઉપયોગ –	૧ સાકાર (જ્ઞાનના) ૨ અનાકાર (દર્શનના)
૧૫ રાશિ –	૧ જીવ ૨ અજીવ
૧૬ વિનાશ –	૧ સહેતુક ૨ નિર્હેતુક
૧૭ ધર્મ –	૧ શ્રૃત (દ્વાદશાગી રૂપ સિદ્ધાત)
	૨ ચારિત્ર (પચ મહાવૃત રૂપ)
૧૮ ભાષા –	૧ ભાષા ૨ નો ભાષા
૧૯ આકાશ –	૧ લોકાકાશ ૨ અલોકાકાશ
૨૦ જ્ઞાન –	૧ પ્રત્યક્ષ ૨ પરોક્ષ
૨૧ ગધ -	૧ સુરભિગધ ૨ દુરભિગધ

(૩)

૧ ગુપ્તી –	૧ મન ૨ વચન ૩ કાયા
૨ લોક –	૧ નીચા ૨ તિરછા ૩ મનુષ્ય
૩ સમક્તિ –	૧ ક્ષાયોપશમ ૨ ઉપસમ ૩ ક્ષાયક
૪ મોહીની –	૧ સમકિત ૨ મિશ્ર ૩ મિથ્યાત

૫ વૈરાગ્ય – ૧ દુ ખગર્ભિત ૨ મોહગર્ભિત ૩ જ્ઞાનગર્ભિત

૬ શ્રાવકના મનોરથ –૧ ક્યારે પરિગ્રહ છાડીશ ૨ ક્યારે દિક્ષા લઇશ ૩ ક્યારે સથારો કરીશ

૭ ધર્મના ભેદ – ૧ અહિસા ૨ સયમ ૩ તપ

૮ માસ – ૧ કાલમાસ ૨ અર્થમાસ ૩ ધાન્યમાસ

૯ યોગ – ૧ મન ૨ વચન ૩ કાયા

૧૦ કરણ – ૧ કરવુ નહીં ૨ કરાવવુ નહી ૩ કરતા હોય તેને અનુમોદન આપવુ નહી

૧૧ આગમિક ભય –૧ વૃદ્ધાવસ્થાનો ૨ રોગનો ૩ દુર્ભિક્ષ સમયનો

૧૨ શલ્ય – ૧ માયા ૨ નિદાન ૩ મિથ્યા–દર્શન

૧૩ આત્માના દડ – ૧ મન ૨ વચન ૩ કાયા

૧૪ વિરાધના – ૧ જ્ઞાન ૨ દર્શન ૩ ચારિત્ર

૧૫ ત્રણ પ્રકારે લોકમા–

અ ધારૂ થાય તે –૧ અરિહત મોક્ષમા જાય ત્યારે ૨ અરિહત પ્રરૂપિત ધર્મનો વિચ્છેદ થાય ત્યારે ૩ પૂર્વગત–દૃષ્ટિવાદ સુત્ર વિચ્છેદ થાય ત્યારે

૧૬ ત્રણ પ્રકારે લોકમા–

અજવાળુ થાય તે.–૧ અરિહતના જન્મ પ્રસગે ૨

અરિહંત દિક્ષા લે તે વખતે ૩ કેવળ
જ્ઞાન ઉત્પન્ન થાય ત્યારે

૧૭ સામાયિકના પ્રકાર –૧ સમ્યકત્વ ૨ સુત્ર ૩ દેશવૃત્તિ
૧૮ ગર્વ – ૧ નાણાનો ૨ સ્વાદનો ૩ સાતાનો
૧૯ પ્રયોગ – ૧ સમ્યક્ ૨ મિથ્યાત્વ ૩ મિશ્ર
૨૦ વસ્તુની પ્રાપ્તિ
દુર્લભ તે – ૧ મનુષ્યભવ ૨ આર્યક્ષેત્ર ૩ ઉત્તમકુલ
૨૧ વચન – ૧ તદ્વચન ૨ તદન્ય વચન ૩ નોઅવચન
૨૨ રૂચિ – ૧ સમ્યક ૨ મિથ્યાત્વ ૩ મિશ્ર
૨૩ ધર્મ – ૧ શ્રૃત ૨ યતિ ૩ અસ્તિકાય
૨૪ અવચન – ૧ નોતદ્વચન ૨ નોતદન્યવચન ૩ અવચન
૨૫ દર્શન – ૧ સમ્યક ૨ મિથ્યા ૩ સમમિથ્યા
૨૬ સમ્યક – ૧ જ્ઞાન ૨ દર્શન ૩ ચારિત્ર
૨૭ કાળ – ૧ અતિત ૨ વર્તમાન ૩ અનાગત
૨૮ સમય – ૧ અતિત ૨ વર્તમાન ૩ અનાગત
૨૯ પરૂપણા – ૧ જ્ઞાન ૨ દર્શન ૩ ચારિત્ર
૩૦ પ્રાયશ્ચિત – ૧ આલોચના ૨ પ્રતિક્રમના ૩ પેહેલુ,
બીજુ બન્ને
૩૧ ગર્ભજ મનુષ્યના ભેદ –૧ કર્મભૂમિ ૨ અકર્મ ભૂમિ
૩ અતરદ્વિપ
૩૨ યોનિ – ૧ શીત ૨ ઉષ્ણ ૩ શીતોષ્ણ.

૩૩ દ્રષ્ટિ — ૧ મિથ્યાત્વ ૨ સમમિથ્યાત્વ ૩ સમાન

૩૪ દકાર — ૧ દાન ૨ દયા ૩ દમ

૩૫ ચલના — ૧ શરિર ૨ ઇન્દ્રિય ૩ યોગ

૩૬ જાગરણ — ૧ બુદ્ધ (અરિહંત જાગે) ૨ અબુદ્ધ (અણગાર–બ્રહ્મચારી જાગે) ૩ સુદર્શન (શ્રમણોપાસક જાગે)

(૪)

૧ આહાર — ૧ અશન ૨ પાન ૩ ખાદિમ ૪ સ્વાદિમ

૨ તીર્થ — ૧ સાધુ ૨ સાધ્વી ૩ શ્રાવક ૪ શ્રાવિકા

૩ ધર્મ — ૧ દાન ૨ શીયળ ૩ તપ ૪ ભાવ

૪ કથા — ૧ સ્ત્રી ૨ ભત્ત ૩ દેશ ૪ રાજ

૫ પ્રકૃત્તિ — ૧ ક્રોધ ૨ માન ૩ મયા ૪ લોભ

૬ સંજ્ઞા — ૧ આહાર ૨ ભય ૩ મૈથુન ૪ પરિગ્રહ

૭ દર્શન — ૧ ચક્ષુ ૨ અચક્ષુ ૩ અવધિ ૪ કેવળ

૮ નિક્ષેપ — ૧ નામ ૨ સ્થાપના ૩ દ્રવ્ય ૪ ભાવ

૯ બુદ્ધિ — ૧ ઉત્પાતિક ૨ વિનયિકા ૩ કર્મણી ૪ પરિણામિક

૧૦ ભાષા — ૧ સત્ય ૨ અસત્ય ૩ મિશ્ર ૪ વ્યવહાર

૧૧ ચતુરંગી સેના — ૧ અશ્વ ૨ ગજ ૩ રથ ૪ ભટ–ચેતક

૧૨ મેરૂ પર્વતના વન — ૧ ભદ્રસાલ ૨ નંદનવન ૩ સોમાનસ ૪ પાડુકવન

૧૩ ધ્યાન —	૧ આર્ત્ત ૨ રૌદ્ર ૩ ધર્મ ૪ શુકલ
૧૪ સમાધિ —	૧ વિનય ૨ શ્રૃત ૩ તપ ૪ આચાર
૧૫ ધર્મસાધનાનાઅગ —	૧ મનુષ્ય જન્મ ૨ શાસ્ત્ર શ્રવણ ૩ શુદ્ધ ધર્મમા શ્રદ્ધા ૪ ધર્મમા પરાક્રમ કરવુ
૧૬ આશ્રમ —	૧ બ્રહ્મચર્યાશ્રમ ૨ ગ્રહસ્થાશ્રમ ૩ વાનપ્રસ્થાશ્રમ ૪ સન્યસ્તાશ્રમ
૧૭ દેવતાના ભેદ —	૧ ભૂવનપતિ ૨ વાણુવ્યતર ૩ જ્યોતિષી ૪ વૈમાનિક
૧૮ કષાય —	૧ ક્રોધ ૨ માન ૩ માયા ૪ લોભ
૧૯ મગળગ-શરણા —	૧ અરિહત ૨ સિદ્ધ ૩ સાધુ ૪ કેવળીપરૂપ્યોધર્મ
૨૦ નિદ્રા,—	૧ નિંદ્રા ૨ નિંદ્રાનિંદ્રા ૩ પ્રચલા ૪ થીણુન્દ્રી
૨૧ પુત્ર —	૧ અતિજાત ૨ અનુજાત ૩ અપજાત ૪ કુલાગાર
૨૨ ધર્મધ્યાનનાભેદ —	૧ આજ્ઞાવિજય ૨ અપાવિજય ૩ વિપાકવિજય ૪ સઠાણુવિજય,
૨૩ ધર્મધ્યાનનાલક્ષણ —	૧ આજ્ઞા રૂચી ૨ નિસર્ગ રૂચી ૩ સૂત્ર રૂચી ૪ અવગાઢ રૂચી

૨૪ ધર્મધ્યાનના અવલમ્બન – ૧ વાચન ૨ પુછના ૩
૩ પર્યટણ ૪ અનુપ્રેક્ષા

૨૫ ધર્મધ્યાનની અનુપ્રેક્ષા –૧ એકાનુપ્રેક્ષા ૨ અશરણાણુ પ્રેક્ષા ૩ અનિત્યાણુ પ્રેક્ષા ૪ સસરાણુ પ્રેક્ષા

૨૬ સાધુની પ્રતિમા –૧ સમાધિ ૨ ઉપધાન ૩ વિવેક ૪ વ્યુત્સર્ગ

” ૧ ભદ્રા ૨ સુભદ્રા ૩ મહાભદ્રા ૪ સર્વતોભદ્ર

” ૧ છોટી મોક ૨ વડી મોક ૩ જવ મધ્યચદ્ર ૪ વજામધ્યચદ્ર

૨૭ સસાર – ૧ દ્રવ્ય ૨ ક્ષેત્ર ૩ કાલ ૪ ભાવ

૨૮ કાળ – ૧ નમય ૨ આવલિકા ૩ પૂરવ ૪ સાગરોપમ

૨૯ દુર્ગત્તિ – ૧ નરક ૨ તિર્યચ ૩ મનુષ્ય ૪ દેવ

૩૦ સુગત્તિ – ૧ સિદ્ધ ૨ મનુષ્ય ૩ દેવ ૪ સારૂ કુળ

૩૧ ગોરસ – ૧ દુધ ૨ દહીં ૩ ઘૃત ૪ માખણ

૩૨ સ્નેહવિગય – ૧ તેલ ૨ ઘૃત ૩ ચરબી ૪ માખણ

૩૩ મહાવિગય – ૧ મધુ ૨ માસ ૩ મદિરા ૪ માખણ

૩૪ શુરા –	૧ ક્ષમાશૂર ૨ તપશૂર ૩ દાનશાર ૪ યુદ્ધશૂર
૩૫ શ્રાવક –	૧ માતાપિતા સમાન ૨ ભાઈ સમાન ૩ મિત્ર સમાન ૪ સોકય સમાન
૩૬ પ્રમાણુ –	૧ પ્રત્યક્ષ ૨ અનુમાન ૩ આગમ ૪ ઉપમાન
૩૭ લોક –	૧ દ્રવ્ય ૨ ક્ષેત્ર ૩ કાળ ૪ ભાવ
૩૮ યુગ –	૧ કૃત ૨ ત્રેતા ૩ દ્વાપર ૪ કલિ
૩૯ લોકપાલ –	૧ સોમ ૨ યમ ૩ વરૂણ ૪ વિસમણ

(૫)

૧ ઇન્દ્રિ –	૧ કર્ણેન્દ્રિ ૨ ચક્ષુન્દ્રિ ૩ નાસીકાન્દ્રિ ૪ જીવ્હાન્દ્રિ ૫ ત્વચાન્દ્રિ
૨ ગતિ –	૧ નરક ૨ તિર્યંચ ૩ મનુષ્ય ૪ દેવ ૫ મોક્ષ
૩ આચાર –	૧ જ્ઞાનાચાર ૨ દર્શનાચાર ૩ ચારિત્રાચાર ૪ તપાચાર ૫ વિર્યાચાર.
૪ સમકિતિના ગુણુ –	૧ સંવર ૨ સંવેગ ૩ નિર્વેદ ૪ અનુકંપા ૫ આસ્તા
૫ જ્ઞાન શિખવાના બોલ:–	૧ વાચના ૨ પુછના ૩ પરિયટણા ૪ અનુપ્રેક્ષા ૫ ધર્મકથા

૬ જ્ઞાનના ભેદ – ૧ મતિ ૨ શ્રુત ૩ અવધિ ૪ મન પર્યવ ૫ કેવળ

૭ સામાયિકના અતિચાર – ૧ કાયદુ પ્રણિધાન ૨ મન દુ પ્રણિધાન ૩ વચનદુ ૦ ૪ અન્ય વ્યથા દોષ ૫ સ્મૃતિવિહિન

૮ ધાવ – ૧ ક્ષીર ૨ મડન ૩ મર્જણ ૪ ક્રીડા ૫ અક

૯ અભિગમ – ૧ સચિત દ્રવ્યનો ત્યાગ ૨ અચિત દ્રવ્ય–વસ્ત્રાભુષણનો ત્યાગ નહિ કરવો ૩ એક વસ્ત્રનુ ઊત્તરાસન–મુખની યત્ના કરવા માટે વસ્ત્ર રાખવુ ૪ ભગવતને દેખતાજ અજળી જોડવી ૫ અન્ય કાર્યથી નિવૃત્તિ કરી મનને એકાગ્ર કરવુ

૧૦ મગલિક – ૧ શુદ્ધ મગલિક ૨ અમગલિક ૩ ચમત્કાર મગલિક ૪ ક્ષયમગલિક ૫ સદામગલિક

૧૧ અણુત્તર વિમાન –૧ વિજય ૨ વિજયત ૩ જયત ૪ અપરાજિત ૫ સ્વાર્થસિદ્ધ

૧૨ મહાવ્રત – ૧ જીવ હિંસાથી નિવર્તવુ ૨ જુઠુ બોલવાથી નિવર્તવુ ૩ ચોરીથી નિવર્તવુ

૪ મેથુનથી નિવર્તવુ ૫ પરિગ્રહથી નિવર્તવુ

૧૩ સમિતિ – ૧ ઇર્યા ૨ ભાષા ૩ એષણા ૪ આદાન ૫ પરિસ્થાપનીય

૧૪ અન્તિકાય – ૧ ધર્માન્તિકાય ૨ અધર્માસ્તિકાય ૩ આકાશાસ્તિકાય ૪ જીવાન્તિકાય ૫ પુદગલાન્તિકાય

૧૫ ક્રિયા – ૧ કાયિકી ૨ અધિકરણકી ૩ પ્રદ્વેષકી ૪ પગ્તિાપનિકી ૫ પ્રાણાતિપાતકી

૧૬ પ્રમાદ – ૧ આઠ પ્રકારનો મદ ૨ તેવીશ ઇદ્રિયોના વિષય ૩ ચાર કષાય ૪ પાચ પ્રકારની નીંદા ૫ ચાર પ્રકારની વિકથા

૧૭ કામ વધવાના કારણ –૧ સદ્દેણ ૨ રૂવેણ ૩ રસેણ ૪ ગધેણ ૫ ફાસેણ

૧૮ આહાર – ૧ આતરા રહિત ૨ આભોગ ૩ અનાભોગ ૪ અધ્યવસાય ૫ સમ્યકત્વ

૧૯ રાજ્યચિન્હ – ૧ ખડગ ૨ છત્ર ૩ મુકુટ ૪ પગરખી ૫ ચમર

૨૦ વર્ણ – ૧ કૃષ્ણ ૨ નીલ ૩ રક્ત ૪ હરિદ્ર (પીત) ૫ શુકલ

૨૧ રસ –	૧ તિક્ટ ૨ કટુક ૩ કષાય ૪ અમ્બર ૫ મધુર
૨૨ દેવ –	૧ ભવિદ્રવ્ય દેવ ૨ નરદેવ ૩ ધર્મદેવ ૪ દેવાધિદેવ ૫ ભાવદેવ
૨૩ કામગુણ –	૧ શબ્દ ૨ રૂપ ૩ ગંધ ૪ રસ ૫ સ્પર્ષ
૨૪ દંડ –	૧ અર્થ ૨ અનર્થ ૩ હિંસા ૪ અકસ્માત ૫ દ્રષ્ટિ વિપર્યાસ
૨૫ પડિમા –	૧ ભદ્રા ૨ સુભદ્રા ૩ મહાભદ્રા ૪ સર્વતોભદ્રા ૫ ભદ્રોત્તર
૨૬ આશ્રવદ્વાર –	૧ મિથ્યાત્વ ૨ અવિરતિ ૩ પ્રમાદ ૪ કષાય ૫ જોગ
૨૭ સંવરદ્વાર –	૧ સમ્યકત્વ ૨ વિરતિ ૩ અપ્રમાદ ૪ અષકષાય ૫ ઉત્તમ જોગ
૨૮ પાંચ પ્રકારના રજોહરણ કલ્પે –	૧ ઉનનો ૨ ઉંટના રૂવાડાનો ૩ સણનો ૪ નરમ ઘાસનો ૫ કુટિત મુંજનો
૨૯ નિધિ –	૧ પુત્ર ૨ મિત્ર ૩ વિજ્ઞાન ૪ ધન ૫ ધાન્ય
૩૦ જીવના ભેદ –	૧ નારકી ૨ મનુષ્ય ૩ તિર્યંચ ૪ દેવતા ૫ સિદ્ધ
૩૧ સંવત્સર –	૧ નક્ષત્ર ૨ યુગ ૩ પ્રમાણ ૪ લક્ષણ ૫ શનિશ્વર.

૩૨ વ્યવહાર — ૧ આગમ ૨ સૂત્ર ૩ આજ્ઞા ૪ ધારણા ૫ જીત

૩૩ પરિજ્ઞા — ૧ વસ્ત્રાદિ ઉપધિ અશુદ્ધની ૨ ઉપાશ્રય અશુદ્ધની ૩ કષાય ૪ જોગ ૫ ભક્ત પ્રત્યાખ્યાન

૩૪ સયમ — ૧ સામાયિક ૨ છેદોપસ્થાપનીય ૩ પરિહાર વિશુદ્ધ ૪ સુક્ષ્મસપરાય, ૫ યથાખ્યાત

૩૫ પ્રત્યાખ્યાન — ૧ શ્રદ્ધનાશુદ્ધ ૨ વિનયશુદ્ધ ૩ અનુભાષના શુદ્ધ ૪ અનુપાલનાશુદ્ધ ૫ ભાવશુદ્ધ

૩૬ પ્રતિક્રમણ — ૧ આશ્રવદ્વાર ૨ મિથ્યાત્વ ૩ કષાય ૪ જોગ ૫ ભાવ.

,, ૧ મિથ્યાત્વનુ ૨ અવ્રતનુ ૩ પ્રમાદનુ ૪ કષાયનુ ૫ અશુભજોગનુ

૩૭ સમકિતના અતિચાર —૧ શકા ૨ કાક્ષા ૩ વિચિકિત્સા ૪ પાખડ પ્રશશા ૫ પાખડ સસ્તવ

૩૮ સથારાના અતિચાર —૧ ઇહલોગા સસપ્પાઉગે ૨ પરલોગા સસપ્પાઉગે ૩ જીવિયા સસપ્પઉગે ૪ મરણા સસપ્પઉગે ૫ કામ ભોગા સસપ્પઉગે

૩૯ જાતિ — ૧ એકેન્દ્રિય ૨ બેઇન્દ્રિય ૩ તેઇન્દ્રિય ૪

ચતુરેન્દ્રિય ૫ પચેન્દ્રિય

૪૦ શરીર — ૧ ઔદારિક ૨ વૈક્રેય ૩ આહારિક ૪ તેજસ ૫ કાર્મણ

૧ દ્રવ્ય ૨ ક્ષેત્ર ૩ કાલ ૪ ભવ ૫ ભાવ

૪૧ કરણ — [illegible] ૧ વર્ણ ૨ ગધ ૩ રસ ૪ સ્પર્શ ૫

૪૨ પુદ્ગલ પરિણા[illegible] [illegible]થાન

સ[illegible] [illegible]ત્ર ૩ કાલ ૪ ભવ ૫ ભાવ

૪૩ કપના — ૧ દ્રવ્ય ૨ ક્ષ[illegible]

૪૪ અવગ્રહ — ૧ દેવેન્દ્રના ૨ રાજા[illegible] ૩ ગૃહપતિના ૪ આગારીના ૫ સ્વધર્મના

૪૫ સ્વપ્ન — ૧ યથાતથ્ય ૨ વિસ્તારરૂપ ૩ ચિન્તા ૪ તદ્વિપરીત ૫ અવ્યક્ત

(૬)

૧ છકાય — ૧ ઇદીથાવરકાય (પૃથ્વીકાય) ૨ બભીથાવરકાય (અપકાય) ૩ સપિથાવરકાય (તેઉકાય) ૪ સુમતિથાવરકાય (વાઉકાય) ૫ પયાવચથાવરકાય (વનસ્પતિકાય) ૬ જગમકાય (ત્રસકાય)

૨ લેશ્યા — ૧ કૃષ્ણ ૨ નીલ ૩ કાપોત ૪ તેજસ ૫ પદ્મ ૬ શુકલ

૩ મહાશત્રુ — ૧ કામ ૨ ક્રોધ ૩ લોભ ૪ મોહ ૫ ગર્વ ૬ મુચ્છી

૪ પ્રતિક્રમણના આવશ્યક – ૧ સામાયિક ૨ ચૌવીસતો ૩ વંદના ૪ પ્રતિક્રમણ ૫ કાઉસગ્ગ ૬ પચ્ચખાણ

૫ કર્મે કરી ભોગવાય છે તે વસ્તુ – ૧ જન્મ ૨ મરણ ૩ પુન્ય ૪ પાપ ૫ નરક ૬ મોક્ષ

૬ રૂતુ – ૧ પ્રાવૃટ્ (શ્રાવણ–ભાદ્રપદ) ૨ વર્ષા (અશ્વિન–કર્તિક) ૩ શરદ (મૃગસર–પોષ) ૪ હેમંત [મહા–ફાલ્ગુન] ૫ વસંત (ચૈત્ર–વૈશાખ) ૬ ગ્રીષ્મ [જયેષ્ટ–અસાડ]

૭ વનસ્પતિના ભેદ – ૧ અગ્રબીજ ૨ મુલબીજ ૩ ગાઢબીજ ૪ સુંધબીજ ૫ બીજરૂપ ૬ સમુચ્છિમ

૮ જગતના પદાર્થ – ૧ ધર્માસ્તિકાય ૨ અધર્માસ્તિકાય ૩ આકાશાસ્તિકાય ૪ કાળ ૫ જીવાસ્તિકાય ૬ પુદ્ગલાસ્તિકાય

૯ રૂદ્ધિવંત – ૧ અરિહંત ૨ ચક્રવર્તિ ૩ બળદેવ ૪ વાસુદેવ ૫ ચારણ ૬ વિદ્યાધર

૧૦ પ્રમાદ – ૧ મદ્ય ૨ નિન્દ્રા ૩ વિષય ૪ કષાય ૫ જુગારનો ૬ પ્રત્યુપ્રેક્ષણ

૧૧ દિશા કુમારી – ૧ રૂપા ૨ રૂપામા ૩ સુરૂપા ૪ રૂપવતી ૫ રૂપકાન્તા ૬ રૂપપ્રભા

૧૨ વિદ્યુત કુમારી – ૧ આલા ૨ શક્રા ૩ સતેરા ૪ સૌદામિની
૫ ઇન્દ્રા ૬ ઘન વિદ્યુતા

૧૩ પર્યાપ્તિ – ૧ આહાર ૨ શરીર ૩ ઇન્દ્રિય ૪
શ્વાસોશ્વાસ ૫ ભાષા ૬ મન

૧૪ ભાવ – ૧ ઉદય ૨ ઉપશમ ૩ ક્ષયોપશમ ૪
ક્ષાયિક ૫ પરિણામિક ૬ સન્નીવાઇ

[૭]

૧ નરકાવાસ – ૧ રત્નપ્રભા (ધમા) ૨ સકરપ્રભા [વશા]
૩ વાલુપ્રભા (શૈલા) ૪ પંકપ્રભા
(અંજના) ૫ ધૂમપ્રભા (અરિષ્ટા)
૬ તમપ્રભા (માઘવ્યા) ૭ તમતમા
પ્રભા (માઘવી)

૨ અણિકા (ફોજ) – ૧ ગાંધર્વ ૨ નાટક ૩ અશ્વ ૪ હાથી
૫ રથ ૬ પાયદળ ૭ ભેંસો

૩ વાસુદેવની માતાના સ્વપ્ન – ૧ સુદર્શનચક્ર ૨ ખડગ ૩
કૌમુદીગદા ૪ પુષ્પમાળ ૫ ધનુષ
અચુકબાણુ ૬ મણી ૭ મહારથ

૪ ભય – ૧ લોક ૨ પરલોક ૩ ધન ૪ અકસ્માત
૫ આજીવિકા ૬ મરણુ ૭ અપયશ

૫ નય – ૧ નૈગમ ૨ સંગ્રહ ૩ વ્યવહાર ૪ ૠજુસુત્ર
૫ શબ્દ ૬ સમભિરૂઢ ૭ એવંભૂત

૬ કમળ – ૧ ઉત્પલ ૨ પદ્મ ૩ નલિની ૪ સુગંધિત–પુંડરિક ૫ મહાપુંડરિક ૬ શતપત્ર ૭ સહસ્રપત્ર

૭ ક્ષેત્ર – ૧ ભરત ૨ હેમવય ૩ હરિવર્ષ ૪ મહાવિદેહ ૫ રમ્યકવર્ષ ૬ એરણ્વય ૭ એરવય

૮ આગમિક ઉત્સર્પિણીમાં કુલકર (ભરતક્ષેત્રમાં) –૧ મિતવાહન ૨ સુભૂમ ૩ સુપ્રભ ૪ સ્વયંપ્રભ ૫ દત્ત ૫ સુક્ષ્મ ૭ સુબંધુ

૯ યોનિસંગ્રહ – ૧ અન્ડજ ૨ પોતજ ૩ જરાયુજ ૪ રસજ ૫ સસ્વેદજ ૬ સમુચ્છિંમ ૭ ઉમ્દિજ

૧૦ સંસ્થાન – ૧ દીર્ઘ ૨ હ્રસ્વ ૩ વ-ર્તુલાકાર ૪ ત્રીકોણ ૫ ચતુષ્કોણ ૬ પહોળા ૭ પરિમંડળ

૧૧ મુળગોત્ર – ૧ કાસ્યપ ૨ ગૌતમ ૩ વત્સ ૪ કુત્સ ૫ કૌશિક ૬ મંડપ ૭ વાસિષ્ટ

૧૨ સ્વર – ૧ ષડ્જ (જીભ્હાનો અગ્ર ભાગ) ૨ રિષભ (હ્રદય) ૩ ગાંધાર (કંઠાગ્ર) ૪ મધ્યમ (જીભ્હાનો મધ્ય ભાગ) ૫ પંચમ (નાસિકા) ૬ ધૈવત (દાંત ને હોઠ) ૭ નિષાદ (કપાળ)

૧૩ કાયા ક્લેષ તપ —૧ કાર્યોત્સર્ગ ૨ ઉત્કટ આસન ૩ ભિક્ષુ પ્રતિમા ૪ વીરાસન ૫ નિષદ્યાસન ૬ દંડાસન ૭ લગડાસન

૧૪ દંડનીતિ — ૧ હકાર ૨ મકાર ૩ ધિક્કાર ૪ પરિભાષા ૫ નરબંધ ૬ હડ્ડીમાઘાત ૭ અંગછેદન

૧૫ દર્શન — ૧ સમ્યક્ ૨ મિથ્યા ૩ સમમિથ્યા ૪ ચક્ષુ ૫ અચક્ષુ ૬ અવધિ ૭ કેવળ

૧૬ વિનય — ૧ જ્ઞાન ૨ દર્શન ૩ ચારિત્ર ૪ મન ૫ વચન ૬ કાયા ૭ લોકોપચાર

૧૭ વચન વિકલ્પ — ૧ આલાપ ૨ અનાલાપ ૩ ઉલ્લાપ ૪ અનુલ્લાપ ૫ સલાપ ૬ પ્રલાપ ૭ વિપ્રલાપ

૧૮ સમુદ્ઘાત — ૧ વેદનીય ૨ કષાય ૩ મારણાતિક ૪ વૈક્રેય ૫ તેજસ ૬ આહારક ૭ કેવળી

૧૯ નિન્હવ — (શ્રી મહાવીર સ્વામીના તીર્થમા સાત જીવ વચનના ઉત્થાપક થયા તે) ૧ જમાલી ૨ તિષ્યગુપ્ત ૩ અષાઢાચાર્ય (મતિનિદ્ધ) ૪ ગાગેય ૫ આસમિત્ર ૬ વહુલુકજી ૭ ગોષ્ટામાહિલા

[૮]

૧ કર્મ — ૧ જ્ઞાનાવરણીય ૨ દર્શનાવરણીય ૩

	વેદનીય ૪ મોહનીય ૫ આયુષ્ય ૬ નામ ૭ ગોત્ર ૮ અતરાય
૨ વાણીના દોષ –	૧ કાલે ૨ વિણુએ ૩ બહુમાને ૪ ઉવહાણે ૫ નિન્દવણે ૬ વર્જણે ૭ અત્થ ૮ તદુભયે
૩ સમ્યક્ દર્શનના અતિચાર –	૧ નિસક્રીય ૨ નિકખીય ૩ વિતિગિચ્છા ૪ અમુઢદીઠી ૫ ઉબબૂહ ૬ સ્થિરકરણ ૭ વચ્છલ ૮ પ્રભાવણા
૪ મદ –	૧ જાતિ ૨ કુળ ૩ બળ ૪ રૂપ ૫ તપ ૬ લાભ ૭ સૂત્ર ૮ મોટાઈ
૫ સામાયિક –	૧ સમભાવ ૨ સમયિક ૩ સમવાદ ૪ સમાસ ૫ સક્ષેપ ૬ અનવય ૭ પરિજ્ઞા ૮ પ્રત્યાખ્યાન
૬ મગલિક –	૧ સાથિયા ૨ શ્રીવત્સ ૩ નદાવર્ત્ત ૪ વર્ધમાન ૫ ભદ્રાસન ૬ કલશ ૭ મત્સ્ય ૮ દર્પણ
૭ સવર –	૫ શ્રોતેન્દ્રિયાદિ પાચ ઇન્દ્રિય ૬ મન ૭ વચન ૮ કાયા
૮ સ્પર્ષ –	૧ કર્કષ ૨ મૃદુ ૩ ગુરૂ ૪ લઘુ ૫ શીત ૬ ઉષ્ણ ૭ સ્નિગ્ધ ૮ રૂક્ષ
૯ પ્રભાવના –	૧ સિદ્ધાતના ગુણ કથન કરી જૈનમાર્ગ

દીપાવે ૨ ધર્મ કથા કહી જૈનમાર્ગ
દીપાવે ૩ ધર્મચર્ચા કરી જૈનમાર્ગ
દીપાવે ૪ ત્રણકાળનો જાણકર થઇ
જૈનમાર્ગ દીપાવે ૫ તપશ્ચર્યા કરી
જૈનમાર્ગ દીપાવે ૬ વિદ્યાના પ્રભાવથી
જૈનમાર્ગ દીપાવે ૭ સિદ્ધાતની
ચમત્કારીક વાતોથી જૈનમાર્ગ દીપાવે
૮ કવિત કરી જૈનમાર્ગ દીપાવે

૧૦ ત્રસજીવના ભેદ –૧ અડયા ૨ પોયયા ૩ જરાઉયા ૪
રમયા ૫ સસેયયા ૬ સમુચ્છિંમા
૭ ઉપ્લિયા ૮ ઉવનાતિયા

૧૧ સુક્ષ્મજીવ – ૧ ઓસ–ધૂવરનુ પાણી ૨ વટાદિકના
પુષ્પ ૩ કુથુવાદિક ૪ કીડીયારા ૫
પાચવર્ણનીલીલફુગ ૬ વટપિપલાદિકના
બીજ ૭ દ્રાવાદિકના અકુર ૮ કુથુ
–કીડી પ્રમુખના ઇડા

૧૨ અષ્ટ પ્રતિકાર્ય –૧ પ્રભુમણિ રત્નમય સિહાસને બીરાજે
૨ પાછળ બારગણુ ઉચુ અશોક વૃક્ષ
થાય ૩ શિર ઉપર એક ઉપર એક
એમ ત્રણ છત્ર થાય ૪ બને તરફ
ચોસઠજોડ ચમર ૫ પાછળ પાછળ

ભામંડળ ૬ ચારે તરફ અચેત ફુલોની વૃષ્ટિ ૭ એક જોજનમા વાણીનો વિસ્તાર ૮ અંતરિક્ષ ગેબી વાજા વાગે

૧૩ આચાર્યની સંપદા –૧ આચાર ૨ શ્રુત ૩ શરીર ૪ વચન ૫ વાચન ૬ મતિ ૭ પ્રયોગ ૮ સંગ્રહ પ્રતિજ્ઞા

૧૪ વ્યંતરદેવ – ૧ પિશાચ ૨ ભુત ૩ યક્ષ ૪ રાક્ષસ ૫ કિન્નર ૬ કિંપુરૂષ ૭ મહોરગ ૮ ગાંધર્વ

૧૫ વાણવ્યંતરદેવ,–૧ આણપન્ની ૨ પાણપન્ની ૩ ઇસીવાઈ ૪ ભૂતવાઈ ૫ કંદીએ ૬ મહાકંદીયે ૭ કોહંડગઇંદ્ર ૮ પહંગદેવ

૧૬ દર્શન – ૧ સમ્યક્ ૨ મિથ્યા ૩ સમમિથ્યા ૪ ચક્ષુ ૫ અચક્ષુ ૬ અવધિ ૭ કેવળ ૮ સ્વપ્ન

૧૭ કાળની ઉપમા –૧ પલ્યોપમ ૨ સાગરોપમ ૩ ઉત્સર્પિણી ૪ અવસર્પિણી, ૫ પુદ્ગલપરાવર્તન ૬ અતિતકાલ ૭ અનાગતકાલ ૮ સબકાલ.

૧૮ સંઘની ઉપમા – ૧ નગરની ૨ રથની ૩ ચક્રની ૪ પદ્મકમળની

૫ ચદ્રમાની ૬ સૂર્યની ૭ સમુદ્રની ૮ મેરૂની

૧૯ વિભક્તિ – ૧ નિર્દેશમા પ્રથમ વિભક્તિ ૨ ઉપદેશમા દ્વિતીયા ૩ કરણમાતૃતિયા ૪ સપ્રદાનમા ચતુર્થી ૫ અપાદાનમા પચમી ૬ સબધમા છઠી ૭ આધારમા સપ્તમી ૮ આમત્રણમા અષ્ટમી

૨૦ પૃથ્વી – ૧ રત્નપ્રભા ૨ શર્કરપ્રભા ૩ વાલુપ્રભા ૪ પકપ્રભા ૫ ધૂમ્રપ્રભા ૬ તમપ્રભા ૭ તમતમપ્રભા ૮ ઈષતપ્રાગભાર (સિદ્ધસિલા)

૨૧ આત્મા – ૧ દ્રવ્ય ૨ કષાય ૩ યોગ ૪ ઉપયોગ ૫ જ્ઞાન ૬ દર્શન ૭ ચારિત્ર ૮ વીર્ય

૨૨ નિમિતશાસ્ત્રનાઅગ – ૧ ભુમિકપ ૨ ઉત્પાત્ત ૩ સ્વપ્ન ૪ આકાશવર્તી ૫ અગન્કુરણ ૬ સ્વર ૭ વ્યજન ૮ લક્ષણ

૨૩ આયુર્વૈદકશાસ્ત્રનાપ્રકાર – ૧ કુમારનીચિકિત્સા ૨ શલાકા ૩ શાલ્યકૃત ૪ કાયનિગ્ગાચ્છા ૫ જગોલ ૬ ભૂતવિદ્યા ૭ રસામૃત ૮ વાજીકરણ

૨૪ સિદ્ધભગવતનાગુણ – ૧ લોકાલોકનુ સ્વરૂપ જાણે છે ૨

લોકાલોકનુ સ્વરૂપ દેખે છે ૩ સર્વ પ્રકારની પીડા રહિત છે ૪ ક્ષાયિક-સમકિતવાન છે ૫ અક્ષય સ્થીતિવાન છે ૬ અરૂપી, ઉપલક્ષણથી વર્ણ, ગધ રસ અને સ્પર્શથી રહિત છે ૭ અગુરૂ-લઘુઅર્થાત ઉચ અને નીચ ગોત્રથી રહિત છે ૮ અનત બળવાન છે

[૯]

૧ નિધિ — ૧ નૈસર્વ ૨ પડુક ૩ પિગલ ૪ સવ રયણ ૫ મહાપદ્મ ૬ કાલ ૭ મહાકાલ ૮ માણવક ૯ શખ.

૨ બ્રહ્મચર્યની વાડ — ૧ સ્ત્રી-પુરૂષ નપુશક રહિત ઠેકાણામા રહેવુ ૨ સ્ત્રી સાથે એકાતમા વાત કરવી નહિ ૩ સ્ત્રીને આસને બેસવુ નહી ૪ સ્ત્રી રહેતી હોય ત્યા ભીતને આતરે રહેવુ નહી ૫ સ્ત્રીનુ રૂપ નીરખવુ નહીં ૬ પૂર્વની ક્રીડા સભાળવી નહી ૭ પુષ્કળ ઘી સહીત સરસ આહાર જમવો નહી ૮ અતિઆહાર કરવો નહી ૯

ચુવા ચદન આદિ વિલેપન કરી શરીરને શોભાવવુ નહી

૩ શરીરનાઅગ – ૨ કાન ૨ નેત્ર ૨ નાસિકા ૧ જીભ્હા ૧ ત્વચા ૧ મન

૪ ગ્રીવૈક – ૧ ભદ્દે ૨ સુભદ્દે ૩ સુજાએ ૪ સુમાણુસ ૫ સુદસણુ ૬ પ્રિયદસણુ ૭ આમોહ ૮ સુપડિભદ્દે ૯ જસોધર

૫ બ્રહ્મદેવ લોકના રિષ્ટ વિમાનના પાથરાના લોકાંતિક દેવતા – ૧ સારસ્વત ૨ આદિત્ય ૩ વન્હી ૪ વરૂણ ૫ ગર્દતોય ૬ તુષિત ૭ અવ્યબાધ ૮ અગિચ ૯ રિષ્ટ

૬ પ્રતિવાસુદેવ – ૧ અશ્વગ્રીવ ૨ તારક ૩ મેરક ૪ મધુ ૫ નીસુભ ૬ બલી ૭ પ્રલ્હાદ ૮ રાવણ ૯ જરાસધ,

૭ બળદેવ – ૧ અચલ ૨ વીજય ૩ સુભદ્ર ૪ સુપ્રભ ૫ સુદર્શન ૬ આનદ ૭ નદન ૮ રામજી ૯ બલરામ

૮ વાસુદેવ – ૧ ત્રીપુષ્ટ ૨ દ્વીપુષ્ટ ૩ સ્વયભુ ૪ પુરૂષોત્તમ ૫ પુરૂષસીહ ૬ પુરૂષ પુડરિક ૭ દત્ત ૮ નારાયણ ૯ કૃષ્ણ

૯ આગમિક ઉત્સર્પિણીમા ભરતક્ષેત્રમા થશે તે -

"	વાસુદેવ –	૧ નદ ૨ નદમિત્ર ૩ દીર્ઘબાહુ ૪ મહાબાહુ ૫ અતિબલ ૬ મહાબલ ૭ બલભદ્ર ૮ ત્રિપૃષ્ટ ૯ દ્વિપૃષ્ટ
"	બલદેવ –	૧ જય ૨ વિજય ૩ ભદ્ર ૪ સુપ્રભ ૫ સુદર્શન ૬ આનન્દ ૭ નદન ૮ પદ્મ ૯ સકર્ષણ

૧૦ આર્યના ભેદ – ૧ જાતિ ૨ ક્ષેત્ર ૩ કુલ ૪ શિલ્પ ૫ કર્મ ૬ ભાષા ૭ જ્ઞાન ૮ દર્શન ૯ ચારિત્ર

૧૧ વિગય – ૧ દુધ ૨ દહીં ૩ માખણ ૪ ઘી ૫ તેલ ૬ ગોળ ૭ મધ ૮ મદ્ય ૯ માસ

૧૨ આયુષ્યના પરિણામ – ૧ ગતિસ્વભાવ ૨ ગતિબધન સ્વ૦ ૩ સ્થીતિ સ્વ૦ ૪ સ્થીતિ બધન સ્વ૦ ૫ ઉર્ધ્વગમન સ્વ૦ ૬ અધોગમન સ્વ૦ ૭ તિર્ચ્છાગમન સ્વ૦ ૮ દીર્ઘગમન સ્વ૦ ૯ હ્રસ્વગમન સ્વ૦

૧૩ કોટી – ૧ મનથી કરે ૨ વચનથી કરે ૩ કાયાથી કરે ૪ મનથી કરાવે ૫ વચનથી કરાવે ૬ કાયાથી કરાવે ૭ મનથી અનુમોદે

८ વચનથી અનુમોદે ૯ કાયાથી અનુમોદે

૧૪ રસ – ૧ વીર ૨ શૃંગાર ૩ અદ્દભૂત ૪ રૌદ્ર ૫ લજ્જા ૬ બીભત્સ ૭ હાસ્ય ૮ કરૂણા ૯ પ્રશાત

૧૫ ગુણધારી જીવ – ૧ લબ્ધિવંત ૨ અપ્રમાદિ ૩ સયતિ ૪ સમ્યક દ્રષ્ટિ ૫ પર્યાપ્ત ૬ સંખ્યાત વર્ષાયુવાળો ૭ કર્મભૂમિ ૮ ગર્ભજ ૯ મનુષ્ય

૧૬ રાહુ – ૧ શૃંગાટક ૨ જટિલ ૩ ક્ષત્રક ૪ ખરક ૫ દર્દુર ૬ મકર ૭ મચ્છ ૮ કચ્છ ૯ કૃષ્ણ સર્પ

૧૭ નવતત્વ – ૧ જીવ ૨ અજીવ ૩ પુણ્ય ૪ પાપ ૫ આશ્રવ ૬ સંવર ૭ નિર્જરા ૮ બંધ ૯ મોક્ષ

[૧૦]

૧ મનુષ્ય ભવના દસ દ્રષ્ટાંતો – ૧ ચુલાનુ ૨ પાસાનુ ૩ ધાનનુ ૪ જુવારાનુ ૫ રત્નનુ ૬ સ્વપ્નનુ ૭ ચક્રનુ ૮ કાચબાનુ ૯ યુગનુ ૧૦ પરમાણુ.

૨ સાધુધર્મ.– ૧ ક્ષમા ૨ નિર્લોભપણુ ૩ કપટ રહિત પણુ ૪ માન રહિતપણુ ૫ બાર પ્રકારનુ તપ કરવુ ૬ સયમ પાળવો ૭ સત્ય બોલવુ ૮ નિર્મળપણુ ૯ ધનરહિતપણુ ૧૦ બ્રહ્મચર્યવ્રત

૩ પ્રાણુ – ૧ શ્રોતેન્દ્રી ૨ ચક્ષુઇન્દ્રી ૩ ઘ્રાણેન્દ્રી ૪ રસેન્દ્રી ૫ સ્પર્ષેન્દ્રી ૬ મન ૭ વચન ૮ કાયા ૯ શ્વાસોશ્વાસ ૧૦ આયુષ્ય

૪ ત્રિઝમક દેવતા – ૧ આણઝમક ૨ પાણુઝમક ૩ એડઝમક ૪ સેણઝમક ૫ વત્થઝમક ૬ ફળઝમક ૭ ફુલઝમક ૮ ફળફુલ ઝમક ૯ અબીપતીયા ઝમક ૧૦ બીજ ઝમક

૫ જ્ઞાનિના લક્ષણુ – ૧ ક્રોધ રહિત ૨ વૈરાગી ૩ જિતેન્દ્રી ૪ ક્ષમાવત ૫ દયાવત ૬ પ્રિયકારી ૭ નિર્લોભી ૮ ભયરહિત ૯ શોક ચિતા રહિત ૧૦ દાતા

૬ સમ્યકવત્વ પ્રાપ્ત કરવાની રૂચી –૧ નિસર્ગ ૨ ઉપદેશ ૩ આજ્ઞા ૪ સુત્ર ૫ વીજ ૬ અભિગમ ૭ વિસ્તાર ૮ ક્રિયા ૯ સક્ષપ ૧૦ ધર્મ

૭ શ્રાવક – ૧ આનદ ૨ કામદેવ ૩ ચુલ્લનિ પિતા

૪ સુરાદેવ ૫ ચુલશતક ૬ હુંડકોલિક ૭ સદ્દાલપુત્ર ૮ મહાશતક ૯ નન્દિની પિતા ૧૦ સાલિહી પિતા

૮ સંજ્ઞા — ૧ આહાર ૨ ભય ૩ મૈથુન ૪ પરિગ્રહ ૫ ક્રોધ ૬ માન ૭ માયા ૮ લોભ ૯ લોક ૧૦ ઓઘ

૯ વિમાન — ૧ પાલક ૨ પુષ્પક ૩ સૌમણસ ૪ શ્રીવત્સ ૫ નંદાવર્ત ૬ કામગમ ૭ પ્રીતિગમ ૮ મનોરમ ૯ વિમલ ૧૦ સર્વતોભદ્ર

૧૦ દિશા — ૧ ઇન્દ્રા (પૂર્વ) ૨ અગ્નેયી (અગ્ની) ૩ યમા (દક્ષિણ) ૪ નૈરૂતી (નૈરૂત્ય) ૫ વારૂણી (પશ્ચિમ) ૬ વાયવ્યા (વાયવ્ય) ૭ સોમા (ઉત્તર) ૮ ઐશાનિક (ઇશાન) ૯ વિમલા (ઉર્ધ્વ) ૧૦ તમા (અધો)

૧૧ નારકીનીવેદના ૧ શીત ૨ ઉષ્ણ ૩ ક્ષુધા ૪ પિપાસા ૫ ખુજલી ૬ પરવશતા ૭ જ્વર ૮ દાહ ૯ ભય ૧૦ શોક

૧૨ લબ્ધિ — ૧ જ્ઞાન ૨ દર્શન ૩ ચારિત્ર ૪ ચારિત્રા-ચારિત્ર ૫ દાન ૬ લાભ ૭ ભોગ

८ ઉપભોગ ૯ વીર્ય ૧૦ ઇન્દ્રિય

૧૩ આનુપુવ્વી – ૧ નામાનુપૂર્વી ૨ સ્થાપનાનુપૂર્વી ૩ દ્રવ્યાનુપૂર્વી ૪ ક્ષેત્રાનુપૂર્વી ૫ કાલાનુપૂર્વી ૬ ઉત્કાતાનુપૂર્વી ૭ ગણાણાનુપૂર્વી ૮ સસ્થાનાનુપૂર્વી ૯ સમાચારાનુપૂર્વી ૧૦ ભાવાનુપૂર્વી

૧૪ પેલી નરકના ભવનપતિ –૧ અસુર કુમાર ૨ નાગકુમાર ૩ સુવર્ણ કુમાર ૪ વિદ્યતકુમાર ૫ અગ્નીકુમાર ૬ દ્વીપકુમાર ૭ ઉદધી કુમાર ૮ દિશાકુમાર ૯ વાયુકુમાર ૧૦ સ્થનિત કુમાર

૧૫ આગમિક ઉત્સર્પિણીમા ઇરવત ક્ષેત્રમા કુલ કર – ૧ વિમલવાહન ૨ સીમકર ૩ સીમધર ૪ ખેમકર ૫ ખેમધર ૬ દશાધનુ ૭ દઢધનુ ૮ શતધનુ ૯ પ્રતિશ્રુતિ ૧૦ સુમુચિ

૧૬ ખડા જોયણુના બોલ –૧ ખડાદ્વાર ૨ જોયણુદ્વાર ૩ વાસાદ્વાર ૪ પવ્વયદ્વાર ૫ કુટદ્વાર ૬ તીર્થદ્વાર ૭ શ્રેણીદ્વાર ૮ વિજય દ્વાર ૯ દ્રહદ્વાર ૧૦ સલિલાદ્વાર

૧૭ નામ ૧ ગુણનિષ્પમ ૨ નિર્ગુણ ૩ આદાનપદ

(૩૪)

૪ પ્રતિપક્ષ ૫ પ્રધાનપદ ૬ અગ્રાદી સિદ્ધ ૭ નામકર ૮ અવયવ ૯ સંયોગ ૧૦ પ્રમાણ

(૧૧)

૧ શ્રાવકની પ્રતિમા—૧ દસણ—સમકિત ચોખુ પાળવુ ૨ વૃતબારેવ્રત નિર્દોષ પાળવા ૩ સામાયક દરરોજ બે વખત સામાયક કરવુ ૪ પોસદ્ર—એક મહીનામા બે પોસા કરવા ૫ પોસામા બને તો આખી રાત અથવા બે પહોર સુધી કાઉસગ્ગ કરવો ૬ પોષાને બીજે દિવસે બ્રહ્મચર્ય પાળવુ ૭ સચીત પરિહાર—સાત માસ સુધી સચેત આહાર કરવો ૮ અણારભ આઠ માસ સુધી આરભ—પાપ લાગે તેવુ કામ કરવુ નહીં ૯ પોષારભ વિવજણ—નવ માસ સુધી નોકર પાસે પણ આરભ—પાપ લાગે તેવુ કામ ન કરાવવુ ૧૦ ઉવિષ્ટકૃત—દસ માસ સુધી પોતા સારૂ કીધેલા આહાર—પાણી ન લીએ ૧૧ શ્રુમણભુત—

અગીયાર માસ સુધી સાધુનો વેષ ધારણ કરી તે પ્રમાણે વર્તવુ

૨ ચદ્ર શૃગાર – ૧ વર્ણ ૨ સૌમ્યતા ૩ સ્થિરસ્તા ૪ કાંતિ ૫ દીપ્તિ ૬ ઘુતિ ૭ છાયા ૮ પ્રભા ૯ ઓજ ૧૦ લેશ્યા ૧૧ મડળ

૩ કલ્પવૃક્ષ – ૧ વિનયરૂપ–મૂળ ૨ ધૈર્યરૂપ–કદ ૩ જ્ઞાનરૂપ–સ્કદ ૪ શુભભાવરૂપ–ત્વચા ૫ પચમહાવ્રતરૂપ–શાખા ૬ પચમહાવ્રતની પચીસ ભાવનારૂપ–પ્રતિશાખા ૭ ધર્મધ્યાન, શુકલ ધ્યાનરૂપ–પલ્લવ ૮ સત્તર પ્રકારે સજમ, પચેન્દ્રીના ત્રેવીશ વિષય જીતવારૂપ–પત્ર ૯ દસ યતિ ધર્મરૂપ–પુષ્પ તેમા યશરૂપ સુગધ ૧૦ મોક્ષરૂપ–ફલ ૧૧ મોક્ષનુ નિરાબાધ સુખરૂપ–મધુર રસ

૪ મહાવીર સ્વામીના ગણધર –૧ ઇન્દ્રભૂતિ ૨ અગ્નિભૂતિ ૩ વાયુભૂતિ ૪ વિગતભૂતિ ૫ સોધર્મ સ્વામી ૬ મડિતપૂત્ર ૭ મોર્યપૂત્ર ૮ અકમ્પિત ૯ અચલભ્રત ૧૦ મેતાર્ય ૧૧ પ્રભાસ.

[૧૨]

૧ ભાવના — ૧ અનિત્ય ૨ અસરણુ ૩ સંસાર ૪ એકત્વ ૫ અન્યત્વ ૬ અસુચી ૭ આશ્રવ ૮ સંવર ૯ કર્મનિર્જરા ૧૦ ધર્મ ૧૧ સુબોધી ૧૨ જિનધર્મ

૨ અરિહંતના ગુણ —૧ અનંતજ્ઞાન ૨ અનંતદર્શન ૩ અનંત ચારિત્ર ૪ અનંત તપ ૫ અનંત બળવીર્ય ૬ અનંત ક્ષાયિક સમ્યકત્વ ૭ વજ્ર રૂષભ નારાચ સંઘેણ ૮ સમચૌરસ સંસ્થાન ૯ ચોત્રિશ અતિશય ૧૦ પાત્રીશ વાણી ગુણ ૧૧ ૧૦૦૮ ઉત્તમ લક્ષણ ૧૨ ચોસઠ ઈન્દ્રના પૂજનીક

૩ પ્રખદા — ચાર જાતના દેવતા ૧ વિમાનીક ૨ ભવનપતિ ૩ વાણવ્યંતર ૪ જ્યોતિષી ચાર જાતની દેવીઓ ૫ વિમાનીકની ૬ ભવનપતિની ૭ વાણવ્યંતરની ૮ જ્યોતિષીની ૮ મનુષ્ય–શ્રાવક–સાધુ ૧૦ મનુષ્યાણી–શ્રાવિકા, સાધવી ૧૧ તિર્યંચ ૧૨ તિર્યંચણી

૪ તપ— બાહ્ય – ૧ અણસર ૨ ઉણોદરી ૩ વૃત્તિસક્ષેપ ૪ રસ પરિત્યાગ ૫ કાય ક્લેશ ૬ પડિસલીનતા અભ્યતર – ૭ પ્રાયાશ્ચિત ૮ વિનય ૯ વયાવચ્ચ ૧૦ સઝીય ૧૧ ધ્યાન ૧૨ કાઉસગ્ગ

૫ ચક્રવતી – ૧ ભરત ૨ સગર ૩ મઘવા ૪ સનત-કુમાર ૫ શાન્તી ૬ કુથુ ૭ અર ૮ સુભુમ ૯ મહાપદમ ૧૦ હરીષેણ ૧૧ જય ૧૨ બ્રહ્મદત્ત

૬ આગમિક ઉત્સર્પિણીમા ભરતક્ષેત્રમા ચક્રવર્તી થશે તે — ૧ ભરત ૨ દીર્ઘવત ૩ ગુઢદત ૪ શુદ્ધદત ૫ શ્રીપુત્ર ૬ શ્રીભૂતિ ૭ શ્રીસોમ ૮ પદ્મ ૯ મહાપદ્મ ૧૦ વિમલવાહન ૧૧ વિપુલવાહન ૧૨ રિષ્ટ

૭ શ્રાવકનાવ્રત – ૧ હિસાથી નિવર્તવુ ૨ જુઠથી નિવર્તવુ ૩ ચોરીથી નિવર્તવુ ૪ મૈથુન સેવવાથી નિવર્તવુ ૫ ધન–દોલત વગેરે પરિગ્ર-હથી નિવર્તવુ ૬ દિશાઓની મર્યાદા બાધવી ૭ એકવાર અને વારવાર ભોગવવામા આવતી વસ્તુની મર્યાદા બાધવી ૮ સ્વાર્થ વિના આત્મા દડાય

છે તેથી નિવર્તવુ ૯ સામાયિક–પાપના કામોથી નિવર્તવુ ૧૦ દેશાવગાસિક દિશાની મર્યાદા બાધવી ૧૧ પરિપૂર્ણ પોષધવૃત–પાપરહિત થઇ સવરે કરી આત્માને પોષવો ૧૨ અતિથી સવિભાગ વૃત–આહાર વખતે સાધુની ચિંતવણા કરવી

૮ આરા – (૬ સરપિણી –) ૧ સુખમા સુખમી ૨ સુખમ ૩ સુખમાદુખમી ૪ દુસમ સુસમ ૫ દુખમ ૬ દુસમાદુસમ (૬ અવસરપિણી –) દુખમા દુખમી ૮ દુખમા ૯ દુખમ સુસમ ૧૦ સુખમ દુખમ ૧૧ સુખમ ૧૨ સુખમાસુખમ

૯ ઉપયોગ – ૧ મતિજ્ઞાન ૨ શ્રુતજ્ઞાન ૩ અવધિજ્ઞાન ૪ મન પર્યવજ્ઞાન ૫ કેવળજ્ઞાન ૬ મતિઅજ્ઞાન ૭ શ્રુતઅજ્ઞાન ૮ વિભંગજ્ઞાન ૯ ચક્ષુદર્શન ૧૦ અચક્ષુદર્શન ૧૧ અવધિદર્શન ૧૨ કેવળદર્શન

૧૦ કુળ – (૬ ક્ષત્રીઓના) ૧ ઉગ્ર ૨ ભોગ ૩ રાજ્ય ૪ ક્ષત્રિય ૫ ઇક્ષાગ ૬ હરિવંશ (૬ વૈસ્યના) ૭ એષ્ય (ગોપાલ)

૮ વૈસ્ય ૯ ગ હુક ૧૦ કોટ્ટાગ (સુથાર) ૧૧ ગ્રામરક્ષક (કોટવાલ) ૧૨ ખોક્કસાલિય (વણકર)

૧૧ અરિહંતના ગુણ – (બીજે પ્રકારે) ૧અશોક વૃક્ષ ૨ સ્ફટિક સિંહાસન ૩ ત્રણ છત્ર ૪ શ્વેતછત્ર ૫ મહેન્દ્ર ધજા ૬ પ્રભામંડળ ૭ આકાશમા ચક્ર ૮ દેવ દુદભી ૯ રક્ત–માસ, દુધથી પણ ઉજળા ૧૦ સુગંધી શ્વાસોશ્વાસ ૧૧ આહાર નિહાર અદ્રશ્ય ૧૨ રોગ રહિત શરીર

૧૨ દેવલોક – ૧ સુધર્મા ૨ ઇસાન ૩ સનત્કુમાર ૪ મહેન્દ્ર ૫ બ્રહ્મ ૬ લાતક ૭ મહાસુત્ર ૮ સહસાર ૯ આણ ૧૦ પાણ ૧૧ અરણ ૧૨ અચુત

૧૩ સિદ્ધશિલાના નામ –૧ ઇસીતીવા (નાની) ૨ ઇસીપ ભારે તીવા (બહુનાની) ૩ તણુતીવા (પાતળી) ૪ તણુપ ભારે તીવા (બહુપાતળી) ૫ સિદ્ધીતીવા (સિદ્ધસ્થાન) ૬ સિદ્ધાલયતિવા (સિદ્ધનુઘર) ૭ મુત્તિતિવા (મુક્તિસ્થાન) ૮ મુતાલયતિવા (મોક્ષ ઘર) ૯ લોયગ્રેતિવા (લોકાગ્રેરહી) ૧૦

લોયગ દુસિયાતિવા (પ્રાપ્ત હોવી દુર્લભ) ૧૧ લોયગપડિ વુઝમાણુતિવા (શાંત દેવાવાળી) ૧૨ સવ્વપ્રાણ ભૂતજીવ સત્વ સુહાવાહાતિવા (સર્વને સુખ દેવાવાળી)

[૧૩]

૧ કાઠીયા – ૧ આળસ ૨ મોહ ૩ અવર્ણવાદ ૪ અહંકાર ૫ ક્રોધ ૬ પ્રમાદ ૭ લોભ ૮ ગુરૂભય ૯ શોક રાખવો ૧૦ અજ્ઞાન ૧૧ અસ્થિરતા ૧૨ કુતુહુળ જોવુ ૧૩ તિવ્ર વિષયાભિલાષ

૨ કર્મ બાધવાના ઠેકાણા –૧ કામ સારૂ આરંભ કરે તે ૨ વગર કામે આરંભ કરે તે ૩ જીવ ઘાત કરવા સારૂ હિંસા કરે તે ૪ અકસ્માત ૫ એકને મારવા જતા બીજાને વાગે તે ૬ જુઠુ બોલવાથી ૭ અણુ દીધેલુ લેવાથી ૮ વગર કારણે આર્તધ્યાન ૯ અહંકાર કરવાથી ૧૦ ચોર પુત્રાદિકને થોડે ગુન્હે વધારે શિક્ષા કરે તે ૧૧ માયા કપટ કરવાથી

૧૨ લોભ કરવાથી ૧૩ માર્ગે અજતનાએ ચાલવાથી

૩ અજ્ઞાની જીવના લક્ષણ –૧ હિસા કરવાવાળો ૨ જુઠુ બોલવાવાળો ૩ માર્ગે લુટવાવાળો ૪ અદત્ત–ચોરી કરવાવાળો ૫ માયા કપટ કરવાવાળો ૬ કોને લુટુ એવો વિચાર કરવાવાળો ૭ ધૂર્ત્ત-ઠગારો ૮ સ્ત્રીના વિષયમા લુબ્ધ ૯ છકાયનો આરભ કરવાવાળો ૧૦ પરિગ્રહની મહા ઈચ્છાવાળો ૧૧ માસ ખાવાવાળો ૧૨ મદિરાપાન કરવાવાળો ૧૩ બીજાને દમવાવાળો

૪ કાઉસગ્ગનો આગાર –૧ ઉચો શ્વાસ લેવાનો ૨ નીચો શ્વાસ લેવાનો ૩ ઉધરસ–ખાસીનો ૪ છીકનો ૫ ઉવાસી–બગાસાનો ૬ ડકાર–હોડકારનો ૭ વાયુત્સર્ગ થાય તેનો ૮ ચક્કર આવે તેનો ૯ પિત પડે તેનો ૧૦ મુર્ચ્છા આવે તેનો ૧૧ સ્ફુરણાદિથી સુક્ષ્મ અગનુ સચલ ન થાય તેનો ૧૨ રાજા, ચોર, અગ્નિ, પાણી, સર્પાદિના ઉપસર્ગ થાય તેનો

૧૩ જીવરક્ષા નિમિત્ત

૫ ક્રિયા – ૧ અર્થદંડ ૨ અનર્થદંડ ૩ હિંસાદંડ ૪ અકસ્માતદંડ ૫ દ્રષ્ટિ વિપર્યાસદંડ ૬ મૃષાવાદ ૭ અદત્તાદાન ૮ અધ્યાત્મિક મનના દુર્ધ્યાન ૯ માન પ્રત્યાયિકદંડ ૧૦ મિત્રદોષ ૧૧ માયા પ્રત્યયિક ૧૨ લોભ પ્રત્યયિક ૧૩ ઇર્યાપથિક

[૧૪]

૧ સ્વપ્ન – ૧ ગજ ૨ વૃષભ ૩ સિંહ ૪ અભિષેક –લક્ષ્મી ૫ પુષ્પમાલા ૬ શશી ૭ સૂર્ય ૮ ધ્વજા ૯ કુંભ ૧૦ પદ્મ સરોવર ૧૧ સાગર ૧૨ વિમાન અગર ભુવન ૧૩ રત્નની રાશી ૧૪ અગ્નિશીખા (અરિહંતની માતાના ૧૪, વાસુદેવની માતાના ૭, બળદેવની માતાના ૪, મંડલિકની માતાનુ ૧)

૨ રત્ન – ૧ ચક્ર ૨ છત્ર ૩ દંડ ૪ ખડગ ૫ મણી ૬ કાગણી ૭ ચર્મ ૮ સેનાપતિ ૯ ગાથાપતિ ૧૦ બડાઇ ૧૧ પુરોહિત ૧૨ સ્ત્રી ૧૩ અશ્વ ૧૪ ગજ.

૩ દરરોજ ધારવાના નિયમ — ૧ સચિત્ત ૨ દવ્વ ૩ વિગય ૪ વાણી ૫ તબોળ ૬ વથ્થ ૭ કુસુમસુ ૮ વાહન ૯ સયણ ૧૦ વિલેવણ ૧૧ વજા ૧૨ દિસી ૧૩ મ્હાણુ ૧૪ ભત્તેસુ

૪ સમુર્છિમ જીવની ઉત્પત્તિ સ્થાન — ૧ ઉચ્ચારે સુવા ૨ પાસવણે સુવા ૩ ખેળે સુવા ૪ સઘાણે સુગ ૫ વતેસુવા ૬ પીતેસુવા ૭ પુયેસુવા ૮ સોણિયેસુવા ૯ સુક્કેસુવા ૧૦ સુક્ક પોગલપરિસાડીએ સુવા ૧૧ વિગયજીવ કલેવરે સુવા ૧૨ ઇથ્થિપુરી સસજોગે સુવા ૧૩ નગરની ધમણે સુવા ૧૪ સવ્વે સુચેવ અસુઇ ઠાણેસુવા

૫ ગુણસ્થાન — ૧ મિથ્યાત્વ (અભિગ્રહ–અનભિગ્રહ–અભિ નિદેશસશય–અનાભોગ) ૨ સાસ્વાદન સમ્યકત્વ ૩ મિશ્ર ૪ સમ્યકત્વ (ક્ષાયિક–ઔપશમિક–ક્ષયોપશમિક) ૫ દેશ વિરતિ ૬ પ્રમત્ત–પ્રમાદી (પ્રમાદ–વિષય–કષાય–નિંદ્રા–વિકથા) ૭ અપ્રમત્ત–અપ્ર

માહી ૮ નિવૃત્તિ (અપૂર્વ કરણ) ૯ અનિવૃત્તિ (બાદર સંપ્રદાય) ૧૦ સુક્ષ્મ સંપરાય ૧૧ ઉપશાંત મોહ ૧૨ ક્ષીણમોહ ૧૩ સયોગી કેવળી ૧૪ અયોગી કેવળી

૬ પૂર્વ — ૧ ઉત્પાદ પૂર્વ ૨ અગ્રાયણી પૂર્વ ૩ વીર્યપ્રવાદ પૂર્વ ૪ આસ્તિ નાસ્તિ ૫ જ્ઞાનપ્રવાદ ૬ સત્યપ્રવાદ ૭ આત્મપ્રવાદ ૮ કર્મપ્રવાદ ૯ પ્રત્યાખ્યા પ્રવાદ ૧૦ વિદ્યાપ્રવાદ ૧૧ અબંધ પૂર્વ ૧૨ પ્રાણપ્રવાદ ૧૩ ક્રિયાવિસાલ ૧૪ લોગબિંદુસાર

૭ સાતાવેદનીય ઉત્પન્ન કરવાના પ્રકાર —૧ દયાવંત ૨ દાનવંત ૩ ક્ષમાવંત ૪ વ્રતવંત ૫ શીલવંત ૬ દમવંત ૭ સંયમવંત ૮ જ્ઞાનવંત ૯ જિનગુણાનુવાદ ૧૦ જિનશાસ્ત્ર વિચાર ૧૧ દેવગુરૂવંદન ૧૨ સધર્મો પદેશ ૧૩ સર્વ પ્રાણભુત જીવ સત્વની અનુકંપા ૧૪ સત્ય વચનોચ્ચાર.

૮ અસાતાવેદનીય ઉત્પન્ન કરવાના પ્રકાર —૧ મનુષ્ય ઘાત કરે ૨ દુખસોગ ધરે ૩ જીવોને બંધન

કરે ૪ છેદન કરે ૫ ભેદન કરે ૬ ચુગલી કરે ૭ અન્યને પીડા કરે ૮ નીકંદન કરાવે ૯ નીસાસા નખાવે ૧૦ વિધ્વંસ કરાવે ૧૧ યુદ્ધ કરાવે ૧૨ દમાવે ૧૩ ક્રોધોત્પન્ન કરે ૧૪ નિન્દા કરે

૯ જ્ઞાનના અતિચાર –૧ જવાઇધ ૨ વચ્ચામેલીય ૩ હીણખરં ૪ અચ્ચખર ૫ પયહીણ ૬ વિણય હીણ ૭ જોગહીણ ૮ ઘોસહીણ ૯ સુઠ્ઠુદીન્ન ૧૦ દુઠ્ઠુપડિછિય ૧૧ અકાલેકઓ સઝઝાઓ ૧૨ કાલેનકઓ સઝઝાઓ ૧૩ અસઝઝાઇએ સઝઝાઇઅ ૧૪ સઝ્ઝાઇએન સઝ્ઝાઇય

૧૦ શિષ્યને ઉપમા –૧ સેલ–ઘન (પથ્થર ને વરસાદ બરોબર) ૨ કુડગ (ઘડા બરોબર) ૩ ચાલણી બરોબર ૪ પરિપુણ્ણગ (સુગ્રીવના માળા બરોબર) ૫ હંસ બરોબર ૬ પાડા બરોબર ૭ બકરી બરોબર ૮ જલોક (જળો બરોબર) ૯ માકડ બરોબર ૧૦ બીલાડી બરોબર ૧૧ સાહેલા બરોબર ૧૨ ગાય બરોબર

૧૩ ભેરી બરોબર ૧૪ આહિર બરોબર

૧૧ સ્ત્રીનાભૂષણ — ૧ હાર ૨ અર્ધહાર ૩ એકાવળી ૪ કનકાવળી ૫ રત્નાવળી ૬ મુક્તાવળી ૭ કેયુર ૮ કડે ૯ ત્રુટિત ૧૦ મુદ્રા ૧૧ ઉરસૂત્ર ૧૨ ચુડામણિ ૧૩ કુંડલ ૧૪ તિલક

(૧૫)

૧ કર્મભુમિના ક્ષેત્ર — ૫ ભરત ૫ એરાવત ૫ મહાવિદેહ

જંબુદ્વીપમા—	૧ ભરત	૧ એરાવત	૧ મહાવિદેહ
ધાતકીખંડમા—	૨ ભરત	૨ એરાવત	૨ મહાવિદેહ
પુષ્કરાર્ધદ્વીપ—	૨ ભરત	૨ એરાવત	૨ મહાવિદેહ
	૫	૫	૫

૨ મનુષ્યનાયોગ — ૧ સત્યમનયોગ ૨ અસત્યમનયોગ ૩ મિશ્રમનયોગ ૪ વ્યવહારમનયોગ ૫ સત્યવચનયોગ ૬ અસત્યવચનયોગ ૭ મિશ્રવચનયોગ ૮ વ્યવહારવચનયોગ ૯ ઔદારિક ૧૦ ઔદારિકના મિશ્ર ૧૧ વૈક્રેય ૧૨ વૈક્રયનામિશ્ર ૧૩ આહારક ૧૪ આહારનામિશ્ર ૧૫ કાર્માણયોગ

૩ પરમાધામી (ત્રીજીનરકના) – ૧ અમ્બ ૨ અમ્બરસ ૩ સામ ૪ સબલ ૫ રૂદ્ર ૬ મહારૂદ્ર ૭ કાલ ૮ મહાકાલ ૯ અસિપત્ર ૧૦ ધનુષ્ય ૧૧ કુભ ૧૨ વાલુ ૧૩ વેતરણી ૧૪ ખરસ્વર ૧૫મહાઘોષ

[૧૬]

૧ સતી – ૧ બ્રાહ્મી ૨ ચદનબાળા ૩ રાજેમતી ૪ દ્રૌપદી ૫ કૌશલ્યા ૬ મૃગાવતી ૭ સુલસા ૮ સીતા ૯ સુભદ્રા ૧૦ શીવા ૧૧ કુન્તા ૧૨ શિલવતી ૧૩ દમયતી ૧૪ પુષ્પચુલા ૧૫ પ્રભાવતી ૧૬ પદમાવતી

૨ રત્ન – ૧ કકેતન ૨ વજ્ર ૩ વૈડુર્ય ૪ લોહિતાક્ષ ૫ મસારગલ્લ ૬ હસગર્ભ ૭ પુલાક ૮ સૌગધિક ૯ જાનરૂપ ૧૦ અક ૧૧ અજન ૧૨ રજતપુલાક ૧૩ જ્યોતિષ ૧૪ અજનપુલાક ૧૫ સ્ફટિક ૧૬ રિષ્ટ

૩ રોગ – ૧ શ્વાસ ૨ ખાસ ૩ જ્વર ૪ દાહજ્વર ૫ કુક્ષીશુલ ૬ ભગદર ૭ અર્ષ

(હરસ–મસા) ૮ અજીરન-૯ દૃષ્ટિ શુલ ૧૦ મસ્તકશુલ ૧૧ વમન (અન્નપર અરૂચી) ૧૨ આખની વેદના ૧૩ કાનની વેદના ૧૪ કમરની વેદના (ખુજલી) ૧૫ ઉદર વેદના (જલોદર) ૧૬ કુષ્ટરોગ (કોઢ)

૪ મેરૂ પર્વતના નામ–૧ મદર ૨ મેરૂ ૩ મનોરમ ૪ સુદર્શન ૫ સ્વયપ્રભ ૬ ગિરિરાજ ૭ રત્નોચ્ચય ૮ પ્રિયદર્શન ૯ મધ્ય ૧૦ લોકનાભી ૧૧ અર્થ ૧૨ સૂર્યાવર્ત ૧૩ સૂર્યાવરણ ૧૪ ઉત્તર ૧૫ દિશાદિ ૧૬ અવતસક

૫ કષાય – ૪ અનતાનુ બધી ક્રોધ–માન–માયા-લોભ ૪ અપ્રત્યાખ્યાની ક્રોધ–માન–માયા–લોભ ૪ પ્રત્યાખ્યાની ક્રોધ માન–માયા–લોભ ૪ સજવલનક્રોધ માન–માયા–લોભ

૬ વચન – ૧ એકવચન ૨ દ્વિવચન ૩ બહુવચન ૪ સ્રી વચન ૫ પુરૂષ વચન ૬ નપુસક વચન ૭ અધ્યાત્મવચન ૮ ઉપનીતવચન ૯ અપનીતવચન ૧૦

ઉપનીત–અપનીતવચન ૧૧ અપનીત ઉપનીતવચન ૧૨ અતીતવચન ૧૩ પ્રત્યુત્પન્નવચન ૪૧ અનાગતવચન ૧૫ પ્રત્યક્ષવચન ૧૬ પરોક્ષવચન

[૧૭]

૧ સંજમના પ્રકાર – ૧ પૃથ્વી ૨ પાણી ૩ અગ્નિ ૪ વાયુ ૫ વનસ્પતિ ૬ બેઇન્દ્રિય ૭ તેઇન્દ્રિય ૮ ચોરિન્દ્રિય ૯ પચેન્દ્રિય ૧૦ આજીવિકા (આદશોનીયત્નાકરે) ૧૧ પેહા [સર્વ જીવાત્મા નિજાત્મા સમા ગણે] ૨ ઉપેહા [સદૈવ ઉપયોગ યુક્ત ક્રિયા કરે] ૧૩ પર્યાર્જન [જોઇ તપાસી પુજીને વસ્તુ વાપરે] ૧૪ પરિઠાવણિયા (યત્નાથી નાખવા યોગ્ય વસ્તુ નાખે) ૧૫–૧૬–૧૭ મન–વચન–કાયાને શુભ પ્રવર્તાવે

૨ અંતરાય કર્મ બાંધવાના પ્રકાર – ૧ કરૂણા રહિત હોવા ી ૨ દીનોને દુખી કરવાથી ૩ અસમર્થ ઉપર કોપ કરવાથી ૪ ગુરૂઆજ્ઞા ઉથાપવાથી ૫ તપસ્વીને વંદના નહી કરવાથી ૬ જિન વચન ઉથાપવાથી ૭ જૈનધર્મમા વિઘ્ન નાખવાથી ૮ સુત્ર પઢવામા અંતરાય નાખવાથી ૯ જ્ઞાનાભ્યાસમા અંતરાય પાડવાથી ૧૦ ઉત્તમ માર્ગ પ્રવર્તવામા અંતરાય નાખવાથી ૧૧ પરમાર્થ કરવા વાળાની હાસી કરવાથી ૧૨ વિપરિત અર્થ પ્રકાશવાથી ૧૩ અસત્ય બોલવાથી ૧૪ અદત્ત લેવાથી ૧૫ અન્યના

મર્મપ્રકાશવાથી ૧૬ સિદ્ધાતની હીલના કરવાથી ૧૭ સિદ્ધાતની અસાતના કરવાથી

૩ વેદનાના દ્વાર – ૧ સીતાદિ ૨ દ્રવ્યાદિ ૩ શારીરિકાદિ ૪ સાતાદિ ૫ વેદનાધાય ૬ દુખાદિ ૭ અભ્યુગમ ઉપક્રમ ૮ ણિદ્ધા ૯ અણિદ્દા ૧૦ સાતાઅસાતા ૧૧ સુખ ૧૨ દુખ ૧૩ અદુખ ૧૪ અશુભ ૧૫ માનશી ૧૬ વિગલિન્દ્રિય ૧૭ શેષ બે પ્રકારની

૪ ચીત્રો – ૧ સાહામૃગ ૨ મૃગ ૩ વૃષભ ૪ તુરગ ૫ મનુષ્ય ૬ નગર ૭ મગર ૮ પક્ષી ૯ વ્યાલ–સર્પ ૧૦ કિન્નર ૧૧ રૂરૂ–વનચર ૧૨ અષ્ટાપદ ૧૩ ચમરીગાય ૧૪ કુંજર–હાથી ૧૫ વનલતા ૧૬ અશોકલતા ૧૭ પદ્મ-લતા–કમલિની.

(૧૮)

૧ અવગુણના સ્થાનક –૧ પ્રાણાતિપાદ ૨ મૃષાવાદ ૩ અદત્તાદાન ૪ અબ્રહ્મચર્ય ૫ પરિગ્રહ ૬ રાત્રિભોજન ૭ પૃથ્વીકાયા ૮ અપકાયા ૯ તેઉકાયા ૧૦ વાયુકાયા ૧૧ વનસ્પતિકાયા ૧૨ ત્રસકાયા ૧૩ અકલ્પનીક વસ્તુ ૧૪ ગૃહસ્થનાભાજન ૧૫ પર્યંકાદિ આસન ૧૬ ગૃહસ્થને ઘેર બેસવુ તે ૧૭ સ્નાન ૧૮ શોભા

૨ પાપ સ્થાનક – ૧ પ્રાણાતિપાત ૨ મૃષાવાદ ૩ અદત્તાદાન ૪ મૈથુન ૫ પરિગ્રહ ૬ ક્રોધ ૭ માન ૮ માયા ૯ લોભ

૧૦ રાગ ૧૧ દ્વેષ ૧૨ કલહ ૧૩ અભ્યાખ્યાન ૧૪ પૈશુન્ય ૧૫ પર પરિવાદ ૧૬ રઇઅરઇ ૧૭ માયા મોસો ૧૮ મીછાદસણુસલ્લ

૩ લિપિ – ૧ બ્રાહ્મી ૨ યવન ૩ દોષઉપરીકા ૪ વરોટ્રિયા ૫ ખરસાવિયા ૬ પહાગ ૭ ઉચ્ચ મરિયા ૮ અક્ષર પુત્તિયા ૯ ભોગવઇત્તા ૧૦ વેયણુતિયા ૧૧ ણિન્હઇયા ૧૨ અંક ૧૩ ગણિત ૧૪ ગંધર્વ ૧૫ આદર્શ ૧૬ માહેશ્વર ૧૭ દામ ૧૮ બોલિપિ

૪ દ્રવ્ય દિશા – ૧ પુવ ૨ દક્ષિણ ૩ પશ્ચિમ ૪ ઉત્તર ૫ ઇશાન ૬ અગ્નિ ૭ નૈરૂત્ય ૮ વાયવ્ય (એ આઠ દિશાની અંતરાળ આઠ દિશા મળી સોળ) ૧૭ ઉંચી ૧૮ નીચી

૫ ભાવ દિશા –(મનુષ્યના ભેદ) ૧ સમૂચ્છિંમ ૨ કર્મભુમિ ૩ અકર્મભુમિ ૪ અનંત દ્વિપા (ત્રસ–તિર્યંચનાભેદ) ૫ બેઇન્દ્રિય ૬ તેઇન્દ્રિય ૭ ચોરિન્દ્રિય ૮ પંચેન્દ્રિય (સત્વ) ૯ પૃથ્વી ૧૦ અપ ૧૧ તેઉ ૧૨ વાઉ (એ ચાર સત્વ) ૧૩ અગ્રબીજ ૧૪ મુલબીજ ૧૫ સ્કંધબીજ ૧૬ પર્વબીજ ૧૭ દેવ ૧૮ નારકી

૬ અબ્રહ્મચર્ય – ઉદારિક મનુષ્યને તિર્યંચની સાથે વિષય સેવવો–સેવરાવવો–સેવતા પ્રત્યે રૂડુ જાણવુ એ ત્રણે મને કરી–વચને કરી–કાયાયે કરી ૩×૩=૯ તેવાજ નવભેદ વૈક્રેય શરીર સંબંધી જાણવા=૧૮

૭ પોષાના દોષ – (૧ થી ૬ સુધી પોષો કરવાને આગલે દીવસે) ૧ હજામત કરાવવી નહી–નખ ઉતરાવવા નહીં નહાવુ નહી (શરીરની શોભા માટે) ૨ બ્રહ્મ ચર્યવૃત પાળવુ ૩ સરસ આહારકરવો નહીં ૪ વસ્ત્ર ધોવગાવવા નહી ૫ આભુષણુ પહેરવા નહી ૬ વધારેપડતુ ખાવુ નહી (પોષામા) ૭ અવતીંની વૈયાવૃત્ય કરવી નહી ૮ શરીરની સુશ્રુષા કરવી નહી ૯ મેલ ઉતારવો નહી ૧૦ ઘણી નિદ્રા કરવી નહી ૧૧ પુજ્યાવગર ખણુવુ નહી ૧૨ ચાર વિકથા કરવી નહી ૧૩ પર નિદા કરવી નહી ૧૪ સસારી બાબતની ચર્ચા કરવી નહી ૧૫ અગ–ઉપાગ નીરખવા નહી ૧૬ સસારની વાતો કરવી નહી ૧૭ ખુલે મોઢે બોલવુ નહી ૧૮ ભય ઉપજાવવો નહી

૮ અરિહત ૧૮ દોષ રહિત છે તે – ૫ દાનાદિ–અતરાય રહિત ૬ હાસ્યાદિકષાય રહિત ૧૨ મિથ્યાત્વ ૧૩ અવૃત ૧૪ અજ્ઞાન ૧૫ રાગ ૧૬ દ્વેષ ૧૭ નિદ્રા ૧૮ કાર્ય

૯ મણિની જાત – ૧ ગોમેદ ૨ રૂચક ૩ અક ૪ સ્ફટિક ૫ લોહિતાક્ષ ૬ મરકત ૭ મસારગલ્લ ૮ ભુજમોચક ૯ ઇન્દ્રનીલ ૧૦ ચદન ૧૧ ગૌરિક ૧૨ હસગભ ૧૩ પુલક ૧૪ સૌગધિક ૧૫ ચદ્રપ્રભ ૧૬ વૈડૂર્ય ૧૭ જલકાત ૧૮ સૂર્યકાન્ત

૧૦ જાતિ – (૯ શ્રેણિ) ૧ કુંભકાર ૨ પટેલ ૩ સુવર્ણકાર ૪ સુઇકાર ૫ ગંધી ૬ કાસવ ૭ માલાકાર ૮ કથાકાર ૯ તંબોલી (૯ પ્રીકીર્ણ) ૧ ચર્મકર ૨ જંતુ પીલનકાર ૩ કુચ્છીક ૪ છિપય ૫ કસારા ૬ સીંગવ –દરજી ૭ ગુઆલ ૮ ભિલ્લ ૯ ધીવર

૧૧ અઢાર પ્રકારની મતલબથી જીવોની ઘાત કરે છે તે – ૧ શરીર માટે ૨ ચામડા માટે ૩ માસમાટે ૪ રક્તમાટે ૫ હૃદય માટે ૬ પીત્તમાટે ૭ ચરબી માટે ૮ પાખમાટે ૯ પુચ્છમાટે ૧૦ બાલમાટે ૧૧ શિંગમાટે ૧૨ વિષાણમાટે ૧૩ દાંતમાટે ૧૪ દાઢમાટે ૧૫ નખમાટે ૧૬ નસમાટે ૧૭ હાડકામાટે ૧૮ હાડકાની મિંજી માટે

[૧૯]

૧ બાદર પૃથ્વી કાયાના ભેદ – (અનેક છે પણ મુખ્ય નામ – ૧ પૃથ્વી ૨ કકર ૩ વાલુ ૪ પથર ૫ શીલા ૬ લવણ ૭ લોહા ૮ તરૂઆ ૯ તાંબા ૧૦ સીસા ૧૧ રૂપા ૧૨ સુવર્ણ ૧૩ વજ્ર ૧૪ હરતાલ ૧૫ હિંગુલક ૧૬ મન-શીલા ૧૭ અંજન ૧૮ અભ્રક ૧૯ પ્રવાલ

[૨૦]

૧ વીશ સ્થાનક સેવવાથી તીર્થંકર ગોત્ર બાંધે તે – ૧ અરિહંત ૨ સિદ્ધ ૩ શાસ્ત્ર ૪ ગુરૂ ૫ સ્થાવિર ૬ પંડિત

–બહુસુત્રી ૭ તપસ્વી (એ સાતેના ગુણાનુવાદ કરવાથી) ૮ જ્ઞાનનુ વારવાર મનન કરવાથી ૯ નિર્મળ સમ્યક્ત પાળવાથી ૧૦ ગુરૂ ઇત્યાદિક પૂજ્યજનોનો વિનય કરવાથી ૧૧ દેવસી–રાયસી–પખ્ખી–ચૌમાસી–સવત્સરી એ પાચ આવશ્યક સદા કરવાથી ૧૨ બ્રહ્મચર્ય ઇત્યાદિક વ્રતો દોષ રહિત પાળવાથી ૧૩ સદા વેરાગ્ય ભાવ રાખવાથી ૧૪ બાહ્ય તથા અભ્યતર તપસ્યા કરવાથી ૧૫ સુપાત્રે દાન આપવાથી ૧૬ ગુરૂ–રોગી–તપસ્વી ત્યા નવદીક્ષિતની વેયા વચ્ચ કરે ૧૭ સમાધિ ભાવ રાખે ૧૮ નિત્યનયે અપૂર્વ જ્ઞાનનો અભ્યાસ કરે ૧૯ જિનેશ્વરની વાણી ઉપર બહુ માન પૂર્વક શ્રદ્ધા રાખે ૨૦ જૈનધર્મની તન, મન, ધનથી ઉન્નતિ કરે,

૨ પચ મહા વિદેહ ક્ષેત્રને વિષે જયવતા તિર્થંકર બિરાજે છે તે – ૧ શ્રી સીમધરસ્વામી ૨ શ્રી જુગમધરસ્વામી ૩ શ્રી બાહુસ્વામી ૪ શ્રી સુબાહુસ્વામી ૫ શ્રી સુજાતસ્વામી ૬ શ્રી સ્વયપ્રભસ્વામી ૭ શ્રી રૂષભાનનસ્વામી ૮ શ્રી અનત વીરજસ્વામી ૯ શ્રી સુરપ્રભસ્વામી ૧૦ શ્રી વિશાળપ્રભસ્વામી ૧૧ શ્રી વજ્રધરસ્વામી ૧૨ શ્રી ચદ્રાનનસ્વામી ૧૩ શ્રી ચદ્રબાહુસ્વામી ૧૪ શ્રી ભુજ-દેવસ્વામી ૧૫ શ્રી ઇશ્વરસ્વામી ૧૬ શ્રી નેમપ્રભસ્વામી

૧૭ શ્રી વિરસેનસ્વામી ૧૮ શ્રી મહાભદ્રસ્વામી ૧૯ શ્રી દેવજસસ્વામી ૨૦ શ્રી અજીતસેન સ્વામી

૩ અસમાધિ – ૧ ઉતાવળે ઉતાવળે ચાલે ૨ વગર પોજે ચાલે ૩ જેમ તેમ પોજીને ચાલે ૪ ઘણા પાટ-પાટલા ભોગવે ૫ ગુરૂ સામુ બોલે ૬ સાધુની ઘાત ચિતવે ૭ પાણીની ઘાત ચિંતવે ૮ ક્રોધ કરે ૯ પારકુ વાકુ બોલે ૧૦ પુરી ખબર વિના નિશ્ચયકારી ભાષા બોલે ૧૧ કલેશ કરે ૧૨ બીજાને કલેશ ઉપજાવે ૧૩ અકાળે સઝીય કરે ૧૪ બહારથી આવ્યા પછી હાથ પગ પોજ્યા વગર બેસે ૧૫ પહોર રાત્રિ ગયા પછી ઉતાવળો બોલે ૧૬ માહો માહે કજીયા કરે ૧૭ તડા પડાવે ૧૮ પોતે તપે અને બીજાને તપાવે ૧૯ ઘણુ ખા ખા કરે ૨૦ જોઇને કામ કરવુ તેમા સાવચેતી ન રાખે

[૨૧]

૧ શ્રાવકના ગુણ – ૧ તુચ્છ પરિણામી ન હોય ૧ રૂપવત હોય ૩ સ્વભાવે સોમ્ય હોય ૪ લોકપ્રીય હોય ૫ ક્રૂર ન હોય ૬ ભયવત હોય ૭ મુર્ખ ન હોય ૮ દાક્ષિણ્ય યુક્ત હોય ૯ લજ્જાવત હોય ૧૦ દયાવત હોય ૧૧ સમાન દષ્ટી હોય ૧૨ ગુણાનુરાગી હોય ૧૩ ધર્મ કથા કથક હોય ૧૪ રૂડા કુટુંબવાળો હોય ૧૫ દીર્ઘ દષ્ટી હોય ૧૬ ધર્મ–અર્થ–કામ વર્ગના વિશેષને જાણનાર

હોય ૧૭ વડીલોની મર્યાદા જાળવનાર હોય ૧૮ બાપ દાદાના માર્ગને અનુસરનાર હોય ૧૯ કરેલ ઉપકારને જાણનાર હોય ૨૦ પરજીવનુ હિત કરનાર હોય ૨૧ સર્વ સારા કામોમા સાવધાન હોય

૨ સયમના ઘાત કરવા વાળા દોષો – ૧ હસ્તકર્મ કરે ૨ મૈથુનસેવે ૩ રાત્રિભોજન કરે ૪ આધાકર્મી આહારલીએ ૫ સય્યાતર પિડ ભોગવે ૬ ઉદ્દેશિક આહાર કરે ૭ વારવાર વ્રત ભગ કરે ૮ છમાસમા સપ્રદાય બદલે ૯ એકમાસમા ત્રણ મોટી નદીઓ ઉલ્લઘે ૧૦ એકમાસમા ત્રણ માયા સ્થાન સેવે ૧૧ રાજપિડનો બલિષ્ટ આહારકરે ૧૨ આકુટી–પૃથ્વી આદિ જીવોની ઘાત કરે ૧૩ આકુટી –જુઠુ બોલે ૧૪ આકૂટી–ચોરી કરે ૧૫ આકૂટી–સચિત પૃથ્વી ઉપર સુવે ૧૬ સચિત–શિલા પાષાણ ઉપર બેસે ૧૭ પ્રાણ ભૂતજીવ તથા સત્વઉપર સુવે બેસે ૧૮ આકૂટી– મુલકદ બીજ આદિ આહાર કરે ૧૯ એકવર્ષમા દશ વખત મોટી નદીઓ ઉતરે ૨૦ એક વર્ષમા દશ વખત માયા સ્થાન સેવે ૨૧ સચિતપાણી–રજથી ખરડાયેલ હાથથી વેરાવેલ આહાર-પાણી લીએ તે

૩ પાચ ઇન્દ્રિયના વિષય – (શ્રોતેન્દ્રિયનો ૧) ૧ શબ્દ (ચક્ષુઇન્દ્રિયના ૫) ૨ કાળો ૩ નીલો ૪ લાલ ૫ પીળો ૬ ધોળો (ઘ્રાણેન્દ્રિયના ૨) ૭ સુરભિગધ ૮ દુરભિ

ગધ (રસેન્દ્રિયના ૫) ૯ કડવો ૧૦ કસાયલો ૧૧ ખાટો ૧૨ મીઠો ૧૩ તીખો (સ્પર્શેન્દ્રિયના ૮) ૧૪ સુવાળો ૧૫ ખરખરો ૧૬ હલકો ૧૭ ભારે ૧૮ ઉષ્ણ ૧૯ ટાઢો ૨૦ લુખો ૨૧ ચોપડયો

[૨૨]

૧ પરિસહ – ૧ ક્ષુધા ૨ તૃષા ૩ શીત ૪ ઉષ્ણ ૫ માખી પ્રમુખના ચટકા ૬ વસ્ત્ર ૭ અરતિ ૮ સ્ત્રી ૯ ચર્યા–ચાલવાનો ૧૦ નિષદ્યા–બેસવાનો ૧૧ શય્યા ૧૨ આક્રોશ ૧૩ વધ ૧૪ યાચના ૧૫ અલાભ ૧૬ રોગ ૧૭ તૃણ સ્પર્શ ૧૮ જલમૈલ ૧૯ સત્કાર–પુરસ્કાર ૨૦ પ્રજ્ઞા ૨૧ અજ્ઞાન ૨૨ દર્શન

૨ પુદ્ગલ પરિણામ – ૧ કૃષ્ણવર્ણ ૨ નીલ ૩ રક્ત ૪ પીત ૫ શ્વેત ૬ સુરભિગંધ ૭ દુરભિગંધ ૮ તિક્ત ૯ કટુક ૧૦ કષાયલા ૧૧ અમ્બર ૧૨ મધુર ૧૩ કર્કશ ૧૪ મૃદુ ૧૫ ગુરૂ ૧૬ લઘુ ૧૭ શીત ૧૮ ઉષ્ણ ૧૯ સ્નિગ્ધ ૨૦ રૂક્ષ ૨૧ અગુરૂલઘુ ૨૨ ગુરૂ લઘુ

૩ કાયાના દ્વાર – ૧ સમુચ્ચય જીવ દ્વાર ૨ ગતિ ૩ ઈન્દ્રિય ૪ કાયા ૫ જોગ ૬ વેદ ૭ કષાય ૮ લેષ્યા ૯ સમ્યકત્વ ૧૦ જ્ઞાન ૧૧ દર્શન ૧૨ સયતિ ૧૩ ઉપયોગ ૧૪ આહારક ૧૫ ભાષક ૧૬ પરિત ૧૭ પર્યાપ્ત ૧૮ સુક્ષ્મ ૧૯ સંજ્ઞી ૨૦ ભવ્ય સિદ્ધિક ૨૧ આસ્તિકાયા ૨૨ ચરિત્ર

[૨૩]

૧ પૃથ્વી–અપ–વનસ્પતિ એ ત્રણે સ્થાવરોના ૨૩ દ્વાર –
૧ શરીર ૨ અવગાહના ૩ સંઘયન ૪ સંસ્થાન ૫ કષાય ૬ સંજ્ઞા ૭ લેષ્યા ૮ ઈન્દ્રિય ૯ સમુદ્ઘાત ૧૦ સંની ૧૧ વેદ ૧૨ પર્યાપ્તિ ૧૩ દ્રષ્ટિ ૧૪ દર્શન ૧૫ જ્ઞાન ૧૬ યોગ ૧૭ ઉપયોગ ૧૮ આહાર ૧૯ ઉપપાત ૨૦ સ્થીતિ ૨૧ સમોહાય ૨૨ ચલણ ૨૩ ગતિ આગતિ

[૨૪]

૧ દંડક – ૧ નારકીનો (સાત નરકનો એક દંડક) ૧૦ ભવનપતિ દસના દસ દંડક ૫ પાંચ થાવરના પાંચ દંડક ૩ ત્રણ વિકલેન્દ્રિયના ત્રણ દંડક ૧ વીશમો પંચેન્દ્રિયનો દંડક ૧ એકવીશમો મનુષ્ય પંચેન્દ્રિયનો ૧ બાવીશમો વાણવ્યંતરનો ૧ ત્રેવીશમો જોતિષીનો ૧ ચોવિશમો વૈમાનિકનો

૨ આગમિક ઉત્સર્પિણીમાં ભરત ક્ષેત્રમાં તિર્થંકર થશે તે –
૧ મહાપદ્મ ૨ સૂર્યદેવ ૩ સુપાર્શ્વ ૪ સ્વયંપ્રભ ૫ સર્વાનુભુતિ ૬ દેવશ્રુત ૭ ઉદય ૮ પેઢાલપુત્ર ૯ પોટિલ્લા ૧૦ શતકીર્તિ ૧૧ મુનીસુવ્રત ૧૨ સત્ય ભાવવિત્ (અમમ) ૧૩ નિષ્કષાય ૧૪ નિષ્પલાક ૧૫ નિર્મમ ૧૬ ચિત્રગુપ્તિ ૧૭ સમાધિ ૧૮ સંવર ૧૯ યસોધર ૨૦ અનદ્ધિક ૨૧ વિજય ૨૨ વિમલ (મલી) ૨૩ દેવોપપાત ૨૪ અનંત વિજય (અનંત વીર્ય)

૩ આગમિક ઉત્સર્પિણીમા ઇરવતક્ષેત્રમા તિર્થંકર થશે તે –

૧ સુમંગલ ૨ અર્થસિદ્ધ ૩ નિર્વાણ ૪ મહાયશ ૫ ધર્મધ્વજ ૬ શ્રીચદ્ર ૭ પુષ્પકેતુ ૮ મહાચદ્ર ૯ શ્રુતસાગર ૧૦ સિદ્ધાર્થ ૧૧ પુર્ણઘોષ ૧૨ મહાઘેષ ૧૩ સત્યસેન ૧૪ સુરસેન ૧૫ મહાસેન ૧૬ સવનિદ ૧૭ સુપાર્શ્વ ૧૮ સુવ્રત ૧૯ સુકોમલ ૨૦ અનતવિજ્ય ૨૧ વિમલ ૨૨ ઉતર ૨૩ મહાબલ ૨૪ દેવાનદ

૪ આ અવસર્પિણીમા ઇરવતક્ષેત્રમા તિર્થંકર થયા તે –

૧ ચદ્રાનન ૨ સુચદ્ર ૩ અગ્નિસેન ૪ નન્દીસેન ૫ રૂષિદીન્ન ૬ વ્રતધારી ૭ સોમચદ્ર ૮ યુક્તિસેન (દીર્ઘબાહુ) ૯ અજીતસેન (શતાયુ) ૧૦ શિવસેન (સત્યસેન) ૧૧ દેવશર્મ (દેવસેન) ૧૨ નિક્ષિપ્ત શાસ્ત્ર (શ્રેયાસ) ૧૩ અસજવલન ૧૪ જિનવૃષભ (સ્વયજલ) ૧૫ અમિતજ્ઞાની (સિહસેન) ૧૬ ગુપ્તિસેન ૧૭ અતિપાર્શ્વ ૧૮ સુપાર્શ્વ ૧૯ મરૂદેવ ૨૦ ધર ૨૧ શ્યામકોષ્ટ ૨૨ અગ્નિસેન (મહાસેન) ૨૩ અગ્નિપુત્ર ૨૪ વારિસેન

૫ આ અવસર્પિણીમા ભરતક્ષેત્રમા તિર્થંકર થયા તે –

૧ શ્રી રૂષભદેવ ૨ શ્રી અજીતનાથ ૩ શ્રી સભવનાથ ૪ શ્રી અભિનદન ૫ શ્રી સુમતિનાથ ૬ શ્રી પદ્મપ્રભ ૭ શ્રી સુપાર્શ્વનાથ ૮ શ્રી ચદ્રપ્રભ ૯ શ્રી સુવિધિનાથ (પુષ્પદત) ૧૦ શ્રી શીતળનાથ ૧૧ શ્રી શ્રેયાસનાથ ૧૨

શ્રી વાસુપુજ્ય ૧૩ શ્રી વિમલનાથ ૧૪ શ્રી અનતનાથ ૧૫ શ્રી ધર્મનાથ ૧૬ શ્રી શાન્તિનાથ ૧૭ શ્રી કુથુનાથ ૧૮ શ્રી અરનાથ ૧૯ શ્રી મલ્લિનાથ ૨૦ શ્રી મુનિસુવ્રત ૨૧ શ્રી નમીનાથ ૨૨ શ્રી નેમનાથ (રિષ્ટનેમી) ૨૩ શ્રી પાર્શ્વનાથ ૨૪ શ્રી મહાવીર (વર્દ્ધમાન)

[૨૫]

૧ મિથ્યાત્વ – ૧ અભિગ્રહિક ૨ અનાભિગ્રહિક ૩ અભિનીવેસિક ૪ શશયિક ૫ અણાભોગ ૬ લૌકિક ૭ લોકોત્તર ૮ કુરાગ-વચન ૯ જિનમાર્ગથી ઓછુ પરૂપે તે ૧૦ અદકુ પરૂપે તે ૧૧ વિપરિત પરૂપે તે ૧૨ ધર્મને અધર્મ સરધે તે ૧૩ અધર્મને ધર્મ સરધે તે ૧૪ જીવને અજીવ સરધે તે ૧૫ અજીવને જીવ સરધે તે ૧૬ જિનમાર્ગને અન્ય મારગ સરધે તે ૧૭ અન્ય માર્ગને જિનમાર્ગ સરધે તે ૧૮ સાધુને કુ સાધુ સરધે તે ૧૯ કુ સાધુને સાધુ સરધે તે ૨૦ આઠ કર્મથી મુકાણા તેને નથી મુકાણા સરધે તે ૨૧ આઠ કર્મથી નથી મુકાણા તેને મુકાણા સરધે તે ૨૨ અવિનય ૨૩ અક્રિયા ૨૪ અજ્ઞાન ૨૫ આશાતના

૨ ઉપાધ્યાયજીના ગુણ – ૧૧ અગીયાર અગ (નામ ૩૨ સુત્રના નામમા જોઇ લેવા) પોતે ભણે અને બીજાને ભણાવે ૧૨ બાર ઉપાગ (નામ ૩૨ સુત્રના નામમા જોઇ લેવા)

પોતે ભણે અને બીજાને ભણાવે ૨ ચરણશિતરી અને કરણશિતરી—એ બેઉને શુદ્ધ રીતે પાળે

૩ પાચ મહાવ્રતની ભાવના – (પેલા વૃતની) ૧ ખાવા પીવાની વસ્તુ જોયા તપાસ્યા વગર ન વાપરે ત્થા ચાલતી વખત જોઇ તપાસી ચાલે ૨ શત્રુ—મિત્ર—ધર્મી—અધર્મી તમામ ઉપર સમભાવ રાખે ૩ અયોગ્ય વચન નહી બોલે ૪ ભડ—ઉપગણુ—વસ્ત્ર જત્નાથી વાપરે ૫ વસ્ત્ર—પાત્ર—ભોજન ઇત્યાદી નિત્ય જોઇને વાપરે (બીજા વૃતની) ૬ વિચારીને બોલે ૭ ક્રોધને વશ થઇ ન બોલે ૮ લોભને વશ થઇ ન બોલે ૯ ભયને વશ થઇ ન બોલે ૧૦ હાસ્યથી ન બોલે (ત્રીજા વૃતની) ૧૧ નિર્દોષ સ્થાનકમા રહેવાની આજ્ઞા લીએ ૧૨ ગુરૂની આજ્ઞા વગર આહાર વાપરે નહી ૧૩ નિત્ય કાળક્ષેત્રની મર્યાદા બાધે ૧૪ સચેત—અચેત—મિશ્ર આજ્ઞા લઇ મર્યાદા પુર્વક લીએ ૧૫ અરસપરસ સાધુઓ વસ્ત્ર આજ્ઞા લઇ વાપરે ત્થા નવ દીક્ષિતની વયા વચ્ચ કરે (ચોથાવૃતની) ૧૬ સ્ત્રીના હાવભાવ—શૃગારની કથા કરે નહી ૧૭ સ્ત્રીના અગોપાગ વિકારદ્રષ્ટીથી જોવે નહી ૧૮ ગૃહસ્થાશ્રમમા સ્ત્રીનો સગ કરેલ તે યાદ કરે નહી ૧૯ મર્યાદા ઉપરાત તથા કામોતેજક આહાર ભોગવે નહી ૨૦ જે મકાનમા સ્ત્રી રહેતી હોય ત્યા રહે નહી. (પાચમા

વૃતની) ૨૧ શબ્દ ૨૨ રૂપ ૨૩ સુગંધ ૨૪ રસ ૨૫ સ્પર્ષ (એ પાંચના સારા સંયોગે પ્રસન્ન થાય નહી અને માઠા સંયોગે ખેદ પામે નહી)

[૨૬]

૧ નક્ષત્ર – ૧ કૃતિકા ૨ રોહિણી ૩ મૃગસર ૪ આદ્રા ૫ પુનર્વસુ ૬ પુષ્ય ૭ અશ્લેષા ૮ મઘા ૯ ફાલ્ગુની ૧૦ હસ્ત ૧૧ ચિત્રા ૧૨ સ્વાતિ ૧૩ વિશાખા ૧૪ અનુરાધા ૧૫ જ્યેષ્ટા ૧૬ મુળ ૧૭ પૂર્વાષાઢા ૧૮ ઉત્તરાષાઢા ૧૯ અભિજિત ૨૦ ધનેષ્ટા ૨૧ શતભિષ ૨૨ પૂર્વાભાદ્રપદ ૨૩ ઉત્તરા ભાદ્રપદ ૨૪ રેવતી ૨૫ અશ્વની ૨૬ ભરણી

૨ ઇન્દ્રિયદ્વાર – ૧ સંસ્થાનદ્વાર ૨ જાડપણુદ્વાર ૩ ચોપડાપણા દ્વાર ૪ પ્રદેશદ્વાર ૫ અવગાહનાદ્વાર ૬ પ્રદેશોની અલ્પા બહુત્વ ૭ પ્રદેશ સ્પર્ષ ૮ પ્રવિષ્ટ ૯ વિષય ૧૦ સાધુ આશ્રય પ્રશ્નોત્તર ૧૧ આહાર ૧૨ આરીસા (કાચ) આશ્રિપ્રશ્નોત્તર ૧૩ ખડગ આ૦ પ્ર૦ ૧૪ મણી આ૦ પ્ર૦ ૧૫ દુગ્ધ આ૦ પ્ર૦ ૧૬ પાણી આ૦ પ્ર૦ ૧૭ તેલનાપ્રશ્ન ૧૮ ગોળ પ્રશ્ન ૧૯ ચરબીનાપ્રશ્ન ૨૦ કંબલનાપ્રશ્ન ૨૧ સ્તંભનાપ્રશ્ન ૨૨ થેગલેનાપ્રશ્ન ૨૩ દીપકના પ્રશ્ન ૨૪ સમુદ્રના પ્રશ્ન ૨૫ લોકના પ્રશ્ન ૨૬ અલોકના પ્રશ્ન

૩ પુદ્ગલના લક્ષણ – ૧ શુભાશુભ શબ્દ ૨ અન્ધકાર ૩ રત્નાદિનો ઉદ્યોત ૪ ચંદ્રાદિની પ્રભા ૫ આમ્રાદિની છાયા

૬ સૂર્યાદિના તાપ ૭ થી ૧૧ પાચ વર્ણ ૧૨ થી ૧૬ પાચ રસ ૧૭ ૧૮ બે ગધ ૧૯ થી ૨૬ આઠ સ્પર્ષ (વીગત તે તે અકોમા જોઈ લેવી)

[૨૭]

૧ સાધુજીના ગુણ – ૧ પ્રાણાતિપાતથી નિવર્તે ૨ મૃષાવાદથી નિ૦ ૩ અદત્તાદાનથી નિ૦ ૪ મૈથુનથી નિ૦ ૫ પરિગ્રહથી નિ૦ ૬ શ્રોતેન્દ્રિયનો નિગ્રહ ૭ ચક્ષુન્દ્રિયનો નિ૦ ૮ ઘ્રાણ ઇન્દ્રિયનો નિ૦ ૯ જીવ્હેન્દ્રિયનો નિ૦ ૧૦ સ્પર્ષે-ઇન્દ્રિયનો નિ૦ ૧૧ ક્રોધનો ત્યાગ ૧૨ માનનો ત્યાગ ૧૩ માયાનો ત્યાગ ૧૪ લોભનો ત્યાગ ૧૫ ભાવસત્ય ૧૬ કરણસત્ય ૧૭ જોગસત્ય ૧૮ ક્ષમા ૧૯ વૈરાગ્ય ૨૦ મનની સમાહરણતા ૨૧ વચનની સ૦ ૨૨ કાયાનીસ૦ ૨૩ જ્ઞાન સપન્ન ૨૪ દર્શન સ૦ ૨૫ ચારિત્ર સ૦ ૨૬ વેદનાને સમભાવે સહન કરે ૨૭ મૃત્યુ સમભાવે સહન કરે

૨ સાધુજીનાગુણ – ૬ પચમહાવ્રત તથા છઠ્ઠુ રાત્રિભોજન વ્રતપાળે ૬ છકાયની રક્ષા કરે ૬ પાચઇન્દ્રિય તથા છઠ્ઠો લોભ તેનો નિગ્રહ કરે ૧૯ ક્ષમા રાખે ૨૦ ભાવ વિશુદ્ધ ચિત્ત નિર્મળ રાખે ૨૧ બાહ્યઉપકરણાદિકનુ પડિલેહન ઉપયોગ સહિત કરે ૨૨ સયમ જોગને વિષે યુક્ત હોય ૨૩–૨૪–૨૫ મન–વચન–કાયા ને માઠા

કાર્યમા જતા રોકી રાખે ૨૬ શીતાદિક બાવિશ પરિસહ સહન કરે ૨૭ મરણાંત ઉપસર્ગ સહન કરે પરંતુ ધર્મ મુકે નહી

૩ કર્મબાધવાના કારણ ભુત ક્રિયાઓ – ૧ મે કર્યું ૨ મે કરાવ્યુ ૩ કરનારનુ ભલુ જાણ્યુ ૪ હુ કરૂછુ ૫ હુ કરાવુ છુ ૬ કરનાર ભલો જાણ્યો ૭ હુ કરીશ ૮ હુ કરાવીશ ૯ કરનારને ભલો જાણીશ એ નવ ભેદ –૧ મન–૨ વચન–૩ કાયાથી ૯×૩= ૨૭

૪ જીવોના દ્વાર – ૧ દિશા ૨ ગતિ ૩ ઇન્દ્રિય ૪ કાયા ૫ યોગ ૬ વેદ ૭ કષાય ૮ લેષ્યા ૯ સમ્યકત્વ ૧૦ જ્ઞાન ૧૧ દર્શન ૧૨ સયતિ ૧૩ ઉપયોગ ૧૪ આહાર ૧૫ ભાષક ૧૬ પરિત્ત ૧૭ પર્યાપ્ત ૧૮ સુક્ષ્મ ૧૯ સંજ્ઞી ભવિસદ્ધિક ૨૧ અસ્તિ ૨૨ ચરિત્ર ૨૩ જીવ ૨૪ ક્ષેત્ર ૨૫ બધ ૨૬ પુદ્ગલ ૨૭ મહાદડક.

[૨૮]

૧ લબ્ધી – ૧ અમોસહી (હાથના અડવાથી રોગ શાન્ત થાય) ૨ વિ૦વોસહી (લઘુનીતથી રોગ ઉપસમે) ૩ ખેલોસહી (શ્લેષ્મ ઔષધીરૂપ પરિણામે) ૪ જલોસહી (પસીનો ઔષધીરૂપ હોય) ૫ સ૦વોસહી (જેના શરીરથી ઉત્પન્ન થતી તમામ વસ્તુ ઔષધી રૂપ પરિણમે) ૬ સભિન્નશ્રોત (એક ઇન્દ્રિયથી પાચે ઇન્દ્રિના વિષય

ગ્રહણ કરે) ૭ અવધિ જ્ઞાનની ૮ મન પર્યંવ જ્ઞાનની ૯ જંઘા ચારણ-વિદ્યાચારણની ૧૦ આસીવિષ (અનુગ્રહ નિગ્રહ કરવામા સમર્થ) ૧૧ કેવળજ્ઞાનની ૧૨ ગણધરની ૧૩ ચૌદપુરવની ૧૪ અરિહંતની ૧૫ ચક્રવર્તીની ૧૬ બલદેવની ૧૭ વાસુદેવની ૧૮ ખીરાશ્રવ (ખીર સમાન વચન પરિણમે) ૧૯ સપીશ્રવ (ઘી સમાન વચન પરિણમે) ૨૦ મધુશ્રવ (મધ સમાન વચન પરિણમે) ૨૧ કૌષ્ટક બુદ્ધિ (કોઠારનુ ધાન નાશ પામે નહી) ૨૨ પદાનુસારીણી (એક પદનુ સાર સર્વ સુત્ર ભણી લીએ) ૨૩ બીજ બુદ્ધિ (બીજ માફક થોડુ ભણેલ બહુ પરિણમે) ૨૪ આહારક શરીરની ૨૫ તેજો લેષ્યાની ૨૬ પુલાક ૨૭ વૈક્રેય ૨૮ અક્ષીણ માણસીય (જેને અડે તે અખુટ થઇ જાય)

૨ તારાઓના સ્વામિ – ૧ અગ્ની ૨ પ્રજાપતિ ૩ સોમ ૪ રૂદ્ર ૫ અદિતી ૬ બૃહસ્પતિ ૭ સર્પિ ૮ પિતર ૯ ભગ ૧૦ અર્યમા ૧૧ સવિતા ૧૨ ત્વષ્ટા ૧૩ વાયુ ૧૪ ઇંદ્રાગ્ની ૧૫ મિત્ર ૧૬ ઇન્દ્ર ૧૭ નિર્કતિ ૧૮ આપ ૧૯ વિશ્વ ૨૦ બ્રહ્મા ૨૧ વિષ્ણુ ૨૨ વસુ ૨૩ વરૂણ ૨૪ અજ ૨૫ વિવૃદ્ધિ ૨૬ પૂષણ ૨૭ અશ્વિ ૨૮ યમ

[૨૯]

૧ પાપશ્રુત –૧ ભૌમશાસ્ત્ર ૨ ઉત્પાતશાસ્ત્ર ૩ શુભાશુભ ૪

અતરિક્ષ ૫ અગસ્ફુરણ ૬ સ્વર ૭ વ્યજન ૮ લક્ષણ-એ આઠ નિમિતશાસ્ત્રના ત્રણ ત્રણ ભેદ –1 સૂત્ર ૨ વૃત્તિ 3 વાર્તિક ૮×3=૨૪ ૨૫ વિકથા ૨૬ વિદ્યાનુયોગ ૨૭ મત્રાનુયોગ ૨૮ યોગાનુયોગ ૨૯ અન્યતિર્થંક પ્રવૃત્તાનુયોગ

૨ જ્ઞાનના પેટા ભેદ (૫ મતિજ્ઞાનના) ૧ વ્યજનાવગ્રહ ૨ અર્થવાગ્રહ ૩ ઇહા–વીચારણા ૪ અવાય–નિશ્ચય કરવુ ૫ ધારણા (૧૪ શ્રુતજ્ઞાનના) ૬ અક્ષર શ્રુત ૭ અન અક્ષર શ્રુત ૮ સજ્ઞી શ્રુત ૯ અસજ્ઞી શ્રુત ૧૦ સમ્યક્ શ્રુત ૧૧ મિથ્યા શ્રુત ૧૨ આદિ શ્રુત ૧૩ અનાદિ શ્રુત ૪સપર્યાવસ્તિત શ્રુત ૧૫ અપર્યાવસ્તિતશ્રુત ૧૬ ગમી શ્રુત ૧૭ આગમિક શ્રુત ૧૮ પ્રવિષ્ટ શ્રુત ૧૯ અગબાહેર શ્રુત (૬ અવધીજ્ઞાનના) ૨૦ અનુગામિક ૨૧ અનાનુગામિક ૨૨ વૃદ્ધમાન ૨૩ હાયમાન ૨૪ પ્રતિપાતી (પડવાઇ) ૨૫ અપ્રતિપાતી (૨ મન પર્યવજ્ઞાનના) ૨૬ ૠજુમતિ ૨૭ વિપુલમતિ (૨ કેવળજ્ઞાનના) ૨૮ ભવસ્થ કેવળ જ્ઞાન ૨૯ સિદ્ધ કેવળ જ્ઞાન

[૩૦]

૧ મહા મોહનીના ઠેકાણા – ૧ ત્રસજીવને પાણીમા બોળી મારે ૨ બાળકાદિકને મોઢે મુગો દઈ મારે ૩ બાળકાદિકને આળા–ચર્મ વીટીને મારે ૪ મુગદળ પ્રમુખ

માથામા મારે ૫ પરોપકારી–જે ઘણા જીવોનો આધાર હોય તેને મારે ૬ મોટા રાજાને હણે ૭ છતિ શક્તિએ કગાળ લોકોની સભાળ ન રાખે ૮ જે સાધુ શુદ્ધ ધર્મ માર્ગને વિષે લાગેલો હોય તેને તેથી બળાત્કારે ભ્રષ્ટ કરે ૯ જિન ધર્મનુ વાકુ બોલે ૧૦ જાત્યાદે મદે કરી આચાર્ય વગેરે ને ગાળો દે ૧૧ સુદ્ધ–સાધુને આહાર પાણી ન આપે ૧૨ ઘણા હથીયારો એકઠા કરે ૧૩ જ્ઞાનનો મારગ ન પાળે ૧૪ અધર્મી પ્રયોગ એટલે મત્ર જત્રાદિકની સાધના કરે ૧૫ ચારિત્ર લીધા પછી વિષયની વાછના કરે ૧૬ પોતે વિદ્વાન ન હોય છતા હુ બહુ વિદ્વાન છુ એવો ડોળ કરે ૧૭ તપસ્વી ન હોય ને કહે કે હુ તપસ્વી છુ ૧૮ ઘરમા ઘાલી કોઇને અગ્નિએ બાળે તથા ધુમાડાથી ગુગળાવે ૧૯ પોતે પાપ કરી બીજાને માથે નાખે ૨૦ કોઇનુ રહસ્ય ભર સભામા કહી દીએ ૨૧ હમેશા ક્રોધ તથા કલેશ કરે ૨૨ વિશ્વાસ ઘાત કરે ૨૩ કોઇ પુરૂષથી પ્રીતિ લગાડી તેની સ્ત્રીને ભોળવે ૨૪ પોતે કુવારો નથી છતા કુવારો છુ એમ કહે ૨૫ જેણે પોતાને ધન આદિકે વધાર્યો તેનુ માઠુ ચીંતવે ૨૬ બ્રહ્મચારી ન હોય ને કહે બ્રહ્મચારી છુ ૨૭ જેને પ્રતાપે લોકમા પ્રસિદ્ધ થયો તેની હાની કરે ૨૮ દેશની જેને શિર ચિતા છે તેને (દેશ ભક્તાને) હણે

૨૯ કાઈ દેખતો ન હોય તોપણ કપટે કરી કહે કે હુ જ્ઞાનમા દેવતાદિકને પ્રત્યક્ષ દેખુ છુ ૩૦ દેવને અવગણે

૨ એક અહોરાત્રિના ત્રીશ મુહુર્ત્ત –૧ રૌદ્ર ૨ શક્ત ૩ મિત્ર ૪ વાયુ ૫ સુપીત ૬ અભિચદ્ર ૭ માહેન્દ્ર ૮ પ્રલબ ૯ બ્રહ્મ ૧૦ સત્ય ૧૧ આનદ ૧૨ વિજય ૧૩ વિશ્વસેન ૧૪ પ્રજાપત્ય ૧૫ ઉમશામ ૧૬ ઇશાન ૧૭ નષ્ટ ૧૮ ભાવિતાત્મા ૧૯ વૈશ્રમણ ૨૦ વરૂણ ૨૧ શતરૂષભ ૨૨ ગધર્વ ૨૩ અગ્નિ–વૈસ્યાયન ૨૪ આતપ ૨૫ આવર્ત ૨૬ નષ્ટવાન ૨૭ ભૂમહાન ૨૮ રૂષભ ૨૯ સર્વાર્થસિદ્ધ ૩૦ રાક્ષસ

[૩૧]

૧ સિદ્ધના ગુણ –૫ મતિ–શ્રુત–અવધિ–મન પર્યવ–કેવળ જ્ઞાનાવરણનો ક્ષય ૪ ચક્ષુ–અચક્ષુ–અવધિ–કેવળ દર્શના - વરણનો ક્ષય ૧૦ નિદ્રાનો ક્ષય ૧૧ નિદ્રા નિદ્રાનો ક્ષય ૧૨ પ્રચલાનો ક્ષય ૧૩ પ્રચલા પ્રચલાનો ક્ષય ૧૪ સ્ત્યાનગૃદ્ધિ નિદ્રાનો ક્ષય ૧૫ સાતા વેદનીયનો ક્ષય ૧૬ અસાતા વેદનીયનો ક્ષય ૧૭ દર્શન મોહનીયનો ક્ષય ૧૮ ચારિત્ર મોહનીયનો ક્ષય ૧૯ નારકીના આયુષ્ય નો ક્ષય ૨૦ તિર્યચના આયુષ્યનો ક્ષય ૨૧ દેવતાના આયુષ્યનો ક્ષય ૨૨ મનુષ્યના આયુષ્યનો ક્ષય ૨૩ ઉચ ગોત્રનો ક્ષય ૨૪ નીચ ગોત્રનો ક્ષય ૨૫ શુભ

નામનો ક્ષય ૨૬ અશુભ નામનો ક્ષય ૨૭ દાનાંતરાયનો ક્ષય ૨૮ લાભાંતરાયનો ક્ષય ૨૯ ભોગાંતરાયનો ક્ષય ૩૦ ઉપભોગાંતરાયનો ક્ષય ૩૧ વીર્યાન્તરાયનો ક્ષય

[બીજે પ્રકારે]

(૫ સંઠાણ) ૧ પરિમંડળ ૨ વાટલો ૩ ત્રિકોણ ૪ ચોખુણ ૫ લાંબુ (૫ વર્ણ) ૬ કાળો ૭ લીલો ૮ રાતો ૯ પીળો ૧૦ ધોળો (૫ રસ) ૧૧ ખાટો ૧૨ મીઠો ૧૩ કડવો ૧૪ કષાયલો ૧૫ તીખો (૨ ગંધ) ૧૬ સુરભિગંધ ૧૭ દુરભિગંધ (૮ સ્પર્ષ) ૧૮ ખરખરો ૧૯ સુહાળો ૨૦ ઉનો ૨૧ ટાઢો ૨૨ હળવો ૨૩ ભારે ૨૪ લુખો ૨૫ ચોપડયો (૩ વેદ) ૨૬ સ્ત્રી વેદ ૨૭ પુરૂષવેદ ૨૮ નપુંસકવેદ (એમાંનુ સિદ્ધને કાંઈ નથી) ૨૯ અશરિરપણુ ૩૦ અસંગમપણુ ૩૧ આઠ કર્મ ખપાવ્યા છે

[૩૨]

૧ સુત્ર – ૧ (૧૧ અંગ) ૧ આચારાંગજી ૨ સૂયગડાંગજી ૩ ઠાણાંગજી ૪ સમવાયાંગજી ૫ વિવહાપન્નતી (ભગવતીજી) ૬ જ્ઞાતાજી ૭ ઉપાસક દશાંગજી ૮ અંતગઢદસાજી ૯ અનુતરોવવાઈ ૧૦ પ્રશ્ન વ્યાકરણજી ૧૧ વિપાકજી (૧૨ ઉપાંગ) ૧૨ ઉવવાયજી ૧૩ રાયપસેણી ૧૪ જીવાભિગમજી ૧૫ પન્નવણાજી ૧૬ જંબુદ્વિપ પ્રજ્ઞપ્તિ ૧૭ ચંદ્રપ્રજ્ઞપ્તિ ૧૮ સૂર્યપ્રજ્ઞપ્તિ ૧૯ નિરિયા

વલિકાજી ૨૦ કપ્પવડિસીયા ૨૧ પુપ્ફીયાજી ૨૨ પુપ્ફ ચુલીયાજી ૨૩ વન્હિદશાજી (૪ છેદ) ૨૪ વ્યવહાર ૨૫ વેદકલ્પ ૨૬ નશીત ૨૭ અનુયોગદ્વાર (૪ મુલ) ૨૮ દશ વૈકાલિક ૨૯ ઉત્તરાધ્યયન ૩૦ નદીસૂત્ર ૩૧ અનુયોગ દ્વાર ૩૨ આવસ્યક

૨ સામાયિકના દોષ – (૧૦ મનના) ૧ નિર વિવેકી મનથી કરે ૨ યશકીતિની ઇચ્છાથી કરે ૩ ધનના લાભ માટે કરે ૪ અભિમાનથી કરે ૫ ભયના આવેશમા કરે ૬ પુત્ર તથા ધનની લાલચથી કરે ૭ ફળના સદેહથી કરે ૮ અવિનયપણાય કરે ૯ દેવાદિકની રૂદ્ધિ પ્રાપ્ત કરવાની આશાએ કરે ૧૦ રોષ રાખી કરે (૧૦ વચનના) ૧૧ કુવચન એટલે નઠારા વચન બોલવાથી ૧૨ કોઇને ફાળ પડે તેવુ બોલવાથી ૧૩ ગમતનુ ગાયન કરવાથી ૧૪ પોતાના છીદ્ર છુપાવી પોતાની ઇચ્છા હોય તેવુ બોલવાથી ૧૫ સુત્ર પાઠ સબધી ખોટુ બોલવાથી ૧૬ કલેષ થાય તેવા વચન બોલવાથી ૧૭ ચાર વિકથાઓ કરવાથી ૧૮ હાશી–મશ્કરી કરવાથી ૧૯ ભાષાનુ સ્વરૂપ સમજ્યા વિના ઓછુ–અધિકુ વિપરીત બોલવાથી ૨૦ અવ્રતિને આવા–જાઓ–બેસો એમ બોલવાથી (૧૨ કાયાના) ૨૧ હાથની તથા લુગડાની પલાઠી વાળી બેસવાથી ૨૨ આસન આઘુ પાછુ ફેરવવાથી ૨૩ ચપળ પણે નજર ફેરવી

જોવાથી ૨૪ ઘરના પાપકારી કામ કરવાથી ૨૫ ભીંત અને થાભલાને ઓઠીંગણે બેસવાથી ૨૬ શરીર સકોચી ચપળતાઇ કરવાથી ૨૭ આળસ મરડવાથી અથવા ધર્મના કામમા આળસ કરવાથી ૨૮ ચપટી અથવા ટાચકા વગાડવાથી ૨૯ શરીરનો મેલ ઉતારવાથી ૩૦ વગર પુજે ખજવાળવાથી ૩૧ કોઇ પાસે શરીર ચપાવવાથી ૩૨ ઉઘવાથી

૩ અસઝાય (સુત્રની) – ૧ નજીકમા હાડકા પડયા હોય ૨ માશ પડયુ હોય ૩ લોહી પડયુ હોય ૪ વિષ્ટા પડી હોય ૫ સ્મશાન હોય ૬ ચદ્રગ્રહણ હોય ૭ સૂર્યગ્રહણ હોય ૮ મોટુ પ્રખ્યાત માણસ ગુજરી ગયુ હોય ૯ રાજ્યમા વિઘ્ન હોય ૧૦ નજીકમા પચેન્દ્રિ કલેવર હોય ૧૧ તારા ખર્યા હોય ૧૨ દીશા પડી હોય ૧૩ અકાલે ગાજવીજ થાય ૧૪ અકાલે વીજળી થાય ૧૫ અકાલે કડાકા થાય ૧૬ બીજના ચદ્રમાને દીચાર ઘડી ૧૭ આકાશમા નવિન ચીહ્ન થાય ૧૮ ધુમશ પડતી હોય ૧૯ ઠાર તથા ઝાકળ પડતી હોય ૨૦ ઘણો તોફાની પવન વાતો હોય ૨૧ અસાડ સુદ ૧૫ ૨૨ અસાડ વદ ૧ ૨૩ ભાદરવા સુદ ૧૫ ૨૪ ભાદરવા વદ ૧ ૨૫ કારતક સુદ ૧૫ ૨૬ કારતક વદ ૧ ૨૭ ચૈત્ર સુદ ૧૫ ૨૮ ચૈત્ર વદ ૧ ૨૯ પ્રભાતે બે ઘડી

(સુર્ય ઉગ્યા પછી) ૩૦ મધ્યાને બે ઘડી સુધી ૩૧ સાંજે બે ઘડી સુધી (સુર્યાસ્ત પછી) ૩૨ મધ્ય રાત્રે બે ઘડી સુધી

૪ ઉત્તમ લક્ષણ – ૧ છત્ર ૨ ધ્વજા ૩ જુગ ૪ સ્તુપ ૫ દામ (માળા) ૬ કમંડળ ૭ કળસ ૮ વાવી ૯ સ્વસ્તિક ૧૦ પતાકા ૧૧ ચવ ૧૨ મત્સ્ય ૧૩ કાછવા ૧૪ પ્રધાન રથ ૧૫ વજ્ર ૧૬ મકરધ્વજ ૧૭ વાલ ૧૮ અંકુશ ૧૯ અષ્ટપદ ૨૦ સુપ્રતિષ્ટક ૨૧ મયૂર ૨૨ અભિષેક યુક્ત લક્ષ્મી ૨૩ તોરણ ૨૪ પૃથ્વી ૨૫ સમુદ્ર ૨૬ ઉત્તમ ગૃહ ૨૭ પર્વત ૨૮ આરીસા ૨૯ લીલાવત ગજ ૩૦ વૃષભ ૩૧ સિંહ ૩૨ ચામર

[૩૩]

૧ આસાતના – ૧ દિક્ષા વૃદ્ધ સાધુની આગળ ચાલે તો ૨ દિક્ષા વૃદ્ધ સાધુની બરોબર ચાલે તો ૩ શિષ્ય ગુરૂની પાછળ અડીને ચાલે તો ૪ શિષ્ય ગુરૂની મોખરે ઉભો રહેતો ૫ શિષ્ય ગુરૂની બરોબર ઉભો રહેતો ૬ શિષ્ય ગુરૂને અડીને ઉભો રહેતો ૭ શિષ્ય ગુરૂની આગળ બેસેતો ૮ શિષ્ય ગુરૂની બરોબર બેસેતો ૯ શિષ્ય ગુરૂને અડીને બેસેતો ૧૦ શિષ્ય ગુરૂ બને સ્થંડિલ ભૂમિમા એક પાત્રમા પાણી લઇને ગયેલ હોય અને શિષ્ય પહેલે સુચી કરે તો ૧૧ ગુરૂ શિષ્ય

બને સાથે બાહેરથી આવ્યા હોય અને શિષ્ય ગુરૂથી પહેલા ઇર્યાવહી પ્રતીક્રમે તો ૧૨ ગુરૂના દર્શન માટે કોઇ આવે તેની સાથે શિષ્ય પ્રથમ વાર્તાલાપ કરેતો ૧૩ ગુરૂ પુછે કે કોણ સુતા છે, કોણ જાગે છે તેનો ઉત્તર જાગતા છતા ન આપે તો ૧૪ શિષ્ય અશનાદિ વહોરી લાવે તે પહેલા બીજા સાધુ પાસે આલોવે પછી ગુરૂની પાસે આલોવે તો ૧૫ શિષ્ય અશનાદિ લાવે તે પ્રથમ અન્ય સાધુને બતાવી પછી ગુરૂને બતાવે તો ૧૬ શિષ્ય અશનાદિ લાવી પ્રથમ બીજા સાધુને નિમંત્રણા કરે પછી ગુરૂને નિમંત્રે તો ૧૭ અશનાદિ ચારે આહાર લાવી ગુરૂને પુછયા વિના અન્ય કોઇને દીએતો ૧૮ શિષ્ય ગુરૂ બન્ને એક મંડલમા આહાર કરવા બેઠા હોય ત્યારે શિષ્ય મનોજ્ઞ–આહાર લીએતો ૧૯ શિષ્યને ગુરૂ બોલાવે–સુણતા થકા ઉત્તર ન દીએ તો ૨૦ ગુરૂ શિષ્યને બોલાવે તે વખત આસનપર બેઠા બેઠા ઉત્તર દીએતો ૨૧ ગુરૂ શિષ્યને બોલાવે તે વખત શુ કહો છો ? શુ કરો છો ? એમ ઉત્તર આપે તો ૨૨ ગુરૂ શિષ્યને કાંઇપણ ઉપદેશ દીએ ત્યારે શિષ્ય કહે કે તમે તે પ્રમાણે કરી લીઓ–એમ ઉત્તર આપેતો ૨૩ ગુરૂ શિષ્યને ઉપદેશ દીએ કે–જ્ઞાની, રોગી, તપસ્વી, વૃદ્ધ વગેરેની વૈયાવૃત્ય કરો તો તેનો

જવાબ દીએ કે તમે કરો–તો ૨૪ ગુરૂ ઉપદેશ દીએ ને ચીત્તની વ્યગ્રતા થાય તો શિષ્ય તેની અનુમોદના કરે તો ૨૫ ગુરૂ કથા–વાર્તા કરતા હોય તેમા કાઇ ભુલી ગયા હોય તે શિષ્ય કહે કે તમે ભુલી ગયા તો ૨૬ ગુરૂ ધર્મ કથા કરતા હોય તે શિષ્ય છેદે તો ૨૭ ગુરૂ સભામા ધર્મોપદેશ કરતા હોય ને ગોચરીનો સમય થઇ ગયો હોય ત્યારે પરિષદામા ભેદ કરે તો ૨૮ જે પરિષદામા ગુરૂએ ઉપદેશ દીધો હોય ત્યા તેનુ પુન વિસ્તારે શિષ્ય કરે તો ૨૯ ગુરૂ આદિના આસનને પગથી સઘટન કરે તો ૩૦ ગુરૂના આસનપર શિષ્ય બેસે તો ૩૧ શિષ્ય પોતાનુ આશન ગુરૂના આસનથી ઉચુ રાખે તો ૩૨ ગુરૂની બરોબર આસને શિષ્ય બેસે તો ૩૩ ગુરૂ શિષ્યને કાઇ પુછે તેનો ઉત્તર આસનપર બેઠા બેઠા દીએ તો

૨ ગતાગતના બોલ –(ગત–આગત કયાની ?)

૧ પહેલી નરક ૨ બીજી નરક ૩ ત્રીજી નરક ૪ ચોથી નરક ૫ પાચમી નરક ૬ છઠી નરક ૭ સાતમી નરક ૮ એકાવન જાતના દેવતા ૯ જ્યોતિષી તથા પહેલા દેવલોકમા ૧૦ બીજા દેવલોકમા ૧૧ પહેલા કિલ્બિષીમા ૧૨ ત્રીજા દેવલોકથી આઠમા દેવલોક સુધી ૧૩ નવમા દેવલોકથી સ્વાર્થ સિદ્ધ સુધી ૧૪

પૃથ્વી–પાણી–વનસ્પતિ ૧૫ તેઉ–વાઉ ૧૬ ત્રણ વિકલેન્દ્રિય ૧૭ અસન્ની તિર્યંચમા ૧૮ સન્ની તિર્યંચમા ૧૯ સમૂર્ચ્છિમ મનુષ્યમા ૨૦ સન્ની મનુષ્યમા ૨૧ અકર્મ ભૂમિમા ૨૨ છપન અતર દ્વિપમા ૨૩ તિર્થંકર દેવમા ૨૪ ચક્રવત્તિમા ૨૫ બળદેવમા ૨૬ વાસુદેવમા ૨૭ કેવળીમા ૨૮ સાધુમા ૨૯ શ્રાવકમા ૩૦ સમદ્રષ્ટિમા ૩૧ મિથ્યાતીમા ૩૨ સ્ત્રી વેદ અને પુરૂષ વેદમા ૩૩ નપુસક વેદમા

[૩૪]

૧ અતિશય – ૧ મસ્તક વગેરેના વાળ મર્યાદા ઉપ્રાત વધે નહી ૨ શરીરને રજમેલ લાગે નહી ૩ લોઇ અને માસ ગાયના દુધથી ઉજળા હોય અને મધુર હોય ૪ શ્વાસોશ્વાસની સુગધ પદ્મ કમળ બરોબર હોય ૫ પ્રભુનો આહાર અને વિહાર ચર્મ ચક્ષુવાળો દેખે નહી ૬ પ્રભુ વિહાર કરે ત્યારે તેની આગળ આગળ આકાશમા દેદીપ્યમાન ગણ ગણાટ શબ્દ કરતા ચક્ર ચાલે અને ભગવાન બીરાજે ત્યારે ઉભા રહે ૭ ભગવાનના મસ્તક ઉપરે આકાશમા ત્રણ છત્ર–લાબી લાબી મોતીઓની માળા માફક દેખાય ૮ પ્રભુની બને તરફ અતિ ઉજવલ રત્નજડિત દાડીવાળા ૬૪ જોટા ચમર ઢાળતા દેખાય ૯ પ્રભુ બિરાજે ત્યા મણી

રત્ન-સ્ફટિક જેવા નિર્મળ દેદીપ્યમાન સિંહાસન
અનેક રત્નોથી જડાયેલ, અંધકાર નાશ કરવાવાળી પાદ
પીઠીકા વાળુ પ્રભુથી ચાર આગળ નીચે દેખાય ૧૦
પ્રભુની આગળ ઘણી મોટી છોટી ધ્વજાના પરિવાર
સહીત અતિ ઉચી રત્ન સ્થંભ ઇંદ્ર ધ્વજા દેખાય ૧૧
અરિહંત ભગવાનની પાછળ શિખાની જગે શરદ ઋતુનુ
જાજવલ્યમાન સૂર્ય મંડળથી તે હુ સર્વથી બાર ગણા
અધિક તેજસ્વી પ્રભા મંડળ દેખાય ૧૨ જ્યા જ્યા
અરિહંત ભગવાન ઉભા રહે અથવા બિરાજે ત્યા ત્યા
અશોક વૃક્ષ ભગવતથી બાર ગણુ ઉચા દેખાય ૧૩
પ્રભુ જ્યા જ્યા વિચરે ત્યા ત્યા જમીન બરાબર ખાડા
ખડબા વગરની થઇ જાય ૧૪ બબુલાદિકના કાટા
ઉલટા થઇ જાય ૧૫ શીત કાળમા ઉષ્ણતા અને
ઉષ્ણકાળમા શીતળતા થઇ જાય-ૠતુ સર્વને સુખદાઇ
થાય ૧૬ જ્યા પ્રભુ બિરાજમાન થાય ત્યા ચોતરફ
એક જોજન સુધી શિતળ સુગધી વાયુ વાય, જેનાથી
અશુચીમય સર્વ વસ્તુ દુર થઇ જાય ૧૭ બારીક
બારીક સુગધી અચેત જળની એક જોજન પ્રમાણે
વૃષ્ટિ થાય જેનાથી ધુળ દબાઇ જાય ૧૮ ચોતરફ
દેવતાના વક્રેય બનાવેલ અચેત પચવર્ણો ફુલની ઢીચણ
સુધી એક જોજનમા વૃષ્ટિ થાય તેના સુખ ઉપર

અનેકીટ નીચે ગડે ૧૯ ખોટો વર્ણ-ગંધ-રસ-સ્પર્શ નાશ પામે ૨૦ અને વર્ણ-ગંધ-રસ-સ્પર્શ પ્રાપ્ત થાય ૨૧ વ્યાખ્યાનમા ભગવાનના શબ્દો એક જોજન સુધી સર્વ પ્રાણી સાંભળી શકે અને સર્વને પ્રિય લાગે ૨૨ અર્ધ માગધી ભાષામા દેશના આપે ૨૩ ભગવંતની ભાષા સર્વ કોઈ મનુષ્ય-પશુ-પક્ષી પોતપોતાની ભાષામા સમજી શકે ૨૪ ભગવંતની દેશના સાંભળતા જાતિ વેર ભૂલી ભવાંતર વેર નાશ પામે ૨૫ અન્ય દર્શની અગર અન્યમતિ ભગવાનને દેખતા અભિમાન છોડી નમ્ર થઈ જાય ૨૬ વાદિ પ્રવાદિ વિવાદ કરવા ભગવાનની પાસે આવે પરંતુ ઉત્તર આપવામા અશક્ત થઈ જાય ૨૭ ભગવાન વિચરતા હોય તેની ચારે તરફ પચીસ જોજન સુધી ઉંદર-તીડ આદિનો ઉપદ્રવ ન થાય ૨૮ મરકી-પ્લેગ આદિ બીમારી ન હોય ૨૯ સ્વદેશના, રાજાના સૈન્યના ઉપદ્રવ ન થાય ૩૦ પરદેશના રાજાના સૈન્યના ઉપદ્રવ ન થાય ૩૧ અતિવૃષ્ટિ ન હોય ૩૨ અનાવૃષ્ટિ ન હોય ૩૩ દુકાળ ન પડે ૩૪ જ્યા તાડ-મહામારી-સ્વચક્ર પરચક્રના ભય હોય ત્યા ભગવાન પધારે તો તે સર્વ ઉપદ્રવનો નાશ થાય (૪ જન્મથી ૧૫ કેવળજ્ઞાન ઉત્પન્ન થયા પછી-૧૫ દેવતાના કરવાથી થાય)

[૩૫]

૧ માર્ગાનુસારિના ગુણો – ૧ ન્યાય સંપન્ન પૈસો ૨ શિષ્ટ પુરૂષના આચારનો પ્રશંસક હોય ૩ કુળ–શીળ સરખા હોય અને ગોત્ર ભિન્ન હોય તેની સાથે વિવાહ કરવો ૪ પ્રત્યક્ષ અને અપ્રત્યક્ષ કષ્ટના કારણરૂપ પાપોથી ડરતા રહેવુ ૫ પ્રસિદ્ધ દેશાચારનો આદર કરવો ૬ હલકાથી લઇને ઉત્તમ પુરૂષો સુધી કોઇની નિંદા ન કરવી ૭ જવા આવવાના અનેક બારણા રહિત ઘરવાળો ગૃહસ્થ સુખી રહે, અનેક દરવાજાના નિષેધથી પરિમિત બારણા વાળા ઘરમા રહેવાનો નિશ્ચય થાય છે ૮ ઉત્તમ આચારવાળા સત્પુરૂષની સાથે સંગતિ કરવી–નીચ પુરૂષોની સંગતિ કરવી નહીં ૯–૧૦ માત–પિતાને ત્રિસંધ્ય એટલે પ્રાતઃકાળ, મધ્યાન તથા સાંજના સમયે નમસ્કાર કરવો ૧૧ નિંદનીય કર્મમા પ્રવૃતિ કરવી નહીં ૧૨ ખર્ચ આવદાનીને અનુસાર કરવો ૧૩ પોષાક દ્રવ્યને અનુસરીને રાખવો ૧૪ બુદ્ધિના આઠ ગુણો સહિત ૧૫ હમેશા ધર્મ સાંભળવો ૧૬ અજીર્ણમા ભોજન નહીં કરવુ ૧૭ પ્રકૃતિને અનુકુળ આહાર લેવો ૧૮ ધર્મ–અર્થ–કામ રૂપ જે ત્રિવર્ગ તેની સાધના વિરોધરહિતપણે કરવી ૧૯ અતિથી–સાધુ અને દિનની યથાયોગ્ય ભક્તિ કરવી ૨૦ હમેશા આગ્રહ રહિત રહેવુ ૨૧ ગુણનો આદર

કરવો ૨૨ નિષિદ્ધ દેશ અને નિષિદ્ધ કાળની મર્યાદાનો ત્યાગ કરવો ૨૩ સ્વ-પરનુ બળ-અબળ જાણવુ ૨૪ વૃત્તિ પુરૂષો તથા જ્ઞાન વૃદ્ધ પુરૂષોની સેવા કરવી ૨૫ પોષણ કરવા લાયક જે માતા-પિતા-ભાઈ-બ્હેન-સ્ત્રી પુત્ર-પરિવારનુ પોષણ કરવુ ૨૬ અર્થ અનર્થનો વિચાર કરવો ૨૭ વિશેષ જાણવુ (વસ્તુ-અવસ્તુ, કૃત્ય-અકૃત્ય, આત્મા-પર તેમા શુ આતરૂ છે તે જાણવુ) ૨૮ કરેલ ગુણ કે ઉપકાર જાણવો ૨૯ પ્રમાણિક-લોકને વલ્લભ ૩૦ મર્યાદા વર્તિ ૩૧ દયાવાન ૩૨ શાન્ત સ્વભાવી ૩૩ પરોપકારમા દ્રઢ વીર્ય ૩૪ અતરગ જે છ શત્રુઓ (કામ-ક્રોધ-લોભ-માન-મદ-હર્ષ) તેઓના ત્યાગમા તત્પર ૩૫ જેણે ઇન્દ્રીયોનો સમૂહ વશ કરેલ છે તે પુરૂષ ગૃહસ્થ ધર્મને લાયક છે

૨ વાણી ગુણ – ૧ સસ્કાર યુક્ત બોલે ૨ ઉચ્ચ સ્વર બોલે ૩ હળવો બોલે ૪ ગભીર-ઉડા સ્વરથી બોલે ૫ દોષ રહિત બોલે ૬ રાગ સહિત બોલે ૭ શરલ વચન બોલે ૮ સૂત્ર થોડા-અર્થ વિસ્તારથી બોલે ૯ પૂર્વાપર વિરોધ રહિત બોલે ૧૦ અલગ-અલગ વચન સદેહ રહિત કહે ૧૧ શ્રોતાને સદેહ ન થાય ૧૨ અન્યવાદી દોષ લગાવી ન શકે ૧૩ શ્રોતાના મનહરે ૧૪ દેશ-કાલ ઉચિત બોલે ૧૫ વિસ્તાર કરે પરતુ આમિલતા કરે નહી ૧૬ જીવાદિ

તત્વ વિચાર યુક્ત કહે ૧૭ પદથી આગળ પદ સક્ષેપમા કહે ૧૮ વાતરૂપ- બાળક સમજે તેમ કહે ૧૯ અતિ શરલ-મધુર બોલે ૨૦ કોઈનો મર્મ પ્રકાશે નહી ૨૧ વિસ્તાર યુક્ત વસ્તુ પ્રકાશે ૨૨ અર્થ-ધર્મ સહિત વચન કહે ૨૩ પરનિંદા ત્યા પોતાની સ્તુતિ કરે નહીં ૨૪ મધ્યસ્થ વચન બોલે ૨૫ શબ્દ કારકલિંગ આદિ શુદ્ધ વચન બોલે ૨૬ શ્રોતાના ચિત્ત ચમત્કાર પામે ૨૭ બહુ જોરથી નહી તેમ બહુ ધીમેથી નહી એવુ બોલે ૨૮ રાગાદિ દુષણ રહિત બોલે ૨૯ ભ્રમ રહિત બોલે ૩૦ જે રીતીથી શરૂ કરે તેજ રીતીથી સક્રમે ૩૧ વચનાન્તરની અપેક્ષ વચન કહે ૩૨ અર્થ-પદ અલગ અલગ કહે ૩૩ સાત્વિક વચન કહે ૩૪ થાકે નહીં ૩૫ અવિચ્છિન્ન વચન કહે

[૩૬]

૧ આચાર્યજીના ગુણ - ૫ શ્રોતેન્દ્રિય-ચક્ષુ ઇન્દ્રિય-ઘ્રાણેન્દ્રિય સ્પર્શેન્દ્રિય એ પચ ઇન્દ્રિયોને સવરનાર હોય ૯ નવ પ્રકારની બ્રહ્મચર્યની ગુપ્તિને ધારણ કરનાર હોય ૪ ક્રોધ માન-માયા અને લોભ એ ચાર કષાયથી મુકાયેલા હોય ૫ પાચ મહાવ્રત કરી સહિત હોય ૫ જ્ઞાનાચાર, દર્શનાચાર, ચારિત્રાચાર, તપાચાર અને વિર્યાચાર એ પાચ આચાર સહિત હોય ૫ ઇર્યા, ભાષા,

એષણા, આદાનભંડમત્ત નિક્ષેપના અને ઉચ્ચાર પાસ વણ ખેલજલ–સંઘાણ પારિઠાવણિયા એ પાંચ સમિતિ સહિત હોય ૩ મન–વચન અને કાયા એ ત્રણ ગુપ્તિ સહિત વર્તનાર હોય=૩૬

[૪૦]

૧ મંત્ર વિદ્યા –૧સૌભાગ્ય બતાવવાની ૨ દૌર્ભાગ્ય બતાવવાની ૩ ગર્ભ ધારણ ૪ મોહની મંત્ર ૫ અનર્થ કરવાવાળી વિદ્યા ૬ ઇંદ્રજાળ ૭ દ્રવ્ય હોમ ૮ ધનુર્વિદ્યા ૯ ચંદ્ર ચરિત્ર ૧૦ સૂર્ય ચરિત્ર ૧૧ શુક્ર ચરિત્ર ૧૨ બૃહસ્પતિ ચરિત્ર ૧૩ ઉલ્કાપાત ૧૪ દિગ દાહ ૧૫ મૃગાદિક જીવના શુકન ૧૬ કાકાદિક પક્ષીના શબ્દ વિચાર ૧૭ ધૂલિની વૃષ્ટિ ૧૮ કેશવૃષ્ટિ ૧૯ માંસવૃષ્ટિ ૨૦ રક્તવૃષ્ટિ ૨૧ વૈતાલિક વિદ્યા ૨૨ અર્દ્ધ વૈતાલિક ૨૩ ઉસોવર્ણિ ૨૪ વિના કુંચીએ તાળુ ખોલવાની ૨૫ ચાંડાલણી ૨૬ શાબરી વિદ્યા ૨૭ દ્રાવિડી વિદ્યા ૨૮ કાલિંગી ૨૯ ગોરી ૩૦ ગાંધારી ૩૧ અવપાતિની ૩૨ ઉત્પાતિની ૩૩ જૃંભણી ૩૪ સ્તંભની ૩૫ શ્લેષની ૩૬ આમય કરણી ૩૭ વિશલ્ય કરણી ૩૮ પ્રક્રામિણી ૩૯ અદ્રશ્યકરણી ૪૦ આત્મણી

[૪૨]

૧ આહારાદિ ગ્રહણ કરવામાં લાગતા દોષો – (૧૬ ગૃહસ્થ

લગાવે તે) ૧ આધાકર્મી (સાધુ માટે નીપજાવે તે) ૨ ઉદ્દેશિક (સાધુને આપીશ એવા ઉદ્દેશથી નીપજાવે તે) ૩ પૂતિકર્મ (સાધુને માટે અગર પોતાને માટે અલગ નીપજાવે તે) ૪ મિશ્ર (પોતાને માટે તથા સાધુને માટે ભેગુ નીપજાવે તે) ૫ સ્થાપન (સાધુને દઈશ એમ કહી અલગ રાખે તે) ૬ પાહુરમ (સાધુના ભીક્ષાને દિવસે સાધુને સારો આહાર દીએ–મિજમાનોને જમાડે તે ૭ પાઉર (અંધારા સ્થાનમા અજવાળુ કરી દીએ તે ૮ કૃતગડ (ખરીદ કરી આપે તે) ૯ પામિચ્ચ (ઉધાર લાવી આપે તે) ૧૦ અભિહડ (સન્મુખ લાવી આપે તે) ૧૧ પરિયટ (અદલા–બદલા કરી દીએ તે) ૧૨ મુદ્રા (ઉખાડ કરી દીએ તે) ૧૩ માલોહડ (ઉપરથી નીચે લાવી આપે તે) ૧૪ અછીજ્જે (નિર્બળના હાથમાથી છીનવી આપે તે) ૧૫ અજ્ઝોયર (સાધુ આવ્યા જાણી વધારે નીપજાવી દીએ તે) ૧૬ અણિસિટ્ઠ (માલીકની આજ્ઞા વગર આપે તે) (૧૬ સાધુ લગાવે તે) ૧૭ ધાઇ (દાતારના બાળક રમાડી લીએ તે) ૧૮ દૂત (સમાચારની આપ લે કરી લીએ તે) ૧૯ નિમિત્ત (જ્યોતિષ પ્રકાશી લીએ તે) ૨૦ સ્વજીવિક (સબંધ બતાવી લીએ તે) ૨૧ વણિમગ (ભીખારિ માફક માગી લીએ તે) ૨૨ તિગિચ્છ (ઔષધોપચાર કરી લીએ તે) ૨૩ ક્રોધ (ક્રોધ કરીને

લીએ તે) ૨૪ માન (અભિમાન કરી લીએ તે) ૨૫ માયા (દગલબાજી કરી લીએ તે) ૨૬ લોભ (લાલચ કરી લીએ તે) ૨૭ સસ્તવ (દાન દીધા અગાઉ અગર પછી દાતારના ગુણાનુવાદ કરે તે) ૨૮ વિદ્યા (વશીકરણ વિદ્યા ચલાવી આપે તે) ૨૯ મત્ર (મત્ર કરી લીએ તે) ૩૦ ચૂર્ણ (પાચનાદિ ચૂર્ણ કરી લીએ તે) ૩૧ મૂલકર્મ (ગર્ભપાતન-સ્થભન કરી લીએ તે) ૩૨ યોગ (સૌભાગ્ય તથા પુત્રાદિ માટે સ્નાનાદિ કરાવી લીએ તે) (૧૦ સાધુ તથા ગૃહસ્થ બને લગાવે તે) ૩૩ શકિત (સાધુ તથા ગૃહસ્થ બનેને સુજતા અસુજતાની શકા હોય તે ગ્રહણ કરે તે) ૩૪ મકિખત (સચિત વસ્તુ પાણી આદિથી હાથભાજન (માખીની પાખ જેટલુ) ભર્યું હોય તે ગ્રહણ કરે તે) ૩૫ નિકિખત (સચિત વસ્તુપર અચિત વસ્તુ રાખી હોય તે) ૩૬ પડિત (અચિત વસ્તુપર સચિત વસ્તુ પરરાખી હોય તે) ૩૭ સાહુરિત (સચિત વસ્તુની વચમા અચિત વસ્તુ રાખી હોય તે) ૩૮ દાયક (અધ-પાગળુ-બહુવૃદ્ધ-છોટા બાળકના હાથથી લીએ તે) ૩૯ મિશ્ર (પુરૂ અચિત ન થયુ હોય તે લીએ તે) ૪૦ અપ્રણિત (શસ્ત્ર પૂર્ણ પરિણમા ન હોય તે) ૪૧ લિપ્ત [ગાર કરેલ પુરી સુકાણી ન હોય તે ઉપર ચાલી લીયે તથા વોરાવી હાથ-ભાજન સચિત પાણીથી ધોવે

તે] ૪૨ છડિત [ઢોળતા ઢોળાતા દીએ તે] [૧૬ ઉદ્દમન ૧૬ ઉત્પાત્ત ૧૦ એષણા]

[૪૬]

૧ આહારાદિ ગ્રહણ કરવામા લાગતા દોષો –
 ૪૨ અક બેતાલીશમા બતાવવામા આવેલ છે તે
 ૪૩ સંભોગ (મનોજ્ઞ વસ્તુનો સંયોગ મીલાવે તે)
 ૪૪ અપ્રમાણ (ક્ષુધા ઉપ્રાંત આહાર કરે તે)
 ૪૫ ઇગાલ (મનોજ્ઞ આહાર પ્રાપ્ત કરી આહારની તથા ગૃહસ્થની પ્રશંસા કરે તે)
 ૪૬ ધૂમ્ર (આહારની તથા ગૃહસ્થની નિંદા કરે તે)

[૪૭]

૧ આહારાદિ ગ્રહણ કરવામા લાગતા દોષો –
 ૪૬ અકે છેતાલીશમા બતાવવામા આવેલ છે તે
 ૪૭ ક્ષુધાદિ કારણ ઉત્પન્ન થયા વિના આહાર કરે તે

[૫૨]

૧ અનાચીર્ણ – ૧ સાધુને માટે આહાર બનાવી દેવો તે ૨ સાધુ માટે ખરીદ કરી દેવો તે ૩ દરરોજ એક ઘરેથી આહાર લીએ તે ૪ સાધુને ઉપાશ્રય આદિમા સામુ લાવી દીએ તે તે ગ્રહણ કરે તે ૫ રાત્રીએ ભોજન કરે તે ૬ દેશ સ્થાન (હાથપગ ધોવા) સર્વ-

સ્નાન (સર્વ શરીર ધોવુ) એ બે પ્રકારનુ સ્નાન કરે તે ૭ ચદનાદિ લગાવે તે ૮ ફુલની માળા પહેરે તે ૯ પખા આદિથી પવન નાખે તે ૧૦ ઘી–ગોળ આદિ રાત્રીએ રાખે તે ૧૧ ગૃહસ્થના ભાજનમા ભોજન કરે તે ૧૨ ચક્રવર્તી આદિ માટે બનેલો આહાર લીએ તે ૧૩ દાનશાળા દિક માટે બનાવેલો આહાર લીએ તે ૧૪ તેલાદિકના મર્દન વગર કારણે કરે તે ૧૫ આગળી આદિથી દાત સાફ કરે તે ૧૬ અસયતિ (ગૃહસ્થ) ને કુશળ ક્ષેમ પુછે તે ૧૭ અરિસા તથા પાણીમા પોતાનુ મુખ દેખે તે ૧૮ જુગાર ખેલવે તે ૧૯ શેત્રજ આદિ રમત રમે તે ૨૦ શિરપર છત્ર વિના કારણ ધારણ કરે તે ૨૧ ચિકિત્સા કરે તે ૨૨ પગમા પગરખા આદિ પેરવા તે ૨૩ અગ્નિનો સમારભ કરવો તે ૨૪ જેની આજ્ઞાથી મકાનમા રહ્યા હોય તેના ઘરનો આહાર પાણી લીએ તે ૨૫ ખાટ પ્રમુખ પર બેસવુ તે ૨૬ રોગ–તપશ્ચર્યા–વૃદ્ધાવસ્થા–અશક્ત સિવાય અન્ય ગૃહસ્થને ઘરે બેસે તે ૨૭ શરીરને પીઠી આદિ મર્જન કરે તે ૨૮ ગૃહસ્થની વૈયા વૃત્ય કરે અગર ગૃહસ્થ પાસે વૈયા વૃત્ય કરાવે તે ૨૯ જ્ઞાતિ સબધ મેળવી આજીવિકા કરે તે ૩૦ જે વાસણમા પાણી ઉનુ થતુ હોય તે વાસણ ઉપર–નીચે અને વચમા ગરમ થયા સિવાય ગરમ જાણી

લેવુ અગર પીવુ તે ૩૧ ક્ષુધા રોગથી પીડિત કુટુંબનુ સ્મરણ કરવુ અગર તેનો આશ્રય લેવો તે ૩૨ મુલા ૩૩ અદરખ ૩૪ ઇક્ષુખન્ડ ૩૫ સુરણાદિ કંદ ૩૬ મૂલ જડી ૩૭ સચિતફળ ૩૮ સચિતબીજ ૩૯ સચલ ૪૦ સૈન્ધવ ૪૧ લવણ ૪૨ રોમદેશનુ લવણ ૪૩ સમુદ્ર-લવણ ૪૪ પાશુક્ષાર ૪૫ કાળુ લવણ (નં ૩૨ થી ૪૫ સુધીની સચેત વસ્તુ ગ્રહણ કરવી તે) ૪૬ ધુપ દેવો તે ૪૭ જાણુ જોઈ ઉલટી કરવી તે ૪૮ ગુહ્ય સ્થાનની શોભા કરવી તે ૪૯ વિના કારણ જુલાબ લેવો તે ૫૦ શરીરની શોભા માટે કાજળ કે સુરમો આજવો તે ૫૧ દાતણ કરવુ તે ૫૨ શરીરની શોભા કરવી તે

[૫૩]

૧ જ્ઞાનના ભેદ – (૨૮ મતિ જ્ઞાનના ભેદ) ૧ શ્રોતિન્દ્રયના અવગ્રહશબ્દ ગ્રહણ કરે ૨ શ્રોતેન્દ્રિયના ઇહાગ્રહણ કરી શબ્દનો વિચાર કરે ૩ શ્રોતેન્દ્રિયના અવાય–વિચાર કરી નિશ્ચય કરે ૪ શ્રોતેન્દ્રિયની ધારણાથી શબ્દને સંખ્યાત કાલ સુધી ભુલે નહીં ૫–૬–૭–૮ ચક્ષુ ઇન્દ્રિયના–એ પ્રમાણે ચાર ૯–૧૦ ૧૧–૧૨ ઘ્રાણેન્દ્રિયના–એ પ્રમાણે ચાર ૧૩–૧૪–૧૫–૧૬ રસેન્દ્રિયના–એ પ્રમાણે ચાર ૧૭–૧૮–૧૯–૨૦ સ્પર્શેન્દ્રિયના–એ પ્રમાણે ચાર ૨૧–

૨૨-૨૩-૨૪ મનના-એ પ્રમાણે ચાર ૨૫ ઉત્પાતિયા ૨૬ વિનીયા ૨૭ કર્મીયા ૨૮ પરિણામીયા (૧૪ શ્રુત જ્ઞાનના ભેદ) ૨૯ અક્ષર શ્રુત ૩૦ અનક્ષર શ્રુત ૩૧ સજ્ઞી શ્રુત ૩૨ અસજ્ઞી શ્રુત ૩૩ સમ્યક્ શ્રુત ૩૪ મિથ્યા શ્રુત ૩૫ આદિ શ્રુત ૩૬ અનાદિ શ્રુત ૩૭ સપર્જીવ શ્રુત ૩૮ અપર્જીવ શ્રત ૩૯ ગમી શ્રુત ૪૦ અગમી શ્રુત ૪૧ અગ પ્રવિષ્ટ શ્રુત ૪૨ અગ બાહીર શ્રુત (૮ અવધી જ્ઞાનના ભેદ) ૪૩ ભવપૃથક ૪૪ ક્ષયોપશમ પૃથક ૪૫ દેશથી ૪૬ સર્વથી ૪૭ અનુગામી ૪૮ અનતગામી ૪૯ પડવાઇ ૫૦ અપડવાઇ (૨ મન પર્યવજ્ઞાનના ભેદ) ૫૧ રૂજ્જુમતિ ૫૨ વિપુલમતિ (૧ કેવળ જ્ઞાનનો ભેદ) ૫૩ કેવળ જ્ઞાન

૨ સમયનુ કોષ્ટક – ૧ સમય (દ્વિવિભાગ ન થઇ શકે તેને સમય કહે) ૨ આવલિકા (અસખ્યાતા સમયને) ૩ શ્વાસોશ્વાસ (૩૭૭૩ આવલિકાના) ૪ સ્તોક (સાત શ્વાસોશ્વાસના) ૫ લવ (સાત સ્તોકના) ૬ મુહુર્ત (સાત લવના) ૭ અહોરાત્રી (ત્રીશ મુહુર્તની) ૮ પક્ષ (૫દર અહોરાત્રીનો) ૯ માસ (બે પક્ષનો) ૧૦ રૂતુ (બેમાસની) ૧૧ અયન (ત્રણરૂતુના) ૧૨ સવત્સર (બે અયનનો) ૧૩ યુગ (પાચ સવત્સરનો) ૧૪ શત વર્ષ (વીશયુગના) ૧૫ હજાર વર્ષ (દસ સો વર્ષ)

૧૬ લાખ વર્ષ (શત હજાર વર્ષ) ૧૭ પૂર્વાંગ (ચૌરાશી લક્ષ વર્ષના) ૧૮ પૂર્વ (ચૌરાશી લાખ પૂર્વાંગના) ૧૯ ત્રુહિતાગ (ચૌરાશી લાખ પૂર્વના) ૨૦ ત્રુહિત (ચૌરાશી લાખ ત્રુહિતાગના) ૨૧ અડડાગ (ચૌરાશી લાખ ત્રુહિતના) ૨૨ અડડ (ચૌરાશી લાખ અડડાગના) ૨૩ અવવાગ (ચોરાશી લાખ અડડના) ૨૪ અવવ (ચારાશી લાખ અવાગના) ૨૫ હુહુ તાગ (ચોરાશી લાખ અવવના) ૨૬ હુહુત [ચૌરાશી લાખ હુહુ તાગના] ૨૭ ઉમ્લાગ[ચૌરાશી લાખ હુહુ તના] [૨૮ ઉમ્લલ [ચોરાશી લાખ ઉમ્લાગના] ૨૯ પદ્માગ [ચોરાશી લાખ ઉમ્લલના] ૩૦ પદ્મ [ચોરાશી લાખ પદ્માગના] ૩૧ નાલનાગ [ચોરાશી લાખ પદ્મના] ૩૨ નલિન [ચોરાશી લાખ નાલનાગના] ૩૩ અસ્તિની પુરાગ (ચોરાશી લાખ નલિનના) ૩૪ અસ્તિનિપુર (ચોરાશી લાખ અસ્તિનિ પુરાગના) ૩૫ અચુતાગ (ચોરાશી લાખ અસ્તિની પુરના) ૩૬ અચુત (ચોરાશી લાખ અચુતાગના) ૩૭ નચુતાગ (ચોરાશી લાખ અચુતના) ૩૮ નચુત (ચો ાશી લાખ નચુતાગના ૩૯ પઉમાગ (ચોગશી લાખ નચુતના) ૪૦ પઉમ (ચોરાશી લાખ પઉમાગના) ૪૧ ચૂલિઆગ (ચોરાશી લાખ પઉમના) ૪૨ ચુલિઅ (ચોરાશી લાખ

ચૂલિઆગના) ૪૩ શીર્ષ પ્રહેલિતાગ (ચોરાશી લાખ ચુલિઅના) ૪૪ શીર્ષ પ્રહેલિત (ચોરાશી લાખ શીર્ષ પ્રહેલિતાગના) (ઇહા સુધી સખ્યાત-ત્યાર પછી –) ૪૫ પલ્યોપમ (અસખ્યાત વર્ષના) ૪૬ સાગરોપમ (દશ ક્રોડા ક્રોડ પલ્યોપમના) ૪૭ ઉત્સર્પિણી (કાળ દશ ક્રોડા ક્રોડ સાગરોપમના) ૪૮ અવસર્પિણી કાળ (દશ ક્રોડા ક્રોડ સાગરોપમના) ૪૯ કાલચક્ર (વીશ ક્રોડા ક્રોડ સાગરોપમના) ૫૦ પુદ્દગલ પરાવર્ત (અનત કાલચક્રના) ૫૧ અતીત કાલ (અનત પુદ્દગલ પરાવર્તના) ૫૨ અનાગત કાલ (અનત પુદ્દગલ પરાવર્તના ૫૩ સર્વકાલ (અનત અતીતકાલ–અનત અનાગતકાલના)

[૫૪]

૧ ભરત–એરવત ક્ષેત્રમા અકેક ઉત્સર્પિણી અને અવસર્પિણીમા ચોપન–ચોપન ઉત્તમ પુરૂષ થયા છે–થાય છે અને થશે તે – ૨૪ તિર્થકર ૧૨ ચક્રવર્ત્તિ ૯ બળદેવ ૯ વાસુદેવ

[૫૬]

૧ અતરદ્વિપ – (ભરત ક્ષેત્રની મર્યાદા કરવાવાળા ચુલહિમવત પર્વતની બે બાજુ હાથીદાતની માફક બબે દાઢા છે એટલે ૨×૨=૪ દાઢા થઇ–અકેક ઉપર સાત અતરદ્વીપ છે તે પ્રમાણે ૨૮)

૪ પ્રથમ ચોક – ૧ એકોરૂક ૨ આભાસિક ૩ વૈશાણિક
૪ નગોલિક

૪ બીજો ચોક – ૧ હયકર્ણ ૨ ગયકર્ણ ૩ ગોકર્ણ
૪ સકુલીકર્ણ

૪ ત્રીજો ચોક – ૧ આદશમુખ ૨ મેષમુખ ૩ અજામુખ
૪ ગોમુખ

૪ ચોથો ચોક – ૧ અશ્વમુખ ૨ હસ્તિમુખ ૩ સિંહમુખ
૪ વ્યાઘ્રમુખ

૪ પાચમો ચોક – ૧ અશ્વકર્ણ ૨ સિંહકર્ણ ૩ અકર્ણ
૪ કર્ણપ્રાવર્ણ

૪ છઠ્ઠો ચોક – ૧ ઉલ્કામુખ ૨ મઘમુખ ૩ વિધુન્મુખ
૪ વિદ્યુતમુખ

૪ સાતમો ચોક – ૧ ઘનદત ૨ લષ્ઠદત ૩ ગુઢદત
૪ શુદ્ધદત

(ઇરવત ક્ષેત્રની મર્યાદા કરવાવાળા શિખરી પર્વતની બે બાજુ હાથીદાતની માફક બબે દાઢા છે એટલે ૨×૨=૪ દાઢા થઇ અકેક ઉપર સાત અતરદ્વિપ છે તે પ્રમાણે ૨૮)
૨૮ વિગત ઉપર ભરત ક્ષેત્રમા બતાવ્યા પ્રમાણે

૫૬

[૭૦]

૧ ચરણસિતરીના ૭૦ ગુણ –૫ મહાવ્રત ૧૦ યતિધર્મ ૧૭ સચમ ૧૦ વૈયાવચ્ચ ૯ (વાડ) બ્રહ્મચર્ય ૧૨ તપ ૩ જ્ઞાનાદિ ત્રિરત્ન ૪ કષાયનો નિગ્રહ = ૭૦

૨ કરણસિતરીના ૭૦ ગુણ –૪ પિંડવિશુદ્ધિ ૫ સમીતિ ૧૨ ભાવના ૫ ઇન્દ્રિયનિગ્રહ ૨૫ પ્રતિલેખણા ૩ ગુપ્તિ ૪ અવિગ્રહ ૧૨ ભિક્ષુપ્રતિમા =૭૦

(૭૨)

૧ કળા – ૧ લખવાની ૨ ગણવાની ૩ રૂપપરાવર્ત કરવાની ૪ નાટકની ૫ ગાયનની ૬ વાજીત્ર વગાડવાની ૭ સ્વર ઓળખવાની ૮ વાજીત્ર–ગતકળા જાણવાની ૯ સમાનતાલ જાણવાની ૧૦ જુગાર ખેલવાની ૧૧ પાસા નાખવાની ૧૨ વાદવિવાદ કરવાની ૧૩ ચોપટ ખેલવાની ૧૪ નગર રક્ષાદિ કાર્યની ૧૫ પાણી અને માટીના સયોગથી ચીજો બનાવવાની ૧૬ અન્ન નિપજાવવાની–પકાવવાની ૧૭ પાણી ઉત્પન્ન કરવુ–સસ્કારથી શુદ્ધ કરવુ ન ગરમ કરવાની ૧૮ વસ્ત્ર તૈયાર કરવા–શીવવાને પહેરવાની ૧૯ શરિરમા તેલ લગાડવાની વિધીની ૨૦ શૈય્યામા સુવાની ૨૧ સસ્કૃત જેવી આર્ય ભાષા બોલવાની ૨૨ પ્રહેલિકા બધનની ૨૩ મગધ દેશ સબધી ભાષાનીગાથા બાધવાની ૨૪ પદ્મનીઆદિ સ્ત્રીના લક્ષણ જાણવાની ૨૫ પ્રાકૃતમા ગાથા કરવાની ૨૬ ગીત બનાવવાની ૨૭ બત્રીશ અક્ષરવાળા શ્લોક કરવાની ૨૮ રૂપા–ચાદી બનાવવાની ૨૯ સુવર્ણ બનાવવાની ૩૦ ચુરણ–ગુલાલ–અબીલ બનાવવાની ૩૧ આભૂષણ ઘડવા–જડવા અને પહેરવાની ૩૨ તરૂણીના સેવનની ૩૩ પુરૂષના લક્ષણ

જાણવાની ૩૪ ઘોડાના લક્ષણ જાણવાની ૩૫ હાથીના લક્ષણ જાણવાની ૩૬ ગો-વૃષભના લક્ષણ જાણવાની ૩૭ મૃગના લક્ષણ જાણવાની ૩૮ છત્રના લક્ષણ જાણવાની ૩૯ દંડના લક્ષણ જાણવાની ૪૦ અસિ-ખડગના લક્ષણ જાણવાની ૪૧ ચન્દ્રકાન્તાદિ મણિના લક્ષણ જાણવાની ૪૨ કાગણી રત્નના લક્ષણ જાણવાની ૪૩ વાસ્તુવિદ્યા-દુકાન પ્રમુખ ચણવાની, ૪૪ કટક ઉતારવાની ૪૫ નગર વસાવવાની ૪૬ યુદ્ધની રચના કરવાની ૪૭ પ્રતિવ્યુહ-સન્મુખ કટક રાખવાની ૪૮ કટક ચડવાની ૪૯ ચક્રકારવ્યુહ રચવાની ૫૦ કટક પ્રતિચાર કરવાની ૫૧ ગરૂડાકારવ્યુહ રચવાની ૫૨ શકટાકારવ્યુહ રચવાની ૫૩ સામાન્ય યુદ્ધ કરવાની ૫૪ યુદ્ધ સમાવવાની ૫૫ અભિનવ યુદ્ધ કરવાની ૫૬ હડીયોના યુદ્ધની ૫૭ મુષ્ટિના યુદ્ધની ૫૮ બાહુના યુદ્ધની ૫૯ લત્તાના યુદ્ધની ૬૦ થોડાનુ જાજુ અને જાજાનુ થોડુ બતાવવાની ૬૧ આહાર બનાવવાની-વસ્તુ મીલાવવાની-તેનુ પ્રમાણ જાણવાની ૬૨ ધનુષ્ય બાણ ચલાવવાની ૬૩ હિરણ્ય રૂપાના પાક બનાવવાની ૬૪ સુવર્ણ પાક બનાવવાની ૬૫ સૂત્ર છેદવાની ૬૬ ખેતર ખેડી-ખેતી કરવાની ૬૭ કમલાદિ નાલી છેદવાની ૬૮ પત્ર છેદવાની ૬૯ કડે કુંડલાકાર છેદન કરવાની ૭૦ મુર્ચ્છિતને શુદ્ધિ-

મા લાવવાની ૭૧ જીતને મારવાની ૭૨ કાકાદિના શકુન દેખવાની

(૭૩)

૧ સમ્ય ક્ત્વ પ્રાપ્ત કરવાના બોલ —મોક્ષ પ્રપ્તિની અભિલાષા કર (સવેગ વૈરાગ્ય) ૨ વિષય વાન્છનાથી નિવૃત્તિ કર (નિર્વેગ) ૩ ધર્મ કરવાની શ્રદ્ધા—આસ્થા કર ૪ ગુરૂ—સ્વધર્મીઓની સેવા કર ૫ પાપની આલોચના કર ૬ આત્મ દોષોની આત્માથી નિંદા કર ૭ ગુરૂ આદિ સમીપ—કરેલ પાપની સત્ય વાત કર ૮ સામાયિક—સાવદ્ય જોગની કિવૃત્તિ કર ૯ ૨૪ તિર્થંકરની સ્તુતિ (લોગસ્સ) કર ૧૦ ગુરૂને દ્વાદશ વૃત વદના કર ૧૧ પાપની નિવૃતી રૂપ—પ્રતિ ક્રમણ કર ૧૨ કાર્યુત્સર્ગ કર ૧૩ નવકારસી આદિના પ્રત્યાખ્યાન કર ૧૪ સ્તુતિ થુઇ મ ગલ (નમુત્થણુ) કર ૧૫ સ્વધ્યાયાદિ સાધુની ક્રિયાકાલની પ્રતિ લેખના કર ૧૬ પ્રાયશ્ચિત લઇ પાપને વિશુદ્ધ કર ૧૭ સમત-ક્ષામનાથી વૈરની ઉપશમા કર ૧૮ શાસ્ત્ર પાઠની સ્વાધ્યાય કર ૧૯ શાસ્ત્ર વાચન કર ૨૦ સુત્રાથના નિર્ણાયાથ પશ્ન પુછી ને કર ૨૨ ગ્રહણ કરેલ જ્ઞાનની બરોબર પરિચટના કર ૨૨ સુત્રાર્થના ચિંતવન કર ૨૩ ધર્મ કથા કર ૨૪ શાસ્ત્રાર્થની આરાધના કર ૨૫ એકાગ્ર—શુદ્ધ મનની સ્થાપના કર ૨૬ સત્તર પ્રકારે

સયમનુ પાલન કર ૨૭ દ્વાદશ પ્રકારના તપ કર ૨૮ કર્મ નિકન્દનના ઉપાય કર ૨૯ સુખ સેલિયા પણાનો ત્યાગ કર ૩૦ અપ્રતિબન્ધ પ્રવૃતિ કર ૩૧ સ્રી–પશુ–નપુસક રહિત સ્થાનકનુ સેવન કર ૩૨ વિશેષ પ્રકારે નિવૃતિ ભાવ કર ૩૩ અન્ય સાધુઓની સાથ આહાર આદિ સવિભાગ ગ્રહુણુ કરવાનો ત્યાગ કર ૩૪ ઉપકરણુ –ઉપાધીનો ત્યાગ કર ૩૫ આહારનો ત્યાગ કર ૩૬ કષાયનો ત્યાગ કર ૩૭ યોગ પ્રવૃતિનો ત્યાગ કર ૩૮ શરીરની શુશ્રૃષાનો ત્યાગ કર ૩૯ સખાઈ (ચેલા) કરવાનુ ત્યાગ કર ૪૦ આહાર માત્રનુ પ્રત્યાખ્યાન (સથારો) કર ૪૧ પોતાના ખોટા સ્વભાવનો ત્યાગ કર ૪૨ જે પ્રકારનો સાધુનો વેષ છે તે પ્રકારના સાધુના ગુણુથી યુક્ત થા ૪૩ વૈયાવચ્ચ કર ૪૪ જ્ઞાનાદિ સર્વ ગુણુ સપન્ન થા ૪૫ રાગ દ્વેષ રહિત–મધ્યસ્થા વર્તી રાખ ૪૬ ક્ષમા કર ૪૭ લોભ રહિત થા ૪૮ અભિમાન રહિત રહે ૪૯ સરલતા નિષ્કપટ વર્તી રહે ૫૦ ભાવ સત્યતા–અતકરણુની શુદ્ધ વૃતિ રાખ ૫૧ કરણુ સત્ય –શાસ્રોક્ત વિધી પ્રમાણે લેખનાદિ ક્રિયા કર ૫૨ જોગ સત્યતા– મન વચન કાયાના શુદ્ધ યોગ પ્રવર્તાવ ૫૩ મનને ગોપવ ૫૪ વચનને ગોપવ ૫૫ કાયાને ગોપવ ૫૬ મનને શુદ્ધ વિચારમા સ્થાપ ૫૭

વચનને શુદ્ધ ઉચારમા સ્થાપ ૫૮ કાયાને શુદ્ધ ચારમા સ્થાપ ૫૯ સુત્રાદિ જ્ઞાન યુક્ત થા ૬૦ ક્ષાયિકાદિ સમ્યકત્વ યુકત થા ૬૧ સામાયિકાદિ ચારિત્ર યુકત થા ૬૨ કાનનો નિગ્રહ કર ૬૩ આખનો નિગ્રહ કર ૬૪ નાકનો નિગ્રહ કર ૬૫ જીંહ્વાનો નિગ્રહ કર ૬૬ કાયાનો નિગ્રહ કર ૬૭ ક્રોધનો જય કર ૬૮ કામનો જય કર ૬૯ માનનો જય કર ૭૦ લોભનો જય કર ૭૧ રાગ દ્વેષ–મિથ્યાત્વનો જયકર ૭૨ મનસાદિ ત્રિયોગના નિરૂધન કરી શૈલેસી અવસ્થાનેપ્રાપ્ત કર ૭૩ સર્વ કર્માંશ રહિત થઇ મોક્ષ પ્રાપ્ત કર

(૭૫)

૧ શ્રાવકના બાર વૃતના અતિચાર –(૫ પહેલાવૃતના) ૧ કોઇ પણ ત્રશ જીવને દ્વેશ બુદ્ધિથી ગાઢે બધને બાધવા નહી ૨ નિર્દય બુદ્ધિએ માર મારવો નહી ૩ નિર્દય બુદ્ધિએ અગ–ઉપાગ છેદવા–છેદાવવા નહી ૪ આગવાની શક્તિ ઉપ્રાત ભાર ભરવો નહી ૫ કોઇને ભાત–પાણીનો અતરાઇ પાડવો નહીં તેમ કોઇની આજીવિકા તોડવી નહીં (૫ બીજા વૃતના) ૬ ખબર વગર એકાએક કોઇના ઉપર આળ ચઢાવવુ નહી ૭ કોઇની ખાનગી વાત ફેલાવવી નહી ૮ કોઇ સ્ત્રી–પુરૂષની મર્મભેદક એબો ખુલ્લી કરવી નહીં ૯ કોઇને જાણી બુઝી ખોટો ઉપદેશ કે ખોટી

સલાહ આપવી નહીં ૧૦ ખોટાલેખ, ખોટાખત–પત્ર કે ખોટુ નામુ લખવુ નહી (૫ ત્રીજાવ્રતના) ૧૧ ચોરેલી ચીજ જાણી બુજી રાખવી–રખાવવી નહી ૧૨ ચોરને ચોરી કરવ મા મદદગાર થવુ નહી ૧૩ રાજયના કાયદા વિરૂદ્ધ ગુન્હાહિત કામ કરવુ નહી ૧૪ તોલા, માપ પ્રમુખ જાણીને ઓછા અદકા રાખવા નહીં ૧૫ ભેળ-સભેળ કરી–એક પ્રકારની વસ્તુ બતાવવી સર્વથા બીજા પ્રકારની આપવી નહી (૫ ચોથાવ્રતના) ૧૬ વિવાહિત પણ કાચી ઉમરની સ્ત્રી કે ભર્ત્તાર સથે ગમન કરવુ નહી ૧૭ સગપણ કરેલ પણ વિવાહ થયેલ નથી તેવી સ્ત્રી કે ભર્ત્તાર સાથે ગમન કરવુ નહીં ૧૮ અનેરે અગે કામ કુચેષ્ટા ક્રીડા કરવી નહી ૧૯ કુટુબ તથા લાગતા વળગતા મિત્ર સિવાયના વિવાહ–સગપણ જોડવા નહી, તેની દલાલી કરવી નહી ૨૦ કામભોગની તીવ્ર અભિલાષા થાય તેવા પદાર્થો સેવવા નહી (૫ પાચમાવ્રતના) ૨૧ ઉઘાડી અને ઢાકી જમીનની બાધેલી હદ પુરી થયા પછી બે મકાનોને એકરૂપ કરી ગણત્રીમા ગોલમાલ કરવી નહીં ૨૨ સોનારૂપાની હદ બાધી છે તે પુરી થયા પછી ન્હાના દાગીના મોટા બનાવી ગણત્રીમા ન્યુનાધીકતા કરવી નહી ૨૩ ધનધાન્યની હદ પુરી થયા પછી બીજાને નામે પસા ચઢાવવા નહી તેમ ધન્યાદિનો

સોદો કરી બીજાને ત્યા કલ્પી રાખવુ નહી ૨૪ દ્વિપદ, ચતુષ્પદની હદ થઇ રહ્યા પછી બીજાને નામે કલ્પી રાખવા નહી તેમ ગણત્રીમા ફેરફાર કરવો નહી ૨૫ ઘર વખરીની હદ પુરી થયા પછી વસ્તુઓની કીમત ઓછી કલ્પી મર્યાદાનુ ઉલ્લઘન કરવુ નહી (૫ છઠાવ્રતના) ઉર્દ્ધ્વ દિશાએ પ્રમાણ ઉપરાત જવુ નહિ ૨૭ નીચે પ્રમાણ ઉપ્રાત જવુ નહી ૨૮ પ્રમાણ ઉપ્રાત જવુ નહી ૨૯ દિશાઓના ગાઉ ભેગા કરી એક દિશાએ જવુ નહી ૩૦ બાધેલ પરિમાણની શકા પડયા પછી આગળ જવુ નહી (૨૦ સાતમા વ્રતના) (૫ ભોજનના) ૩૧ જે સચેત વસ્તુનો ત્યાગ કર્યો છે તે વસ્તુ પુરેપુરી અચિત થઇ ન હોય તો ખાવી નહી ૩૨ સચિત સાથે સબધવાળી અચિત હોય તે પણ ખાવી નહી ૩૩ અધુરૂ પકવેલુ ખાવુ નહી ૩૪ અવિધીએ પકવેલ —ભડથા પ્રમુખ ખાવા નહી ૩૫ જેમા ખાવાનુ થોડુ ને નાખી દીધાનુ ઘણુ તેવી તુચ્છ વસ્તુ ખાવી નહી (૧૫ કર્માદાનના) ૩૬ ઇગાલકર્મ ૩૭ વનકર્મ ૩૮ સાડીકર્મ ૩૯ ભાડીકર્મ ૪૦ ફોડીકર્મ ૪૧ દત વાણિજ્ય ૪૨ કેશવાણિજ્ય ૪૩ રસવાણિજ્ય ૪૪ લખ વાણિજ્ય ૪૫ વિષવાણિજ્ય ૪૬ યત્ર પિડનકર્મ ૪૭ નિલછનકર્મ ૪૮ દવાગ્નિકર્મ ૪૯ શોષણકર્મ ૫૦

અસતી પોષણ (૫ આઠમા વૃતના) ૫૧ કન્દર્પ કામ વિકાર જાગે તેવી વાતો કરવી નહિ ૫૨ મુખથી કુકવાટા કરી બીવરાવવુ નહિ ૫૩ યદ્દા તદ્દા મર્મભેદક વચનો બોલવા નહિ ૫૪ હિસાકારક અધિકરણો યોજવા નહિ ૫૫ ભોગોપભોગની વસ્તુ અધિક વધારવી નહિ (૫ નવમા વૃતના) ૫૬ મણદુપ્પડિહાણે ૫૭ વયદુપ્પડિહાણે ૫૮ કાયદુપ્પડિહાણે ૫૯ સામાઇયસ્સસઇઅકરણાએ ૬૦ સામાઇયસ્સ અણવઠિયસ્સ કરણાએ (૫ દશમા વૃતના) ૬૧ આણવણાપઉગે ૬૨ પેસવણ પઉગે ૬૩ સદાણુવાએ ૬૪ રૂવાણુવાએ ૬૫ બહિયા પોગ્ગલ પખેવે (૫ અગીઆરમા વૃતના) ૬૬ અપ ,, ડિલેહિય દુપડિલેહિય સેજ્જા સથારએ ૬૭ અપમજ્જિય સેજ્જાસથારએ ૬૮ અપડિલેહિય દુપડિલેહિય ઉચ્ચાર પાસવણ ભુમિ ૬૯ અપમજ્જિય દુપમજ્જિય ઉચ્ચાર પાસવણ ભુમિ ૭૦ પોસહસ્સ સમ અણાણુ પાલવિયા (૫ બારમા વૃતના) ૭૧ સુઝતી વસ્તુ સચિત વસ્તુ ઉપર મુકવી નહિ ૭૨ સુઝતી વસ્તુ સચિત વસ્તુ ઉપર ઢાકવી નહિ ૭૩ સમય ચુકાવવો નહિ ૭૪ પોતાની વસ્તુ બીજાની કરી રાખવી નહિ, અગર સાધુ–સાધવીનો જોગ મળ્યે બીજાને હુકમ ન કરતા પોતાની જાતે વહોરાવવુ ૭૫ દાન આપીને મચ્છર ભાવ કે પશ્ચાતાપ કરવો નહિ

સાધુને ઉપમા – (૧ સર્પ સમાન) ૧ અન્ય માટે બનેલ મકાનના રહે છે ૨ વમન કીધેલ ભોગ પાછો ગ્રહણ ન કરે ૩ મોક્ષ પથમા સીધા જાય ૪ સર્પ દરમા જેમ સીધો જાય ૬ તેમ સાધુ આહારનો કોળીઓ પેટમા સીધો ઉતારે ૫ સમાગ રૂપ કાચળી ઉતારી તે પછી ગ્રહણ ન કરે ૬ દ્વેષ રૂપી કકર કાટથી ડરે ૭ લબ્ધિવંત સાધુથી દેવાદિ પણ ડરે છે (૨ પર્વત સમાન) ૮ લબ્ધિરૂપ ઔષધી ધારણ કરવાવાળા છે ૯ પરિસહ રૂપ પવનથી ડોલાયમાન ન થાય ૧૦ પશુપક્ષિ-ગરીબ શ્રીમાન સર્વ જીવોના આધારભૂત છે ૧૧ જ્ઞાનાદિ ગુણરૂપ નદીના પ્રગટ કરે ૧૨ સર્વ જીવામા ઉચ્ચ ગુણના ધારક છે ૧૩ જ્ઞાનાદિ રત્નોની ખાણ છે ૧૪ શિષ્ય શ્રાવકાદિ રૂપ વૃક્ષો–વનસ્પતિથી શોભે છે (અગ્નિ સમાન) ૧૫ જ્ઞાનાદિ ગુણરૂપ ઇધણથી તૃપ્ત નહિ થાય ૧૬ તપ તજરૂપ લબ્ધિથી દીપે ૧૭ કર્મ રૂપ કચરાને લજાવે ૧૮ મિથ્યાતરૂપ અધકારનો નાશ કરે ૧૯ ભવ્ય જીવોરૂપ સુવર્ણને ઉપદેશરૂપ તાપથી નિર્મળ કરે ૨૦ જીવ અને કર્મરૂપ, ધાતુ અને માટીને અલગ-અલગ કરે ૨૧ શિષ્ય–શ્રાવકરૂપ કાચા વર્તનને પાકો કરે (૪ સાગર સમાન) ૨૨ સમુદ્ર માફક

ગભીર હોય ૨૩ સમુદ્ર માફક જ્ઞાનરૂપ રત્નોનો આગર
હોય ૨૪ તિર્થંકરની બાંધી મર્યાદાનુ ઉલ્લઘન ન કરે
૨૫ ઉત્પાતિયાદિ બુદ્ધિરૂપી નદીઓને પોતામા સમાવે
૨૬ પાખડી આદિરૂપ મચ્છોના ખલબલાટથી ક્ષોભ
ન પામે ૨૭ કોઇ દી છલકે (જલકે) નહિ ૨૮ હૃદય
સદૈવ નિર્મળ રહે (૫ આકાશ સમાન) ૨૯ મન
સદૈવ નિર્મળ રહે ૩૦ ગૃહસ્થાદિકના આશ્રય રહિત
રહે ૩૧ જ્ઞાનાદિ સર્વ ગુણોનુ ભાજન હોય ૩૨ અપમાન
નિદારૂપ શીત તાપથી નાખુશ બને નહિ ૩૩ પરસ-
શાયરૂપ વૃષ્ટિથી પ્રફુલ્લિત થાય નહિ ૩૪ દોષરૂપ
શસ્ત્રથી ચારિત્રાદિ ગુણનુ છેદન ન કરે ૩૫ પચાચારા-
દિ અનત ગુણના ધારક હોય (૬ વૃક્ષસમાન) ૩૬
પોતે શીત—તાપાદિ પરિસહ સહન કરીને આશ્રિતોને
આશ્રય ભૂત થાય ૩૭ ભક્તિરૂપ પોષણ કરવાવાળાને
જ્ઞાનાદિ ગુણરૂપ ફળ આપે ૩૮ ચતુર ગતિમા પરિભ્ર-
મણ કરવાવાળા જીવ રૂપ પથી—મુસાફરને આધાર ભુત
થાય ૩૯ દુ ખ—નિન્દ્રારૂપ ડાળી—ડાખળા છેદવાથી ખેદ
ન પામે ૪૦ પ્રશસા રૂપ ચદન ચરચવાથી સતુષ્ટ ન
થાય ૪૧ જ્ઞાનાદિ ગુણ દઇ બદલો લેવાની ઈચ્છા નહીં
રાખે ૪૨ શીત—તાપાદિ, પ્રાણાત્ત કષ્ટની પ્રાપ્તિ થાય તો
પણ સયમ રૂપ સસ્થાન છોડે નહી (૭ મધુકર—ભ્રમર

સમાન) ૪૩ આહાર આદિ ગ્રહણ કરવામા દાતાર રૂપ કુલને દુખ દીએ નહી ૪૪ ગૃહસ્થના ઘરરૂપ પુષ્પોથી અપ્રતિબધ આહાર આદિ ગ્રહણ કરે ૪૫ ઝાઝા ઘરેથી થોડા થોડા આહાર આદિથી તૃપ્ત થાય ૪૬ આહારાદિ અધિક પ્રાપ્ત કરી સગ્રહ કરે નહી ૪૭ વિના બોલાવ્યે ઓચિંતા ભિક્ષાર્થે ગૃહસ્થને ઘેર જાય ૪૮ નિર્દોષ આહાર રૂપ કેતકીના પુષ્પ પર સતુષ્ટ રહે ૪૯ ગૃહસ્થોએ પોતા માટે બનાવેલ આહાર–પાણી ગૃહણ કરે (૮ મૃગ સમાન) ૫૦ પાપરૂપ–સિંહથી ડરતા રહે ૫૧ પાપરૂપ–સિંહના ઉલઘન કર્યા–સદોષ આહાર નહી લીએ ૫૨ રોગાદિ ઉત્પન્ન હોવાથી એક સ્થાનકે રહે ૫૩ રોગાદિ ઉત્પન્ન થયે ઔષધિ નહી કરે ૫૪ રોગાદિ ઉત્પન્ન થયે સ્વજનાદિનુ શરણ નહી ઇચ્છે ૫૫ રોગાદિ કારણથી નિવૃત્તિ થયે અપ્રતિ બધ વિહારી બને ૫૬ પ્રતિબધ રૂપ સિંહથી ડરીને એક સ્થાનકે નહી રહે (૯ પૃથ્વી સમાન) ૫૭ શીત–તાપ, છેદન–ભેદન, મલાદિ સમ ભાવે સહે ૫૮ સવેગ–વૈરાગ્યાદિ, ધન ધાનથી પ્રતિપૂર્ણ હોય ૫૯ ધર્મજ્ઞાન રૂપ બીજોત્પત્તિના કારણ ભૂત હોય ૬૦ શરીરની સભાળ કે મમત્વ નહી કરે ૬૧ પરિસહ દેનારનો પોકાર કોઇ પાસે નહીં કરે ૬૨ કલેષરૂપ કાદવ અન્યના સયોગથી

ઉત્પન્ન થાય તેનો નશ કરે ૬૩ સઘળા પ્રાણુભૂત જીવનો આધાર ભૂત હોય (૧૦ કમળ સમાન) ૬૪ કામરૂપ-કાદવ, ભોગરૂપ પાણીથી લિપ્ત નહીં થાય ૬૫ ઉપદેશ રૂપ શીતળ સુગંધથી ભવ્ય પથિકને સુખ આપે ૬૬ સાધુવેષથી અને યશ રૂપ સુગંધથી શોભિત હોય ૬૭ ઉત્તમ પુરૂષરૂપ સૂર્ય ચંદ્રથી વિકસિત થાય ૬૮ સદૈવ વિકસિત (ખુશી) રહે ૬૯ તીર્થંકરની આજ્ઞા રૂપ સૂર્યની સન્મુખ રહે ૭૦ ધર્મધ્યાન-શુકલધ્યાનથી હૃદય પવિત્ર રાખે (૧૧ સૂર્યસમાન) ૭૧ પોતાના જ્ઞાનરૂપ પ્રકાશથી સમ્યકત્વ જ્ઞાનને પ્રકાશે ૭૨ ભવ્ય જનો રૂપ કમલના વનને વિકસિત કરે ૭૩ અનાદિ મિથ્યારૂપ રાત્રીના અંધકારનો નાશ કરે ૭૪ તપ-તેજ કરી પ્રદીપ્ત રહે ૭૫ આપના ગુણના તેજથી પાખંડીઓ રૂપ તારા-ગૃહ-નક્ષત્રના તેજને છીપાવે ૭૬ ક્રોધરૂપ અગ્નિના તેજનો નાશ કરે છે ૭૭ ત્રીરત્નોના સહસ્ત્ર ગુણોરૂપી કિરણોથી ચારે તીર્થ-પરિવારમાં શોભિત રહે (૧૨ પવન સમાન) ૭૮ સ્થાન સ્વેચ્છાચારી હોયે ૭૯ અપ્રતિબંધ વિહારી હોય ૮૦ દ્રવ્યે ઉપાધિથી-ભાવે કષાયથી હલકા રહે ૮૧ અનેક દેશોમાં વિહાર કરે ૮૨ પૂણ્ય પાપરૂપ-સુગંધિ દુરભિગંધ બીજાને દર્શાવે ૮૩ કોઇના રોકયા રહે નહી ૮૪ સંવેગ વૈરાગ્ય રૂપ શિતળતાની લહેરથી વિષય-કષાય રૂપ તાપને નિવારે.

[૮૮]

૧ ગ્રહ – ૧ અંગારક ૨ વ્યાલ ૩ લોહિતાક્ષ ૪ શનૈશ્વર ૫ આહુણિક ૬ પ્રાહુણિક ૭ કણ ૮ કનક ૯ કનકનક ૧૦ કનક વિતાન ૧૧ કનક સંતાનક ૧૨ સોમ ૧૩ સહિત ૧૪ આશ્વાસન ૧૫ કજ્જોવગ ૧૬ કર્વહ ૧૭ અયસ્કર ૧૮ દુંદુભક ૧૯ શંખ ૨૦ શંખવર્ણ ૨૧ શંખવર્ણાભ ૨૨ કંસ ૨૩ કંસવર્ણ ૨૪ કંસવર્ણાભ ૨૫ રૂપી ૨૬ રૂપ્યાભાસ ૨૭ નીલ ૨૮ નીલાભાસ ૨૯ ભસ્મ ૩૦ ભસ્મરાશિ ૩૧ તિલતિલ પુષ્પવર્ણ ૩૨ તિલ પુષ્પવર્ણ ૩૩ દક ૩૪ દક પંચવર્ણ ૩૫ કાક ૩૬ કાક વંઝ ૩૭ ઇંદ્રાગ્નિ ૩૮ ધુમકેતુ ૩૯ હરિ ૪૦ પિંગલ ૪૧ બુધ ૪૨ શુક્ર ૪૩ બૃહસ્પતિ ૪૪ રાહુ ૪૫ અગસ્તિ ૪૬ માણવક ૪૭ કાસ ૪૮ સ્પર્શ ૪૯ ધુર ૫૦ પ્રમુખ ૫૧ વિકટ ૫૨ વિસંધિ ૫૩ નિયલ ૫૪ પઇલ ૫૫ જટિતાલક ૫૬ અરૂણ ૫૭ અગિલ ૫૮ કાલ ૫૯ મહાકાલ ૬૦ સ્વસ્તિક ૬૧ સૌવસ્તિક ૬૨ વર્ધમાન ૬૩ પ્રલંબ ૬૪ નિત્યલોક ૬૫ નિત્યોદ્યતિ ૬૬ સવયપ્રભ ૬૭ ઉભસ ૬૮ શ્રેયસ્કર ૬૯ ખેમકર ૭૦ આભાંકર ૭૧ પ્રભંકર ૭૨ અપરાજિ ૭૩ અરજ ૭૪ અશોક ૭૫ વિગતશોક ૭૬ વિમલ ૭૭ વિમલ વિતત ૭૮ વિત્રસ્ત ૭૯ વિશાળ ૮૦ સાલ ૮૧ સુવ્રક

૮૨ અનીવર્ત ૮૩ એકુજટી ૮૪ દ્રીજટી ૮૫ કરકરિક ૮૬ રાજગલ ૮૭ પુષ્પકેતુ ૮૮ ભાવકેતુ

(૯૧)

વૈયાવૃત્ય કર્મ પ્રતિજ્ઞા – ૧ દર્શનાદિ ગુણાધિકનો સત્કાર કરે ૨ ઉભો રહે ૩ સન્મુખ જાય ૪ સન્માન દીએ ૫ આસન દીએ ૬ હાથ જોડીને વદનાદિ કરે ૭ હાથ જોડીને સન્મુખ ઉભો રહે ૮ અનુગ્રહ ઇચ્છે આવતાની સામે જાય–પહોચાડવા જાય ૧તીર્થંકર–૨ધર્મ–૩આચાર્ય ૪વાચનાચાર્ય–૫સ્થવિર–૬કુલ–૭ગણ–૮સંઘ–૯સંજોગિક –૧૦ક્રિયાવંત–૧૧મતિજ્ઞાની–૧૨શ્રુતજ્ઞાની–૧૩અવિધજ્ઞાની –૧૪પર્યવજ્ઞાની–૧૫કેવળજ્ઞાની–૧એ પદરને અસાતના ટાળવી–૨એ પદરની ભક્તિ કરવી–૩એ પદરને બહુમાન આપવુ–૪એ પદરના ગુણાનુવાદ કરવા ૧૫×૪= ૬૦ ને ૯ ઉપરના=૬૯ (૭ લોકોપચાર વિનય) ૭૦ હિતશિક્ષા ગ્રહણ કરે ૭૧ ઇચ્છાનુસાર ચાલે ૭૨ વચન સુણી તહત કહે ૭૩ હર્ષ સહિત કાર્ય કરે ૭૪ દુખ અસાતનાની ગવેષણા કરે ૭૫ દેશ કાળને ઓળખે ૭૬ સર્વ અર્થની અનુમતિ રાખે (૧૦ નીચેના વસની વૈયાવૃત્ય કરે) ૭૭ આચાર્યની ૭૮ ઉપાધ્યાયની ૭૯ સ્થવિરની ૮૦ તપસ્વી ૮૧ રોગી ૮૨ નવદીક્ષિત ૮૩ સ્વધર્મી ૮૪ કુલ ૮૫ ગણ ૮૬ સંઘ (૫ આચાર્ય)

૮૭ પ્રવર્જ્યા ૮૮ દિગુ ૮૯ દેશ ૯૦ સમુદ્દેશ ૯૧ વાચનાચાર્ય

(૯૯)

અતીચાર – ૧૪ જ્ઞાનના (વિગત ચૌદમા અ કમા જોઇ લેવી) ૫ સમકિતના વિગત પાચમા અ કમા) ૭૫ શ્રાવકના બાર વૃતના (વિગત પચોતેરના અ કમા) ૫ સ થારાના (વિગત પાચમા અ કમા) =૯૯

[૧૦૮]

૧ નવકાર મ ત્રના ગુણા– (માળાના મણકા ૧૦૮ હોય છે) ચાર આગળીના બાર વેઢાને નવગણા કરતા ૧૦૮ થાય છે) ૧૨ અરિહ તના ગુણ (વીગત બારમા અ કમા) ૮ સિદ્ધના ગુણ (વીગત આઠમા અ કમા) ૩૬ આચાર્યના ગુણ (વીગત છત્રીશમા અ કમા) ૨૫ ઉપાધ્યાયના ગુણ (વીગત પચીશમા અ કમા) ૨૭ સાધુજીના ગુણ (વીગત સતાવીશમા અ કમા) =૧૦૮

૧ પ્રતિક્રમણમા લાગતા દોષ – ૮૫ નવાણુ અતિચારમાથી જ્ઞાનના ચૌદ અતિચાર વર્જીને બાકીના ૫ચાશી ૮ જ્ઞાનના આચાર –૧ બત્રીસ અસઝઇ રાખી વખતસર ભણવુ ૨ વિનય સહિત ભણવુ ૩ જ્ઞાનનો સત્કાર કરી ભણવુ ૪ ઉપાધ્યાન સહિત ભણવુ ૫ ઉપકારીનો ગુણ ભુલવો નહી ૬ શુદ્ધ ઉચ્ચાર સહિત ભણવુ ૭ અર્થ

સહિત ભણવુ ૮ પાઠ–અર્થ વગેરે શુદ્ધ ભણવુ ૮ સમકિતના આચાર –૧ જૈન મત વિષે શકા ન રાખવી ૨ અન્યમતની વાચ્છના ન કરવી ૩ કરણીના ફળનો સદેહ ન રાખવો ૪ અન્યમતનો આડબર દેખી મુઝાવુ નહી ૫ ઉપકારીના ગુણ દીપાવવા ૬ સમકિતથી પડતા જીવને સ્થિર કરવા ૭ ચારે તીર્થની વાચ્છલકા કરવી ૮ જૈનમાર્ગનો મહિમા નિરવધપણે પ્રકાશવો ૮ ચારિત્રના આચાર – ૩ ગુપ્તિ ૫ સમિતિ ૧૨ અવ્રત – ૫ મહાવ્રત ૫ ઇન્દ્રિયો ૧ રાત્રિભોજન ૧ મન ૩ વિર્યના આચાર –૧ ધર્મના કાર્યમા બળ ગોપાવવુ નહી ૨ ધમકાય ઉપયોગ સહિત કરવુ ૩ યથાશકિત ક્રિયા અનુષ્ટાન કરવુ =૧૦૪

[૧૭૫]

૧ ભાવના પ્રકાર – ૩૩ ઉદય–જીવોદય નિષ્પન્ન – ૪ ગતિ ૬ કાયા ૬ લેશ્યા ૪ કષાય ૩ વેદ=૨૩ ૨૪ અસજ્ઞી ૨૫ અજ્ઞાની ૨૬ મિથ્યાત્વ ૨૭ અવિરત ૨૮ આહારિક ૨૯ સસારિક ૩૦ છદમસ્ત ૩૧ સયોગી ૩૨ અકેવળી ૩૩ અસિદ્ધ

૩૦ ઉદય–અજીવોદય નિષ્પન્ન – ૫ વર્ણ ૨ ગધ ૫ રસ ૮ સ્પર્ષ ૫ શરીર ૫ શરિરના પરિણમે પુદ્ગલ

૧૧ ઓપશમિકભાવ.–૪ કષાય=૪ ૫ રાગદ્વેષ ૬ દર્શન

મોહ ૭ ચારિત્રમોહ ૮ દર્શનલબ્ધિ ૯ ચારિત્રલબ્ધિ
૧૦ છદ્મસ્ત ૧૧ વિતરાગી
૩૭ ક્ષાયિક ભાવ —૫ જ્ઞાનાવરણિય ૯ દર્શનાવર્ણીય ૨ વેદનિય
૮ મોહનીય ૪ આયુષ્ય ૨ નામ ૨ ગોત્ર ૫ અંતરાય =૩૭
૩૨ ક્ષયોપશમિક ભાવ —૪ જ્ઞાન ૪ અજ્ઞાન ૩ દર્શન
૫ ઇન્દ્રિય ૩ દ્રષ્ટિ ૫ ચારિત્ર ૫ જ્ઞાનાદિલબ્ધિ =૩૦
૩૧ બાલ વિર્ય ૩૨ પંડિત વિર્ય
૨ પરિણામી ભાવ —૧ આદિ ૨ અનાદિ=૧૪૫

(૨૦૬)

અગ્રમહિષીઓ —

૫ ચમરેન્દ્રની —૧ કાલી ૨ રાઈ ૩ રજની ૪ વિદ્યુત ૫ મેઘા
૫ બલઇન્દ્રની —૧ શુભા ૨ નિશુભા ૩ રંભા ૪ નિરંભા ૫ મદના
૫૪ અસુરેન્દ્ર છોડીને શેષ દાક્ષણ દિશાના ભવનપતિના ઇન્દ્રો —૧ ધરણેન્દ્ર— ૨ વેણુદેવેન્દ્ર— ૩ હરીકાન્તઇન્દ્ર— ૪ અગ્નિશિખરેન્દ્ર—૫ પૂર્ણેન્દ્ર—૬ જલકાન્તઇન્દ્ર—૭ અમીતેન્દ્ર —૮ વેલંવકેન્દ્ર—૯ ઘોષેન્દ્ર—એ નવની દરેકના છ છ મુજબ —તેઇન્દ્રા નામ —૧ અલા ૨ કામા ૩ સતેરા ૪ સામિની ૫ ઇન્દ્ર ૬ ઘણવિદ્યા ૯×૬=૫૪
૫૪ અસુરેન્દ્ર છોડીને ઉતર દિશાના ભવનપતિના ઇન્દ્રો — ૧ ભૂતાનંદ—૨ વેણીવાલીન્દ્ર—૩ હરીશીખરેન્દ્ર—૪ અગ્નિમાણવેન્દ્ર—૫ વિશીષ્ટેન્દ્ર—૬ જલપ્રભઇન્દ્ર—૭ અમીતવાહ

નેન્દ્ર–૮ પ્રભેજનઇન્દ્ર–૯ મહાઘોષેન્દ્ર એ નવની દરેકની છ છ મુજબ તે છના નામ –૧ રૂચા ૨ સુરૂચા ૩ વિરૂચ ૪ વિરૂતસા ૫ વિરૂચાવતી ૬ વિરૂચપ્રતા ૯×૬=૫૪

૩૨ દક્ષિણ દિશાના વાણવ્યંતરના ઇન્દ્રોની –૧ કમલા ૨ કમલપ્રભા ૩ ઉત્પલા ૪ સુદર્શના ૫ રૂપવતી ૬ બહુરૂપા ૭ સુરૂપા ૮ સુભગા ૯ પૂર્ણા ૧૦ બહુપૂર્ણે ૧૧ ઉત્તમા ૧૨ ભારિકા ૧૩ પદ્મા ૧૪ વસુમતિ ૧૫ કનકા ૧૬ કનકપ્રભા ૧૭ વતસકા ૧૮ કેતુમતી ૧૯ વશસેના ૨૦ રતિપ્રીયા ૨૧ રોહિની ૨૨ નવમિકા ૨૩ હીરી ૨૪ પુષ્પવતી ૨૫ ભુજગા ૨૬ ભૂજગવતી ૨૭ મહાકચ્છા ૨૮ સ્ફુટા ૨૯ સુઘોષા ૩૦ વિમલા ૩૧ સુસ્વરા ૩૨ સરસ્વતી

૩૨ ઉત્તર દિશાના વાણવ્યતરના ઇન્દ્રોની –નામ દક્ષિણ દિશા પ્રમાણે

૪ ચદ્રની –૧ સૂરપ્રભા ૨ આતપા ૩ અર્ચીમાલિની ૪ પ્રભકરા

૪ સૂર્યની –૧ ચદ્રપ્રભા ૨ દોષીનાભ ૩ અર્ચીમાલિની ૪ પ્રભકરા

૮ શક્રેન્દ્રની –૧ પદ્મા ૨ શૂચિ ૩ શિવા ૪ અજુ ૫ રોહિણી ૬ નવમિકા ૭ અચલા ૮ અપ્સરા

૮ ઇશાનેન્દ્રની –૧ કૃષ્ણ ૨ કૃષ્ણરાજી ૩ રામા ૪ રામરક્ષિતા ૫ વસુ ૬ વસુગુપ્તા ૭ વસુમિત્રા ૮ વસુધરા

---

૨૦૬)

(૨૪૦)

૧ ઇન્દ્રિયના ૨૩ વિષયના ૨૪૦ વિકાર

૧૨ શ્રોતેન્દ્રિયના ૩ વિષય –૧ જીવ શબ્દ ૨ અજીવ શબ્દ
૩ મિશ્ર શબ્દ એ ત્રણના ૧ શુભ ૨ અશુભ ૩×૨=૬
૧ રાગ–૨ દ્વેષ ૬×૨=૧૨

૬૦ ચક્ષુન્દ્રિયના ૫ વિષય –૧ કૃષ્ણ ૨ લીલા ૩ રક્ત ૪
પીત ૫ શુકલ એ પાચના ૧ સચિત– ૨ અચિત– ૩
મિશ્ર ૫×૩=૧૫ તેના ૧ શુભ–૨ અશુભ ૧૫×૨=૩૦
તેના ૧ રાગ–૨ દ્વેષ ૩૦×૨=૬૦

૧૨ ઘાણેન્દ્રિયના ૨ વિષય –૧ સુગધ ૨ દુગધ એ બેના ૧ સચિત
૨ અચિત ૩ મિશ્ર ૨×૩=૬ના ૧ રાગ ૨ દ્વેષ ૬×૨=૧૨

૬૦ રસેન્દ્રિયના ૫ વિષય –૧ તીક ૨ કટુ ૩ કષાય ૪ ખટ્ટા
૫ મધુર એ પાચના ૧ સચિત ૨ અચિત ૩ મિશ્ર
૫×૩=૧૫ તેના ૧ શુભ ૨ અશુભ ૧૫×૨=૩૦ તેના
૧ રાગ ૨ દ્વેષ ૩૦×૨=૬૦

૯૬ સ્પર્ષેન્દ્રિયના ૮ વિષય –૧ કર્કશ ૨ કોમલ ૩ શીત ૪
ઉષ્ણ ૫ ગુરૂ ૬ લઘુ ૭ રૂક્ષ ૮ સ્નિગ્ધ એ આઠના ૧
સચિત ૨ અચિત ૩ મિશ્ર ૮×૩=૨૪ તેના ૧ શુભ
૨ અશુભ ૨૪×૨=૪૮ તેના ૧ રાગ ૨ દ્વેષ ૪૮×૨=૯૬

૨૪૦)

(૩૬૩)

૧ પાખડી મત

૧૮૦ ક્રિયાવદીના ૧૮૦ ભેદ –૧ કાલવાદી ૨ સ્વભાવવાદી

૩ નિયતવાદી ૪ કર્મવાદી ૫ ઉદ્યમવાદી (૧ જીવ ૨ અજીવ ૩ પૂણ્ય ૪ પાપ ૫ આશ્રવ ૬ સવર ૭ નિર્જરા ૮ બધ ૯ મોક્ષ) ૯ કેટલાક કહે કે એ ૯ આપણી ઇચ્છાથી નિત્ય છે ૯ અનિત્ય છે ૯ પરની ઇચ્છાથી નિત્ય છે ૯ પરની ઇચ્છાથી અનિત્ય છે =૩૬ ૫×૩૬=૧૮૦

૮૪ અક્રિયાવાદીના ૮૪ ભેદ ૧ આપણી ઇચ્છાથી છે પરંતુ કાળથી નહી ૨ પરની ઇચ્છાથી છે પરંતુ કાળથી નહી ૩ આપણી ઇચ્છાથી છે પરંતુ સ્વભાવથી નહીં ૪ પરની ઇચ્છાથી છે પરંતુ સ્વભાવથી નહી ૫ આપણી ઇચ્છાથી છે પરંતુ નિયતથી નહી ૬ પરની ઇચ્છાથી છે પરંતુ નિયતથી નહી ૭ આપણી ઇચ્છાથી છે પરંતુ કર્મથી નહી ૮ પરની ઇચ્છાથી છે પરંતુ કર્મથી નહીં ૯ આપણી ઇચ્છાથી છે પરંતુ ઉદ્યમથી નહીં ૧૦ પરની ઇચ્છાથી છે પરંતુ ઉદ્યમથી નહી ૧૧ આપણી ઇચ્છાથી છે પરંતુ અકસ્માતથી નહીં. ૧૨ પરની ઇચ્છાથી છે પરંતુ અકસ્માતથી નહીં એ બારે ૧ જીવ ૨ અજીવ ૩ આશ્રવ ૪ સવર ૫ નિર્જરા ૬ બધ ૭ મોક્ષ ૧૨×૭=૮૪

૩૨ વિનયવાદીના ૩૨ ભેદ –૧ સૂર્ય ૨ રાજા ૩ જ્ઞાતિ ૪ સાધુ ૫ વૃદ્ધ ૬ ધર્મ ૭ માતા ૮ પિતા એ આઠને ૧ મન ૨ વચન ૩ કાયા ૪ દાન દઇ વિવેક કરે તે ૮×૪=૩૨

૬૭ અજ્ઞાનવદીના ૬૭ ભેદ -૧ કોણ જાણે સત્ય છે ૨ કોણ જાણે અસત્ય છે ૩ કોણ જાણે જીવનુ સદા સત્ય પણુ છે ૪ વાચ્યપણુ છે ૫ અવાચ્યપણુ છે ૬ સદ્‌ વાચ્યપણુ છે ૭ અસદ્‌વાચ્યપણુ છે તે ૧ જીવ ૨ અજીવ ૩ પૂણ્ય ૪ પાપ ૫ આશ્રવ ૬ સવર ૭ નિર્જરા ૮ બધ ૯ મોક્ષ ૭×૯=૬૩ ૬૪ સત્યપણુ ૬૫ અસત્યપણુ ૬૬ સદ્‌સત્યપણુ ૬૭ વાચ્યપણુ

૩૬૩

(૮૪ લાખ)

જીવાજોનીની જાત

૭ લાખ પૃથ્વીકાય ૭ લાખ અપકાય ૭ લાખ તેઉકાય ૭ લાખ વાઉકાય ૧૦ લાખ પ્રત્યેક વનસ્પતિ કાય ૧૪ લાખ સાધારણ વનસ્પતિ કાય ૨ લાખ બેઇન્દ્રિય ૨ લાખ તેઇન્દ્રિય ૨ લાખ ચૌરિન્દ્રિય ૪ લાખ તિર્યંચ પચેન્દ્રિય ૪ લાખ નરક ૪ લાખ દેવતા ૧૪ લાખ મનુષ્ય.

છેવટે -

આ ખજાનામા એકદરે ૩૫૮ વિષયો આવેલા છે. ૩૫૮નો આક લાવવામા અદ્રષ્ય ૨ શકિતએ અતરનો આશિર્વાદ ઠલવ્યો હોય એવુ મને લાગે છે કેમકે તેનો અર્થ વિચારતા-એ વાત કબુલ કરવી પડે છે જુઓ —

પ્રથમ ૩ -શ્રી ઠાણાગજીમા ૧ મનુષ્યભવ ૨ આર્યક્ષેત્ર ૩

ઉત્તમ કુળ એ ત્રણ વસ્તુની પ્રાપ્તિ દુર્લભ કહેલ છે તે મળો

બીજો ૫ –શ્રી ઠાણાગજીમા ૧ પુત્ર ૨ મિત્ર ૩ વિજ્ઞાન ૪ ધન ૫ ધાન્ય એ પાચ નિધિ કહેલ છે તે પ્રાપ્ત થાઓ

ત્રીજો ૮ –શ્રી ઉત્તરાધ્યયન સુત્રમા આઠ પ્રકારની પરભાવના કહી છે તે –

૧ સિદ્ધાતના ગુણ કથન કરી જૈનમાર્ગ દીપાવો

૨ ધર્મકથા કહી જૈનમાર્ગ દિપવો

૩ ધર્મચર્ચા કરી જૈનમાર્ગ દિપાવો

૪ ત્રણકાળના જાણકર થઇ જૈનમાર્ગ દિપાવો

૫ તપશ્ચર્યા કરી જૈનમાર્ગ દિપાવો

૬ વિદ્યાના પ્રભાવથી જૈનમાર્ગ દિપાવો

૭ સિદ્ધાતની ચમત્કારીક વાતોથી જૈનમાર્ગ દિપાવો

૮ કવિત કરી જૈનમાર્ગ દિપાવો

એ અકો ૩–૫–૮ (૩૫૮)નો અર્થ ઉપર પ્રમાણે નીકળે છે એ અદ્રષ્ય રહી શક્તિના આશીર્વાદમા મારો અતર–અવાજ ઉમેરૂ છુ ।। તથાસ્તુ ।।

પ્રથમ ખડ સમાપ્ત

Printed by
R B, Trivedi
at his
Saraswati
Press-Umreth
and published
by Virchand
Lalchand Shah
at Dhulia
(West Khandesh)